

9. 7. 23.

Ac. V. 20.

M

C

P

Q

A

EP

Monasterij Wengarsensis. An^o 14.
I V L I I

C Æ S A R I S

SCALIGERI VIRI

CLARISSIMI

POEMATATA SACRA:

Quæ in posteriori editione partim omis-
sa, partim deprauata fuerunt.

Quibus adiecimus

A N D R E A E F R V S I I
SOCIETATIS IESV,

EPIGRAMMATA IN HAERETI-
cos correctæ & aucta.

COLONIAE,

Apud Bernardum Gualtheri.

ANNO M. DC.

U'm. 639

983 a 2021

I
G
D.
A F
D E
berg
H

II
G
D.
K

ILLVSTRI ET³

GENEROSO DOMINO

D. EGON COMITI

A FVRSTENBERG, VVER-

DENBERG ET HAILIGEN-

berg, Landtgraffio in Bare, Domino in

Haussen, in Kunzingerthal, &c. Cano-

nico Cathedralis Ecclesiæ Co-

loniensis & Argen-

toratensis.

ILLVSTRI AC

GENEROSO DOMINO

D. ALEXANDRO

KOMOROVSKI A KOMO-

row, Liptonice, Arau & que Comiti,

Heredi in Zimiec, &c. Sa-

decensis Castel,

&c.

Dominis suis Colendisimis

S. D.

PER-

ERUNT Lycurgū, eum
 qui Lacedæmonijs sapien-
 tissimas leges condidit,
 cū ostēdere ciuibz suis
 vellet, quantum inter bonam malam-
 que institutionem interesset, duos ca-
 tulos quorum alter in popinā ad deli-
 cias, alter in aulā ad venationem enu-
 tritus, in forum produxisse; deinde si-
 mul & escas lautiores ē sinu & lepo-
 rem in medium proiecis- se: tum subitō
 illum in offam, hunc in leporem in-
 uolasse. Arbitror sanē idē ab Illustribz
 parentibus vestris Illustres Comi-
 tes D.D. EGON, & ALEXANDER
 animaduersum esse. qui cū ea quæ
 possunt, diuitias, nobilitatem, memo-
 riam sui præclaram vobis relinquunt
 eam quam relinquere non possunt
 virtutem (neque enim hæreditate au-
 dono hæc acquiritur) vt addiscatis o-
 mni cura adnitūtur. Quid enim alio-
 moliantur, cum pædagogis virtute, &
 eruditione præstantibus, & præcepto-
 ribz longo iam pridem vsu probati-
 cu

cū literis vos erudiendos, tūm pieta-⁵
te informandos commendant? Scili-
cet persuasum sibi habent egregiam
corporis formam, quanta quanta illa
sit, prudentum nemini placere posse;
nisi ingenij morumque honestate ani-
morum cōciliatrice expoliatur. Qua-
re illustres adolescentes, cū sacra
quædam I. Cæsaris Scaligeri poëma-
tia hæreticorum hætenus fraude oc-
cultata, & Andreae Frusij in fidei ca-
tholicæ hostes arguta Epigrammata,
Vbiorum iuuentuti proponere statu-
issem; neminem potiore reperi, quā
vos iuuentutis Vbiæ principes, cui
hoc munusculum donarem ac dedica-
rem. Quippe cū in ludo virtutis &
scientiæ ardenti ea discatis studio, quæ
viris aliquando vsui futura erunt, hūc
materies ista ignem mirum quantum
nutriet & augebit: imò ad auitam no-
bilitatem & illustriam cum Germano-
rum tum Polonorum (Vdalricum &
Stanislaum dico) religionem & pieta-
tem æmulandam non sine voluptate
stimu-

6
stimulabit ; ita vt omne hīc punctum
sit, vbi vtilia dulcibus temperantur.
Deinde verò quanto gratior libelli
huius conspectus adolescentibus erit,
si videant gratissimis illustrium con-
tubernalium in eodem cliuo sudan-
tium nominibus insignitum ? non se-
cus ac anuli insculptam dulcissimi o-
stentantis amici imaginem. Quæ est
igitur vestra Illustres Comites Iuuen-
tutis Principes humanitas hoc munus-
culum eâ fronte aspicietis, quæ veni-
entibus annis plura & maiora prole-
ctare possit. Valete Ill. Com. & Eccle-
siæ patriæque tutandæ subsidia para-
te. Colonie ipsiſ Calend. Ianuarij,
Anno recuperatę per Christum salu-
tis 1600.

D. V.

ad omnia pa-
ratissimus

Bernardus Gual-
theri B. C.

Conc
Aet
Natu
Vos n
Celsa
Sanct
Paren
Iam
Const
I
Conge

I V L I I

C Æ S A R I S

S C A L I G E R I

H Y M N I.

HYMNVS PRIMVS,

In Deum Patrem.

PERPETVAS rerū series, a scriptaq; Mundo
Fœdera, & æthereis orientia signa maniplis
Aggredior: Quid fata ferant: quibus ignibus
Concipiāt humiles cælestia semina mentes: (hausta
Aeterni Genitoris opus. Iuuat ire per omnem
Naturam, veteresque Deirecludere leges.
Vos me igitur: tuque ante alios, cui limina Diūum
Celsa patent, celeresque vacant notio æthere nimbi,
Sancte Puer: cui fulmineo cita nubila cussu
Parent, & rapidis statuunt vestigia plantis:
Iam super ærēam cognati luminis oram
Constituas: totoque feras mea carmina Cælo (stris
Iamprimum validis suspensam hanc, aspice, clau-
Congeriem, pictamq; oculis radiantibus ætheram.

Anniq̃ue, Oceaniq̃ue vias, Terraq̃ue labores
 Perpetuo imperio nox intempeſta premebat.
 Nam neq̃ erant aſtroꝝ acies: neq̃ candida nauis
 Nocte ſedens tacita paſcebat lumina Veſper. (dum
 Necdũ etiã excierant Hyemesfera murmura: nec
 Dina Deum ſanctæ quæ præſidet ærea Luci,
 Oceani fluuiio vigiles perſuſa lacertos
 Ibat in hybernas referens iuga feſſa pruinâs.)

At pater omnipotens æterno accinctus amore
 Multiplicem textum, ſuperiſſatia auiâ Mundi,
 Sydera q̃ue aduerſo ſubterlabemur cælo,
 Informemq̃ue globum condidit Telluris: & ulta
 Aequora Phœbeis ſubſiſtere iuſſit habenis.

Hinc etiam immenſo radijs excita profundo
 Protinus alma Dies fugientibus incubat vmbriſ
 Auricomi imperio Phœbi comes. Ille dierum
 Caſtigatq̃ue moras, breuiâ & compendia laxat.
 Ille fouet validis ſubeuntia ſemina cauſiſ
 Largior, atque elementa modis inolentia miris,
 Secum æui momenta trahens, rerumq̃ue ſenectam.

Ac neque iam terræ Sortis caligine ceca
 Delentur facies: neque turbida lucis imago eſt:
 Alternoque meant cedentia tempora lapſu.
 Voluitur Oceano cælum: blandiſq̃ue tenebris
 Deſeſſi aſpirant animi: ſolaq̃ue ſub vmbra
 Miſſa latent læta acta virũ, triſteſq̃ue dolores.

At ſopor interea nutanti corpore pronus
 Detergit grauius mortalia pectora curiſ:
 Tum dirum inſani Martiſ populatus amorem
 Afflat agens ſegneſ animos, & inertia corda.

H Y M N I.

*Illum inuitantem ad miserandæ obliuia vitæ
A lituum tepidis hærentia pectora truncis,
Hæsterni memores auido sub dente pauoris
Excepere feræ faciles; seseque dedere.*

*Nec minus inde abiens varijs operosa periclis
Aequora conciliat cælo. Latet abdita turba
Squammigeri gregis, & fruitur fœlicibus horis.*

*Protinus ærias animas, atque alitis Auræ
Semina, terrificosque alto ciet axe tumultus,
Roresque, pluiasque, niues, canasque pruinas:
Attonitasque cano conuulsas turbine nubes
Fulguribus crebris, & fulminis igne coruscæ
Distulit: ac laceras cælo disiecit aperto.*

*Tum verò teneri tepor, & clementia Veris,
Optatasque vices, ac limina fertilis anni
Exeruere: hyemisque furor vesanus inique
Increpuit cladem agricolis, ruit horridus imber:
Imber agens miseris gelidum pastoribus annum.
Necnon & pecudes, necnon & turba volantum
Cantibus hybernant tepidis, silet obruta duro
Terra gelu, sudoque sonant Aquilone procellæ.
Iam patris Oceani refluis maria incita metis.
Composuit: guttisque vndas insperisit amaris.
Illum exultantem, ac sese invada ceca trahentem,
Rimantemque aditus, specubus compefcuit imis.
Telluris medio in gremio. Dum feruidus ira
Nititur egressus varios, terrasque fatigat:
Speluncas, vitreosque lacus, & rosida riuus
Rura quatit: liquidisque gemuni singulibus antra.
Saxa magis: quia saxa cauo latebrosa recessu*

Vrgentem inuitant Laticem: quem vis vaga pouti
 Continuo premittit accubitu, truditque ruentem.
 Tres adeo ingentes diuersis tractibus amnes
 In deuexa ruunt, treis alto margine ripa
 Frenat aquas: stringitque citis vestigia Lymphis.

Ecce æstus domitor, terræque feracis alumnus
 Nilus adest: atque vsta extremi limina mundi
 Nostro admiranti Nereo canit altus, at illi
 Assistent pelagi Indigetes stupet inscia turba
 Auiâ d. functis fulgentia sidera terris.

Interea domiti non secius æquore campi
 Stagnantes deducit aquas: & limite glauco
 Informemque animat lixum, fingitque sequentem.

Parte alia gelidus flauæ moderator arene,
 Dissimulans Solisque obitum, lucemque cadentem,
 In latus Euxini furiosis cornibus Ister (cem.
 Germanum euadit truculentum, Hunnumque fero-

Nec minus aurifero sublustri punice Ganges
 Exit: ubi teretes celestis de semine rores

Haurit agros Aurora. Et quo te carmine dicam
 Tybri pateri domito quem fama aquauit Olympo.

Est locus Hesperia in magna, qua flexibus ingēs
 Mille fluentifono fluuios & adus excipit alueo:

Vorticibusque canis celeres citus explicat orbes.

Solicitâ hinc atque hinc incerto fœdere moles

It caelo, atque agrè violentibus imperat vndis.

Quid referam infesto turbatos agmine vultus?

Soluuntur repidis canæ cum statibus Alpes,

Imbrifer imbriferis cumque Alpibus Apenninus:

Quam pecoribus, satisque luem, quantâ ille Tyrannus

Det

H Y M N I.

Det stragen: & fuge toruacius, fuge flumina pastor,
Tollentemque minis, & cornua dira tumentem.
Aggeribus preme perpetuis: ac pondere ripæ
Carpe vigil. Non ille canis contentus anvis
Vicinas petet exuvias. stat Vesulus aliè
Arduus: atque animos genitor despectat ouantis.

Solus ab Arctoïs ubi Norica tunditur auris,
Regnatè indignans seruire licentiùs vnde,
Præcipientes famulum latices despectit in æquor
Rex Athesis, Rex olim Athesis: nunc toruaminacè
Cornua turpe iugum fert detrectantia cursu.

Quid tumidi, & grauitè spirantis copia, durè
Benacitruet ille granes sub sidera fluctus,
Ostentans scopulos, & tristibus igneus iris.
It vigil aspectans confusas mæstin arenas
Piscator: rapique lenem conterritus alnum
Credidit, eat syluis timè subduxit opacis.

At pater Adriaci scopulis Neptunus ab alto
Effrenes vndarum acies miratur, & imbreis
Fulmincos, ætosque animis in prælia Cauros,
Vastior: inuicemque nouo præcordia regno.
Qualis ab Aetherea præpes Iouis armiger aula
Seu panidum leporem, seu pronum in cornua ceruicè
Despiciens specula celer insidiatus ab alta,
Orbe datur breuiore, trahitque in nubibus auras,
Ast illi caput, atque rotantia pectora circum
Fundunt: erpicè ignauæ, coruique sequaces,
Solicitataque vulturij gens improba odore.
Sic liquidum molitur iter: iunctisque quadrigis
Vadit: eo gradiente, metu maria alta tremiscunt:

Mœniaque, stabiliq̃ue ingentes obijce turres
 Nutant: & pecori stragem iuga celsa minantur.
 Tum circum assulant informia corpora Cete.
 Subsidunt acta in spumas, crispataq̃ue cedunt
 Cœrula: & obuersis stridunt vaga marmora sulcis.
 Purpureis pastos algis adiunxerat Andis,
 Benaci decus, Eridani flos, Mincias Andis,
 Ore patrem referens, Nereida pectore matrem;
 Glaucæ oculos, Hyali succo fucata capillos,
 Læmothoë, Rodothiumq̃; Polychystumq̃; Haliüq̃;
 Quos deprensa canis pelagi sub cotibus imi
 Cymothoë magno genitori effudit in auras.
 Cum vultus, & colla iubis mentitur equinis,
 Improbus hinnitu scopulos tentaret acuto.
 Illi indignantes densos obfistere fluctus
 Irarum tumidos proflabant naribus ignes.
 Acrisq̃ue in numerum glomerata volumina cruenti
 Exinuant: cœcaq̃ue cident aspergine cælum.
 Infrenes, curui absistunt à pectore montes.
 Exultantq̃ue vada: & latices miscentur amari.
 Nec mora vocales cogit per cœrula fratres
 Veliuolæ Tibicen agnæ: cui flexa recuruo
 Turbine conchapatens rauca quatit Aethera cantu
 Ergo omnes vitreis virides Tritones ab antris
 Alta secant, cedunt fluctus: vndæq̃ue dehiscunt.
 Pars erexerunt pinnas, aurasq̃ue morantes
 Captant: & votis aspirant flabra secundis.
 Aut Solem glaucæ densis contextibus algæ
 Defendunt: bifidis trepidant freta seruida caudis:
 Cor gulfumq̃ue feris fugit occurrentibus æquor.

At parte ex alia viridis chorus ordine longo
 Nereidum comitatur iter: liquidis que sub undis
 Lubrica pellucet labenti pectora fluctu.
 Exercent humeros alia, pars colla ferarum:
 Nant alia tremulis respondet plausibus Aether.
 Impexi fluitant crines, & in equore ludunt.

Ille etiam in latices proprium Telluris honorẽ,
 Quam furit Ionio metuendus sidere Nereus:
 Euxinoque truci, instansque truci Aegæo
 Obstrepit: Illyriosque sinus, Tyrrhenaque late
 Littora, Sardois Zephyrus qua frangitur Euris,
 Accipit: & priscis noua constitit Insula regnis
 Sæuus enim rapida veniens vi pontus, ubi ingens
 Irruit: vique fluor miscens proclinis arenas
 Cunctantes impexit aquas: vique impulit æquor:
 Oppugnata diu, magno molimine saxa
 Rupit: & undisono disclusa interluit æstu.
 Haud aliter memorant, olim subeuntibus undis,
 Trimacrium Ausonio disiectum litore montem.
 Sic & inaequalem vario discrimine Macrin
 Abscidit: & Tenedon Teucro de litore vellit.
 Interea magno terra commota tridenti
 Fundamenta quatit: totamque à sedibus orbem
 Conuellit. trepidi rupes è culmine saxi
 Dissiluire: fugit vastis sub molibus æquor:
 Intremittit ictus Athos, Lemnumque à vertice late
 Excutit. Illa diu cali per inane voluta
 Caca refert longo flammæ semina tractu.
 Quinetiam horrifone subter caua turbidus Aetnae
 Virus inexhaustum spirantes dissipat ignes.

Tum sparse abstulerunt secum Meligunida flammæ.
 Quæ ferus Hippocrates vasti sub rupibus antri
 Ventorum imperia exercet: nautæque vaganti
 Aeolios acies aperit Vulcania campos.
 Quid tibi commemorem congestæ faucibus oras,
 Quas Ligeris, quas Nilus agit, Gangesq; Padusq;
 Littoraque arriferis ditans anfractibus Indus?
 Talia ab obiectu terræ scinduntur inertis
 Cornua magnanimo stagnantia gurgite Reni.
 Vastus arundineos laeua qua cinctus amictu
 Perque truces populos, pacisque expertia regna,
 Fertur onans, Diūdanque sibi deposcit honores.
 Quamquā autē Hæstærijsq; minis, & torrens Eois,
 Per varias hominum clades, metuendaque fata
 Finitur, & dubio salcatur tramite pontus.
 Hinc montana leni consurgens vertice pinus,
 Hinc malesana abissos, & veligeros antrinos
 Irritat: ut consèque cœna lactantur in vnda,
 Tiphys ubi edomito ridens ea fata labore
 Fluctibus in medijs animi vestigia fixit:
 Ausus inhumano pelagus decurrere Calo,
 Audacesque aptare trabes, & sidera tentis.
 Inde et cæci imperijs, atq; artibus omnia miscens
 Viscera scrutatur vasto telluris hiatus.
 Vulcanificæque Chalybs, Arriq; infesta metalla
 Pallentis parere Alim perterritum tibri
 Frondentes stringens hylæ, insensum iniquo
 Molitur Borea fargenia robare tecta.
 Aut subit ancipiti pendentia culmina topbo.
 Aggestum & vallum: summaq; tuenda virum vi

Menia

Menia
 Ergo
 Aut a
 Persu
 Ligna
 It pe
 Ordin
 Vultu
 Prose
 Affir
 Post
 Corri
 Ac ia
 Emic
 Iam l
 Cadit
 Dege
 Succ
 Her
 Rost
 Ip
 Dura
 Excu
 Mem
 Pall
 Tum
 Mug
 Atq
 Cap
 N

Mænia succinctus populis descripsit Arator.

Ergo ut præcipites cæcus dolor egit in iras,
Aut amor, & rapidis illudens flamma medullis
Persuasit telum omnigenum, rupe squæ reuulsas,
Ligna quæ, carnifices quæ manus, ignem quæ sequacem.
It pedes: & rudibus præfixum hastile manipulis
Ordinibus præluet. At his nec densus acuti
Vultus inest cunei, aut conserta ex more phalæges.
Pro se quisque graues animos, aut mollia corda
Aspirant: varia squæ acunt in pectore flammæ.
Post hinc sublimes in equis, & falcibus acres
Corripuere Aquilas in iura vocantia Martem.
Ac iam tum gladijs, iam fastibus horrida pubes
Emicat: & inssæ glomerant certamina turæ.
Iam lætæ lucent acies: iam Martis calentes
Cædibus in medijs exultantæ cohortes.
Degeneres unimos insano cornu cæcant
Succendunt: repetunt quæ effatos æra lacertos.
Hærent parietibus clypei, postes quæ refixi,
Rostræ quæ Barbaricis olim destricta carinæ.

Ipse autem gelida permixta venator in umbra,
Dum silet omnis ager placide, saltem quæ quiescunt
Excubat, ingentes cingens indagine saltus.
Mentitur quæ solum fœtea, scrobibus quæ subactis
Pallentes stermit frondes, canna quæ palustrem.
Tum primùm insomnia vitulus meditatibus aratri
Mugijt: & ruptis fugit præsepia vinculis.
Atque vigil sub luce noua, cælo quæ recenti
Captauit panido fugientem è pectore somnum.

Namque ubi Terrigenæ sperari fœdera regni

Spirat

Spirauit Pater: vt sacris consideret aruis:
 Vipereo antiqui commento proditus hostis,
 Ab miser, immenso eternam fraudatur Amore.
 Ergo agrè sulci manibus crispantur: & vncis
 Vnguibus, aut sudibus glebae trudentur inertes.
 Dein rastro, stinaeque rudi procliui aratri
 Exercet duram Matrem, collesque malignos.
 Ipsa etiam infelix infecta hoc crimine proles,
 Infandum, æthereo semper caritura recessu
 Morborum genus omne subit, turpemque senectam,
 Bellaque, pauperiemque grauem, letique labores.

Magne Pater, viden' vt tetra porrectus ab antro
 Sedibus eiectus placidis consortis Olympi,
 Inuidus horrendo interitum minietur hiatus?
 Hic te, ipsi quod tu dederas, detrudere Cælo
 Ausus, & indignans generis subeuntis honorem,
 Quod superest, opus ecce tuum tentabit? vt illi
 In te non licuit, saltē in tua facta licebit?
 Huc igitur quis me reditus manet? aut quis acerbo
 Eximet exilio? quæ Vltima sancta piabit?
 O pietas, vera o pietas. Tun' maxima vitæ
 Munera qui dederas, Angui præcepta superbo
 Integra restitues? labi permittis, & hostem
 Me fieri: vt Nati redimat me sanguis amicum?
 Ergo ego, qui veteris ne quicquam criminis hæres
 Mole noua repeto æternum reparabilis æuū,
 Quem potius cecinisse velim? cui dicere laudes,
 Ignigeno lucis non notæ incensus amore?
 Non mihi si æthereæ insinuent sese omnia mentis
 Semina: non si tota mihi sese ipsa recludant

HYMNI.

17

*Murmura linguarum: quæcunque liquentibus auris
Concipimus: varijs faciles accentibus ortus:
Sim satis. Archa leues operum hæc Elementa tuorum*

*Alludunt aditus. Te nec mortalis egestas,
Cælestis ué capit felix opulentia regni.
Me tamen, vt curru Titian orientis anhelò
Clium habet: vt prono cedit deuexus Olympo:
Ingens raptat amor: figitque in sidera vultus.
In te ab eo: donec sacro sub sanguine Nati
Mole noua repetam eternum reparabilis æuum.*

HYMNVS SECVNDVS.

In Deum filium Iesum Christum.

Quæ si superas patrij mutasti luminis oras
Sordibus vt miseri fieres obnoxius orbis
O rerum decus, ô Mundi melioris origo,
Nate Patris summi, summi Nate vnice Patris:
Illa actus pietate, & eodem incensus amore,
Quo pro me caram voluisti fundere vitam,
Huc iterum descende, ægræque illabere menti
Consolator, & à vero me trami e lapsus,
Errantemque etiam mordacibus exue culpis.

Vnde autem leta inirepide primordia mentis
Obrius infami squallenti pectora luctu
Accipiam? O verum Lumen de Lumine, mortis

© Mors

O Mors præterita, ô vitæ spes sola futura.
 Vnum ergo reliquum omnipotens oramus: & vnâ
 Spiramus. Da magne Pater tibi posse placere.
 Haud equidem hoc petere indigno scelere obrutus
 At scelus ablutû puro qui sanguine deles, (ausim.
 Dignaris venia. Hæc Patris est, hoc deniq; vestrû:
 Quod nihil, aut peius nihilo est scelus, addere vi.
 O flâmæ vapor immensus sine sordibus, ô Lux, (cæ.
 O ignis: non iste vorax: sed lumine vitæ
 Cuncta fouens. Cui frigus iners, cui frigoris autor
 Hostis atrox cessit fugiens malus. En ego purum
 Olim opus: at nunc iam sceleris sub pondere seruû,
 Heu hostemq; etiam, ac contempta luce rebellem,
 Inuitum, ingratumq; & me mihi crimine raptû:
 Restituis veteriq; viæ, regnisq; futuris.
 Tu quod non fueras, placito tibi tempore, factus
 Vt fierem quod eram: passus mea crimina, seruus
 Ex Domino: vt serui excuteret fera vincula collo:
 Non tibi iura loci gremio Telluris amata,
 Non tegmen qui cuncta tegis. Quem culmina mûdi
 Alta canunt, stabulo postius vagire iuberis.
 Hoc te adeo magni soboles operosa Parentis
 Occupat: & medijs regnat fors improba causis.
 Sugat pardus ouem: proles truculentæ leonis
 Mugiet horrendum inirepidis admixta iuuentis.
 Sic tibi mole noua Cæli fulgentior axis
 Constitit, & magnis concors euoluitur astris.
 Ecce placitum Genitori, imo qui protinus orbe
 Terrarum, sator alta sedens inga torquet Olympi:
 Sancta etiam Eois surgens Astræa manipulis

ostent

Ostentat laeðe populos, atque aurea regna,
 Aurea perpetuam rerum spirantia pacem.
 Reginamque Hecaten tenebrarum, aequè silentio
 Conciliat dabit ipsa novos ad sceptrum tumultus:
 Aeternasque manu capies moderator habenas.
 Sed fuge crudeles animos: fuge torua minacis
 Monstra viri. petet ille tuos furor improbus annos:
 Spes Matrū, ac Regni excindet simul ille Tyrānus:
 Impiaque innocuo fœdabit sceptrum cruore.

Quæ te terra Puer profugum: quæ tota, Parenti
 Parua manet: quæ terra sinu officiosa recondet?
 Iam quæ fata poli Dominus sperare iubebas,
 Vix audent tutum indomito bene credere saltu.
 Te nitide celi facule, te rosidas Aether,
 Te liquidi fleuere dies, & conscia fati
 Sidera: quæque vadis pinguescit puridus amnis,
 Quæque patens siccis animosi fluctibus Euri
 Exinuat, torquetque leues Aegyptius arenas:
 Et vos palmifera salus despectis Idumes.
 Ipse etiam, qui nunc lachrymis rigat ora nitēs Sol,
 Morte tua insuetis mœstum caput occulet umbris.

Quem ne gemā quid collachrymerit te funera pas-
 Ut vitā desit an me ipsum: qui vincula mortis (sum,
 Necto iterum: quæ Sancte tuus dissoluerit orius?
 Dulcis amor, dulcis pietas, dulcissima vita:
 Qui mihi ad amicum communis luminis haustum
 Naturæ stupidas soluisti funere leges.
 Ah durum, ah rigidum protento stipite truncum.
 Pandentemque sinus, orbemque in vota vocantem
 Iam populo, iam redde pio, iam redde precanti.

Aspice

Affice sanguineis rorantia pectora guttis:
 Affice humi stratum, celsò te vt condant Olympæ.
 Iniectus manibus laqueus tua vincula rupit.
 Ipse reos qui soluisset, reus actus iniquo
 Iudice, & immeritas iussus expendere penas.
 Me me, adsum genus infelix, in me impia tela
 Coniicite. En ego, qui veteris sum criminis heres.
 Idem heresque, idemque autor, idem omnia: fuge.
 En manus: ecce pedes: sceleratum huc exige ferrum:
 Hoc petite, hoc: vestrum est. vestri hic stat summa
 Triumphi.

Est satis, est mihi nunc animi, per mille pericla,
 Mille neces, ac morte ipsa quod durius vsquam est,
 Dulcia mi expetere optatam per vulnera mortem:
 Vulnera nostra tuos diros imitantia casus.
 Affice quò rerum traxit me dura iuuentus
 Amentem, & stolidum ventosa gloria laudis:
 Per validas acies, seuique incommoda Martis:
 (Heu vigilate hyemes, noctesque sub Alpibus actæ)
 Fedaruntque mihi faciem: hauseruntque cruorem,
 Qui tibi, qui que tuas olim debetur ad aras.
 Tu mihi, tu geminam duplici sub lumine vitam
 Insinuas, tu sub renouato fœdere letum
 Rursus fidereis facis aspirare maniplis.
 Hanc tibi ego infonti seruata sanguine vitam
 Hanc reddam Pater: illa tua est, te flumen amoris,
 Te fontem aternaque spei, pelagusque salutis,
 Immensumque Diem, atque immensum Lumen
 anhelat.

Ab quoties animo subeunt tua vulnera sancto:

Tuto-

Tu toties miseri scelera obliuiscere monstri.
Nempe his me maculis tanto de vulnere sanguis
Proluat: aut fontem lacrymarum immatte pre-
canti.

Fac me vnum è famulis: certū cui carpere pensum
Constitues: ceptoque operi insudare iubebis.

Fac me vnum è catulis: tenuis quibus vberè largo
De plenis epulis, miseros cibus educat annos.

Si noua supplicij horrendi trepidum vget imago:
Eheu quo te animo, quo vultu demoror? ergo
Qui mortem attulerim, vitam peto? pignora lesa,
Lesà fides: nec forma vsquam super vlla pericli
est.

Quò fugiā? aut quibus in latebris mea tetra venena
Abscondam miseri? hand satis est terraq; marisq;
Quod capiatue, lauetue nefas. Quibus ignibus attris,
Aut quali mea supplicio commissa luantur?

Nate Deo, Deus ipse, prius quo nil fuit vnquam,
Nil est, nil erit: omnigenū meta vltima rerum:
Quid mihi iam sine te vel dulce, vel vile? Quò te,
Quò sequar? aut quæ nunc corpus, distentaq; mēbra,
Et vultum illudum regio capiti? hoc mihi tandem,
Hoc reliquum est? vt te doleam non posse videre:
Atque frui dulci alloquio, & celestibus auris?
Qualis Threicie effugiens fata atra sagitta,
Cui virides saltus, & rosida gramina riuis
Excussit? quæ animo catulum fuga dura: per altos
Ilicet abripitur montes, per inhospita saxa;
Exuperatque vias omnes, tum limite campi
Nequicquam laticis quarū miseranda liquorem.

Almi.

*Ah misera: vt semel expleris te munere lymphæ:
At sities: ego non sitiam. mihi flumine viuo
Fons scatet: æternique sui in domat agmine riu.*

*Ergo etiam posuisti animam: quo tollere nostram
Velles deposuam, deploratamque periculis?
Dic, vbi te posuere: at ego hinc celestia tollam
Pectora, liquenti que vngam linentia succo.
Dic, vbi te posuisti: at tu hinc mortalia tollas
Corpora, letiferis que laues sordentia culpis.
Dic, vbi sis: quò te fugiam: cui robor a veri*

*Intemerata manent. Recti: quem Tartara regem,
Quem ventura tremunt scelera: i incendia mundi.
Dic, vbi sis: vbi te queram: quæ dulcis amor, quem
Suasit amor dulcis pro me ipso effundere vitam.*

*Tu ne etiam inferni spoliasti limina regni:
Ac credens iterum nostris iam vesceris auris?
Siste Pater: sic ne vt seris accincta tenebris
Nox miserum innoluat cecis amplexibus orbem?
Siste gradum, te Luce nequit nox vlla morando
Officere: haud orbi, haud animis: quos lumine cassos
Illa ferox nequicquam operit sordentibus ymbres.
Ah ne alibi serum hospitium tibi quære: sed intra,
Intra in nos Deus omnipotens. Nam si quarecepti
Mens præsaga boni miseris mortalibus vsquam est:
Tu Deus es: tu præsentem quem querimus, ipse es.
Quonam abeas? fracti agnosco rata pignora panis.
O panis: cui nulla fames, nulla obsita leto
Obstrepat extremis veniens in rebus egestas.*

*Ecce ego, nulla mora est: eadem mox nocte re-
ocyrus ad fratres, & Vani mania Regis. (messa
Vidi*

Vidi egomet Dominum: hisce oculis, hisce auribus
hanſi

Viuentem. Num mors potis eſt in ſemina vitæ?
Ille mihi. & Luca, & Cleopha, per lumina rerum,
Per veteres verborum acies, quas Spiritus alto
Communi Patri atque ipſi, de fonte profudit,
Per ſe vnum, ad ſeipſum ſeſe ducce vectus, inanes
Excubuit tenebras. Hic me Pater optime feſſum
Deſeris, & miſerum medio in ſermone relinquis?
At qui olim mihi perpetuum comitantis honorem,
Aeternum latus, æternæ veſtigia vitæ
Pollicitus: fore non vello quem deſeris æno.
Ergo etiam integro generis mortalis amore
Hic aderis. vita exiremis obſeſſa tenebris
Te metuet, te quæret. Ego hic exuta periclis,
Erutaque infami labor ſecula planctu.

HYMNVS TERTIVS.

In Deum Spiritum.

(nñ,

TE quoq; nec geminū, nec ab vno ducte, ſed v-
Alme Patēs: ab vtroq; Deus, Deus vnus, et v-
Spiritus, vnigeno qui cōcelebraris amore, (nus
Sancte cano. quanquam in Nato, natiq; Parente
Semper eras, et ſemper eris. & vtrumq; canentium
Carmen obis: placidusq; in pectore fuſus anhelas.
Nāquid ego aut dixi, aut tacui, quod numine veſtro
Iam vacet: aut quænam laudum mihi cōtigat aura
Quam nō aut animo, aut numeris tecū ante peregi?

Sic etiam æterni complens promiſſa Parentis,

Post

Post geminae mortis deuictum numen, & altis
 Monstri Tartarei regna expoliata trophaeis,
 Igneus auricomus commissus turbine nimbus
 Increpuit. Tū arecti animi, & vox faucibus haesit.
 Quaeis ego disiecto hic oculi mortalis amictu
 Haurio flammiferis crepitantem molibus axem?
 Palantesque polo faculas, & splendida lucis
 Agmina, fulguribus crebris, tonitruoque corusco,
 Aduentante Deo iam iam ut sese arduus inferit?
 Dum pacata cohors animis sibi gaudia miscet
 Concilio in medio residens: certasque fouet spes:
 Ignigenas linguarum acies, sonitusque canoros
 Excepere animis: aliusque repente resedit
 Ardor, agens magna caelestia semina mentis.
 Ergo ille imperij aeterni ventura profatur
 Fata canens: aperitque aeuum: veteresque recludit
 Omnimodas rerum series iam pontus, & ingens
 Ante oculos terrae tractus, conuexaque celi
 Templa patent: paretque nouis mens incita regnis.
 Ille peregrinis haud vnquam cognitus oris
 Reddit habens varias omni discrimine voces.
 Audijt & sera impostus Tagus aurifer orbi:
 Et qui Barbaricas medius secat Albis arenas,
 Indigena agnouit commercia disita linguae.
 Quem Neper, quem Volga rigant & inhospita pōti
 Ae quora, & ē gelidi stagnantia flumina Nili.
 Quaque noui vastus refluit Senega incola mundi.
 Quare etiam quondam rudis ad primordia lucis
 Alme Parens, quae tu dederas mihi munera, de me
 Haec repetas: repetita feras: animumque labantem
 Con-

Con-
 Al-
 Siu-
 Ab-
 Affe-

In

T
 Seru-
 Incip-
 Inspi-
 Nam-
 Labe-
 Resti-
 Adme-
 Qu-
 Eloqu-
 Press-
 Verte-
 Mens-
 Totus-
 Nond-

*Constitu: atq; foue placidam sub pectore pacem.
 Alme Parens fer opem : atq; pijs intende querelis.
 Sive inimicus atrox, seu me mihi dira cupido
 Abstulerit : si me abstulerit me dira cupido:
 Affer opem pijs: ac miseris intende querelis.*

H Y M N V S I V.

In semper virginem Dei genitricem
 M A R I A M.

TE Superum Regina cano: tibi, debita Celo
 Carmina speratam rerum euoluentia pacem
 Seruire, & sanctam trahere in mea vota Pyrenes
 Incipiunt. mihi tu numeros, mentemq; supremam
 Inspira: atq; animo fallaces elue curas.
 Nam quis tantarum me immensa per auia rerum
 Labentem, fractumq; metu, pulsumq; pudore
 Restituat? quis nostra tuis fauor oscula plantis
 Admouet? & superas securum sistit ad Aras?

Quid primum, quid postremū de te optima Virgo
 Eloquar, aut fileam, sub iniquo ponderis aestu
 Pressam, & eterne ingenti cumulo obrutas auræ?
 Verte omnes tete in facies mens ardua, mens ô
 Mens alto cognata Polo: totum indue cælum:
 Totum hauri varijs diffusum inflexibus orbem:
 Nondum etiam laudū complexa es Virginis oras.

Virginea que Dina Deum bona cecidit aluo,
Quisnam humili trepidus Musarū carmine condet?

Angenus humanum, totamq; ab origine gentē
Tabifici afflat am vitiosis dentibus eui
Expediam: & veteris renouabo exordia luctus?
Fœmine vti dat⁹ est cones & pater: vñq; malignis
Capta dolis, misera, ab comitemq; , patrēq; sefellit
Fœmina vii genus humanum, generisq; parentes
Disclusos nitida patria: at que illustribus armis
Integrat: & vite reparabilis euocat annos?

O Nato fata Virgo, tui patris inchoata Mater:
Cuiradijs candens niueis argentea Phœbe,
Pulcher & auricomus collucens Phœbus amictu,
Stellarumq; greges placito famulantur honore.

Virgo sine labe, sacra mihi purior vnda,
Qua gelidis specubus, que viuis excita saxis
Temperat Erigonem, scatebrisq; recentibus halat.
Tu quoque Dina sitim vite mortalibus agris
Alma leuas, fontemq; ferens, pelagisq; salutis.

Vna olim desperatæ primordia Gentis
Restituis: nunquamque graui concussa tumultu
Fundamenta iacis: veròque è Lumine Lucem
Concipis: & placidam componis pace quietem.
Ergo inter merita præconia certa Coronæ,
Quam tulit è patrio descendens victima cælo,
Inter & excelsas numerofo carmine laudes,
Tu quoque Dina nites in te concordibus orsis
Et seruus malus: & Dominus bonus, arma volētes
Hostica deposuere: laet sub Virginis umbra
Nox vclit, atq; recens patrijs Lux edita claustris.

qui-

Quique necis misere malè sordidus obrutus atris
Horrebat cæli faciem, lucemque supremam,
Luce viget comite, & vitalibus emicat auris.

Qualis ubi Eoa perfusus Lucifer vada,
Laxavit roseis spumantia frena quadrigis:
Postquam nox Erebo, cæcisque effulta tenebris
Flammigerum nigrante manu distinxerit Aethrâ
Aeternas accincta faces, tacitoque renidens
Aethere, frondentes obduxerit innida hylias.
Tum vegetus redijt rebus color: omnia rident
Orbe nouo: tremulâque fuga freta laeta relucet.
Sic tibi post tenebras, ac tædia noctis opacæ
Sole nouo, Solis Domino, lucisq; parente,
Illustrare chaos, veniâque exposcere rebus
Omnipotens dedit: & veteres excludere luctus.
Ille etiam humani tandem post vltima fasti
Fœdera, perpetuam radiant fronde coronam
Diuino imponit capiti, sceptrumque Piorum,
Volâque, & aeternas tecum communicat aras.

Quid memorem angusto disclusas limine fauces,
Quas rigido clausit saltu protenta Pyrene?
Ceterâque extremis miracula disita terris?
Vos cælo ascitos tumulos, rupesque superbas
Alloquor, & placitis positas in collibus arces:
Quæ tumidas pelagiq; iras, atque horrida Ponti
Murmura ne quicquam validos sperantia ventos,
Iussa Deo, cursu moles superauit acuto.
Illa Palestini testi q; & consilia cæli,
Quo Pater omnipotens sortem miseratus iniquam,
Obtulit aeternam veteri pro crimine prolem,

Præpetibus tenerum subuecta per aëra pennis,
 Illyricis scopulis, saxisq; informibus hæsit.
 Mox celerum rabiem fugiens, gentemq; profanā
 Adriacos alto despectans aëre fluctus,
 Recinios saltus, & pascua Lauretana
 Eligit: atque pie molitur commoda genti.

Hic tu me varijs fortunæ ambagibus actum
 Post tetricas fari clades, Sortisq; superba
 Imperia, & mala bellorum quæ turbidus hausi,
 O mihi sola graues Virgo miserata labores,
 Eiectum, extorrem, miserum, rerum omnium egenū
 Fouisti, & reducis reparasti exordia lucis.
 Per te etiam nec opinanti, dulcissima Virgo,
 Subuentum est: nec spes vnquam me longa sefellit.
 Et nunc prospiciens extremos terminus annos
 Visus adesse mihi, finemq; adducere rerum,
 Tristis ut antemolans dubiæ confinia vitæ,
 Ignauam mihi caniciem, luceq; malignas,
 Curaq; tractusq; animi, sordesq; profundas
 Attulit: & memorem instantis iubet esse ruinæ.

Ergo etiam ignoto rapidi sub carcere cursus
 Sperantem pariter heu cuncta, & cuncta timenti,
 Fidentemq; tuo Virgo sanctissima ductu,
 Tolle manu, & Nati felicibus insere turmis.

HYM-

N
 San
 Vli
 Cui
 Teg
 Tep
 Nun
 Cele
 Subl
 Don
 Hoc
 Fum
 Prin
 Et la
 Crim
 Ceter
 Spirit
 At tu
 Extu
 Ante
 Quam
 O Am

HYMNVS V.

Ioanni Baptistæ.

Maxime terrigenum, ac Regis præcursor
 Olympi,
 Sancta anima, & tacitis Cælorum exercita satis,
 Vltima legifera nature meta Ioannes,
 Cui fului claros humeros immane cameli
 Tegmen obit: nudoq; sonant de vertice nimbi:
 Te per inaccessos tumulos, & in hospita Saxa,
 Nunc verò ætherias sedes super, & super altos
 Cælestumq; choros, moderatorumq; cateruas
 Sublimem veneror miser: atq; incondita porto hæc
 Dona prius. Satin' vt pleno te pectore perfians,
 Hoc animo, hac mente gerens, his sensibus herens
 Fumantes tibi nunc supplex aduoluo ad aras?
 Principio teneri post incunabula mundi,
 Et labem fragilis thalami, primiq; Parentis
 Crimina viuifica donis obnoxia lymphæ:
 Cætera, quæ canerent primorum carmina Vatum,
 Spiritus ætherio ignotus de fonte profudit.
 At tuæ Sanctæ Parens æquæui luminis ætas
 Extulit in veræ præsentem commoda lucis.
 Ante etiam immensi conspectum Regis, & ante
 Quàm rudis haurires vitalia semina celi,
 O Amor, ô pietas: materna conditus alua

Ignotum terris Dominum sine voce salutas;
 Debita diuinis summittens genua latebris,
 Mox, ubi conceptas eduxit spiritus auras:
 Feruidus increpitans cæci scelera horrida mundi,
 Solorum nemorum lætus secreta petisti;
 Quæ porrecta parum sinuose cornua ripe
 Compositas bigenæ flectunt Iordanis habenas.
 Inter desertum campi latus, inter & æstu
 Collectamque sitim, dirique incommoda celi,
 Nec domat extremo quæsitum munus in orbe
 Medorum liquidus succus, laticisque Lyæi:
 Arida nec domitis ieiunia soluis aristis:
 Mella tibi patrijs vni liquentiæ ramis
 Dadala sudat apes: miseræ tibi deuia guttas
 Summittit tellus, ac vilia membra locustæ.
 Inde frequens locus ille viris, montanâq; passim
 Turbaruit: vidui campiq; vrbesque relictæ:
 Et libertatem populi spirantis imago.
 Tu, quis est anne æuo patribus promissa priore
 Vera rudimenta, & certæ fomenta salutis
 Dexter habes: gentisq; agitæ arcana renatæ.
 O grauis æterni soboles sperata Parentis,
 Adsis perpetuo imperio, & sordentia puris.
 Dilue concepti sceleris vestigia riuis.

Sic populus, sic ille: Dei nec vera propago,
 Nec vates: sterili sed vox clamantis in ora.
 Vos, quibus à supera pax est promissa quiete,
 Perpetuo licet hanc lucem celebretis honore.
 Ecce diem, quæ perfudit vos Lumine, qualem
 Extremo veniens Sol nunquam aspexit Olympo.

Rex.

Rex
 Reg
 Qui
 Exo
 Non
 Sed
 Et p
 S
 Mul
 Ecce
 Ver
 Que
 Coll
 Ma
 Ips
 Ag
 Pen
 Illi
 Ful
 En
 Sic
 Tin
 Tū
 Tw
 He
 Qu
 H
 In
 Ca
 Vt

Rex Regum, æterni sceptri cui summa potestas,
Regna bonis, pacemque gerens, clademque profanis:
Qui fuit ante, ego quam fierem, meq; ipse sequutus
Exoluet veteris sordentia crimina pœnæ.
Non ut ego abiectæ fluuiali munere Lymphæ,
Sed liquido afflatu, ac Cœli fulgentibus auris:
Et patrium in fonti pacabit sanguine regnum.

Sic ait: & populum nitidis lustrabat in vndis,
Multa monens, multa ore pio mandata resoluense
Ecce autem sacris sese referebat ab aruis
Vera Dei soboles Mundi melioris origo.
Quem circum æthericæ iam numine percita flammæ
Collecta exilio, veterique è crimine turba,
Matres, atque viri, pueri, innuptæq; puellæ,
Ipse vrbes, ipsiq; agri, tota ipsa sequuntur
Agmina: deserto cessat iam taurus aratro:
Pendet & amissis opera interrupta iuuentis.
Illius vi Vates fulgorem feruidus hausit
Fulmineum: perque ima pius calor ossa cucurrit:
En pacata, inquit, scelerati victima Mundi.
Sic ait: & sanctum posito velamine corpus
Tingit aqua, autoremque illius muneris ornat.
Tunc Deum fontis dono mersare salubri?
Tunc Deum? tibi qui tribuit sua munera, de te
Hec petit! & veteris celsit prudentia fati?
Quem facit ille parem sibi, te mortalia temnunt?
His de te tantum licuit: te vera monentem
Invidit miseris terris fortuna: nec ipsum
Carceris infandum satiarunt vincla Tyrannum?
Ut sacrum aspiceret caput à cervice reuulsam?

Ergo illum inferni subter fera limina regni,
 Et furas desperata caligine sedes
 Insomnem exercent furia, cui tristis Erynnis
 Infestum caput anguineis redimita capillis
 Sanguineo assurgens facinus sonat vltia flagello.
 Quæ locane videam reus, ô Pater optime, mortis,
 Curriculo vitæ, ac spatijs discclusus iniquis:
 Sed lacerum sterili nostrum hunc in litore truncū,
 Singultantem animam dulci pro nomine Christi:
 Quam toties miser obieci mortalibus ausis:
 Exora, meritisq; tuis merita ardua captem.

HYMNVS VI.

Rocho, & Sebastiano.

Vosné etiam lamenta virum; gemitusque cadentum,

Magnanimi Heroës, duo lucida sidera mundi,
 Totq; inter lacrymas horrentia funera tangunt!
 Nos vacuæ segetes, vasti nos fragibus agri,
 Ipsi nos saltus, nemorum ipsa silentia terrent.
 Vsque ad eod inferni conceptæ è semine Ditis
 Ventorum molles animæ letalibus auris
 Omnia corripuere. ruunt in mortis amorem
 Terraquæ, sideraquæ, & scelerati crimina celi,
 Corruptos effusa lacus super, altaquæ Nerei

Acquo-

Aequora Quisq; fouent vite mortalis honorem,
 Tam facti fontes latices, & morbida vulgo
 Pabula: tum nullo pecudes custode per herbam
 Vitamq; exitiumq; aequa sub sorte pacisci.

Hic oblita sui, nullamq; ignaua sub umbram
 Armenti decus, & toruis pugna aspera tauris,
 Crebra gemens longo tendit grauis ilia tractu:
 Et nudis animam compescens dentibus agram,
 Heu dulcem aspectat morienti lumine natum
 Perdita: nec letas illi reminiscitur herbas.

Parte alia validus profcisso taurus in aruo
 Non sulcum meditari, aut dicta audire magistris:
 Verbera lenta pati: durisq; absistere vincis:
 Naribus & piceam patulis euoluere nubem.
 Afflato oculos olli rigor igneus urget
 Terribilis: maciemq; lues contraxit acutam.

Ecce autem Hesperia veniens ab limine terræ
 Fortis equus: cui mollem animū, primumq; pudorē
 Soluit amor: pleniq; insedit flamma medullis.
 Ille neque assurgens liquenteis flagitat amnes,
 Nec procul aërij montis de rupe coruscans
 Hinnitu increpitat cessantem puluere campum.
 Ast illum in duris saturnum ad præsepe canistris
 Insomnem exercet vitium: non inde vocatus
 Ardet auens spatiumq; dari, cursusq; volucres.
 Non ægrum virides herbae, non plausa reducunt
 Pectora, non strepius bijugum, freniq; sonantes.

Argentur cladis facies: nec funera tantum
 Infelix pecus annumerat: cadit aureus infans,
 Florentes pueriq; & longis sulta senectus

Lucibus, extremosque ferens exempla sub annos:
 Ergo etiam crebro Matrona atrata dolore
 In luctum soluit properata ad funera crines:
 Aut amens delubra Deum, Lucosque fatigans
 Ne quicquam miseros exercet feruida planctus.

Nulla feris etiam iam tum natura pepercit.
 At Leo per saltus, vasta & deserta peragrans
 Indomitis agitur furijs: atque vritur intus
 Igneus: & presso cœlum clamore lacebit.
 Omne nemus late exhaustum est: lateque silescent
 Errati saltus aubus, gressuque ferarum.
 Iamque vagi soboles pelagi, mœque natantes.
 Senferunt liquidis infusa incendia in undis:
 Turpiaque insano reuoluta cadauera fluctu
 Extantes plangunt stopulos, litusque supinum:
 Ipsæ & aues, volucres animas in rupibus altis
 Expirant temerè: dira aut ieiunia victas
 Edomat: at si quæ petière cadauera rostris:
 Extemplo stimuli tentarunt ossa: neque intus
 Suffecisse valent fusæ feruore medullæ.
 Inde subit furtim vitata in corpora lentus
 Torpor: & obrupta cute, purri Solis ab aestu
 Membra niuis ritu sanie, taboque liquantur.

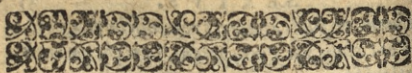
Hæc fati rabies, hic cœli tractus iniqui,
 Quæ non facta hominum, quæ non commenta Deorum
 Expetere: & summis vota aspirare periclis?
 Omnia conclamata: latent sub turbine planctus
 Omnia: & obscura caligant mortis in umbra.
 Ipsa etiam, quæ nos vitam sperare iubebat,
 Ipsa fuga exitio est: soli quæ ad funera nostra

Adju-

Adsumus: & frustra veteres reminiscimur agros.

*Vos Cælum, vos Terra parens, Terræq; parentis
Antiqui fibre, viurei regna alta Tyranni:
Sit satis has meritas funesto sanguine pœnas,
Diraque supplicia hæc seclis hausisse nefandis.
Vos ego per Genios geminos, geminasque coronas
Magnanimùm Heroum precor, obtestorq; videtis,
Vt Rochus etherij tendat vexilla Triumphi:
Quo signo eternam soluit pia víctima mortem?
Vt paribus socius fœlicibus excubet armis?
His quondam Rochus inuicti discrimina morbi
Expulit: & Latijs exegit sinibus hostem.*

*Huc Matres, quondã Matres, dum vita manebat
Infantum infantum: & tantis defuncta periclis
Turba super, viridi & victrix etate iuuentus:
Tristes relliquie, ac seclis monumenta prioris:
Huc mecum: nec vernanti sub luce corollas,
Nec consecratas festis è frondibus Aras,
Immo animas afferte pios, ac nescia Labis
Pectora: & horrendos etiam spirantia casus.
Sic demum auerti tantarum incendia rerum
Posse reor, orbosque pijs seruare Penates,
Nosque iterum patrio pacatos reddere Cœlo.*

HYMNVS VII.

Fidei Virgini.

VNde tibi ætherium inuentum Virguncula
carmen

Sancta canam: quæ sidereo secreta recessu
Dulcisonas animo Celestum concipis auras?
Hec tamen, hæc mentis certissima pignora nostræ
Aliiibusq; ferisq; & duris Alpibus audax
Edicam: brutæque animæ, rupesq; silentes
Intendenti: surdumq; fretum meditabitur aures.
Aspice tartareis præcepta oblessa ruinis:
Pro quibus vt celso ferrem fastigia cælo:
Mitis honoratum sacrauerat Hostia lignum.
Anne parum visum est nobisq; hostique superbo,
Sordibus antiquis, & dira labe Parentum
Obstita? inhumanis etiam irretisse tenebris?
Quas lux vera sui dextro dissoluerat ortu.
At nunc luctificis iterum conuulsa periclis,
Heu vite cursu in medio, crudelibus ausis
Barbarici premitur spes interrupta furoris.
Virgo vides? furor vt rapidis Aquilonius alis
Dura rudimenta hæc sceleris, tetrosq; tumultus
Impulit: & rapido vexauit turbine Cælum?
Quod nisi tu Virgo, meritisque, & nomine vero
Vera fides, fessosque animos, opis omnis egenos,

Labam.

Labantésque foves populos, domitásque furores:
 Déque stat u rerum sacro, déque omnibus actum est.
 Virgo truce[m] quo te iam confutasse Tyrannum
 Fama refert, solidóque frequēs celebratur honore,
 Exere conspicui radiantia lumina vultus,
 Quódque per excelsi tibi credit a pignora Regis.
 Purpureum casto sudisti è pectore flumen
 Sparge libens miseris corda ad discordia terris.
 Fortè verecundum succendet sanguis amorem:
 Perpetuum Christi meruit qui sparsus amorem.
 Cana fides, ô Virgo arcani conscia fati:
 Felices per ego te animas, sanctúmque Senatum
 Calicólâm infonti partúmque cruore Triumphum,
 Vnde tibi æternum viridem peperisse coronam
 Commemorant: faueas labentibus optima rebus.
 Dilunijque infesta salo, diris que procellis
 Tempora lethifero desperata exime luctu.

Hymnorum finis.

I V L. CAESA
RIS SCALIGERI
D I V I.

AD

PEDES DOMINI NOSTRI
Iesu Christi filij Dei.

Qui nostras Mundo spirasti obnoxius auras:
Redderet ut nostras spiritus ille tuas:
O Deus, ô eterna Dei Patris vnica proles:
Qua sine, quod factum est fecerit ille nihil.
Quæ tibi sacra fero tenuem insinuanti mentem,
Reddere digneris numine pura tuo.
Illa tuos celebrant cantu meliore Quirites:
Atq; audem falsos temnere voce Deos.
Nam scripsi varios dubia qui sorte Tyrannos,
Non laudem, veniæ sed mihi dona peto.
Parce pius seræ damnare pericula vitæ:
Nunc primum incipio, vivere scire quid est.
Ah, ah vix etiam emergunt exordia lucis.
O igitur quando, aut quæ mihi finis erit?
Quos in te cecini, quos in me voce laceſso:
Horum Chriffe tuo lumine facta sequar.
Qui sine te nihil extiterant: nunc omnia, post te,
Et per te & tecum sum sine fine tui.
Horû ego facta canēs, atq; horû exempla sequutus.

In te abiens, capiam te capiente Deum.

S. IOSEPH.

*Sancte senex, cui Virgo parit, cui libera, nulli
Cognita nascentem claustra tulere Deum:
Duc tecū hunc animū magni in penetralia Mundi:
Atq; nouo dubiam lumine pande viam.
Custos Virginei intacti selesce pudoris:
Audis, qua valeas nocte videre diem.
Bis felix, cui promisso, post funera, Cælo,
Cuiq; prius licuit sub tua tecta frui.*

SS. INNOCENTIBVS.

*Fundite felicem sanctissima turba cruorem:
Terra emitis minima maxima regna Poli.
Nēue timete patris veteri de crimine sordes:
Namque alio lotus sanguine sanguis erit.*

S. IOANNES BAPTISTA.

*Vox ego nequicquam sterili clamantis in ora:
At verbum in populo seminat alta suo.
In terris prior ipse fui: prior illius ortus,
Cum patre præueniens secula cuncta Deo.
Vos ego purifico fluminali munere lymphæ:
Ille reos placido fluminis igne lauat.
Heu genus inuisum sua qui tibi Sidera cæli.
Donat: ei terræ debita Regna negas?*

S. STEPHANVS.

*Perfide, quid cessas, aut te, aut me reddere viæ?
Vita, vita tibi est credita, morte mihi.
Ab non supplicium Sanctis, sed præmia, mors est:
At tibi supplicio mortua vita tua.*

His.

*His Ignosce Pater: & quæ fugere sequantur:
Et mihi quæ mortis fata dedere, petant.*

P E T R O.

*Commisſe à Domino princeps lectiſſime turba
Petre, vagum iuſſo limite coge gregem &c.*

P A V L O.

Qui fuga dura prius fueras, & lima malorum:

Nunc requies victo certa labore viges.

Ignigenæ accipio cæleſtia fulmina linguae,

Et quæ fidereo flamine verba tonant.

Horreo, cùm loqueris: pacantur corda, locuto:

Nectareo fructum ſemina rore gerunt.

O tuba plena Deo, non noti plena furoris:

O & inexhauſti vas ſine labe boni:

Quæ ſcripſiſti alijs magno molimine rerum

Fac Pater, hæc eadem ſint quoque ſcripta mihi.

B O A N E R G E S.

Vos quoq; quæis Dominus deducit nomina cælo,

Accipite hæc tenues in mea vota preces.

Exemplo ſenioris agam pia nomina vite:

At noſtra alterius ſpiritus ora regat.

L V C A E.

Quæ ſunt nota alijs, tibi non ſunt abdita: verùm

Sunt, quæ alijs fuerant abdita, nota tibi.

Hæc arcana ſui pandit ſantiſſima Virgo.

Quis potuit certo verius ore loqui?

Nam mihi quis monſtrat venturæ lucis Amorem?

Quisve propinquantis prævia ſigna Dei?

Quæ mandata ſtupens audit Regina Tonantis?

Quæ

Quæ responsa humili nomine Virgo dabit?
 Quis Dominum, nondum natus, sine voce salutari?
 Quis graue promisso fonte leuabit onus?
 Quis leuis insonuit sanctis exercitus alis?
 Dans nota ignotum voce salutis iter?
 Vnde nouum Sidus decorans Orientis honores,
 Rege aurum, myrrham funere, ihera Deo?
 Quis fugit, Aegypti factus nouus incolae terræ?
 Extincto quæ redux aduenit hoste pueri
 Omnia quæ Lucas diuina voce profatus
 Solus, item mea sic pectora solus agis.
 Flammato gelidam succendens carmine mentem,
 Ipsa meis satis astra minora facis.
 Quæ quia vera puto, nulla re territus absens,
 Presentem exora me quoque posse frui.

B A R N A B A E.

Te Paulo socians, iunxit cum fulmine lucem
 Fonte nites placidi luminis, ille tonat.
 Igneus ille ruit, leni tu laberis aura.
 Tu capis intentos auribus, ille rapit.
 O virum malim ambiguus? cur diuido iunctos?
 Quin habeam potius certus virumque mihi.

Z E N O N I P A T R I A E T U T O R I.

Exere conspicui radiantia lumina vultus:
 Atque urbem è supero limine cerne tuam
 Et spira faciles concordis flaminis auras:
 Heu quod disidium ferrea corda quatit.
 Cetera, vel propriae vel auitæ munere laudis
 In toto nullis orbe secunda, fuit.

*Illā tibi, & nobis patria est; potiore sed ipse
Nunc frueris: nos ab terra aliena terit.
Quare illā aut mihi redde (peto nō multa) precanti:
Aut citō ad istius commoda vera trahē.*

S. SIMONI CYRENAE O.

*Felices humeros, felicia brachia, felix
Sudor, quem eliciunt pondera sancta Crucis.
Quisnam es, quē voluit Dominus sua pondera ferret?
Si satis est nostrū cuique tulisse suam?*

S. HIERONYMO.

*Qui magne poteras Naturę imponere leges:
Atq; in te patrij vertere iura Poli:
En facilis descende. vides furialia vulgi
Pectora, & ancipiti disita Regna fide.
Cuncta ruunt infelici disiecta tumultu:
Et rerum, interitus non nisi, finis erit.
Iam pretium est sentire malē, atq; auertere verū.
Et facere, aut fieri iam bene, nolle volunt.
Interdicta tibi quod si sunt iurgia terrę:
Quo tua mens coram possit adesse minus.
Exora vlticis felicia fulmina dextrę.
Peiores merita est tetra cloaca neces.*

S. AVGVSTINO.

*Ne egredere è solo, ac tetrico pater alme recessu,
Vt Iesum videas: Christus ubique tibi est (iē:
Ne egredere, vt Paulū auscultes magna illa sonan-
In cælo Paulus mox tuus hospes erit.
Ne egredere, vt Romā spectes: stomachabere: quādo
Roma erit in Roma nulla reperta tibi.*

S. CAPRASIVS MARTYR.

Alloquitur lictores & fidem Virginis.

Me me. adsum, quā delitui: qui vulnera fugi.

Huc ferrum, en hæc sunt pectora vestra, date.

Bis vivens Virgo es, quæ te offers sponte: sed illi,

qui mortem fugiunt, bis meruere mori.

S. ROCHO.

Grata Deo mens, non villo subnixta tumultu:

Lenior æstivæ quàm piger humor aquæ:

Temperies, & pacati clementia cæli

Dicitur à Domino totum opus esse tuum.

Pelle luem, sed solue metum: ne prodiga vitæ

Corpora Cerbereq; funere victa cadant.

Quemq; diem vexit letis Aurora quadrigis:

Hunc letis reuehat Lucifer almus equis.

Hora salutiferamq; salutifera occupet horam:

Annus & exclusa morte perennis eat.

Magna quidem: sed tu maior mirissime Divum,

Et tibi qui dedit hæc maximus esse solet.

S. THOMAS AQUINAS.

Per Rerum genera, & varij spectacula Mundi,

Sidera summa cito vectus ad vsq; gradu,

Primam, & postremam Naturâ explevit viramq;

Nam quod re Deus est totus, hic ore fuit.

S. PAVLO PRIMO EREMITAE.

Audi de Cælo miseras sanctissime terras:

De terra audieras qui monumenta Poli.

Huc ades à Domino monstrans deserta locorum,

Quo mens à curis exulet acta malis.

Ipse

*Ipse mei nequeo in solo meminisse recessu:
 Ludibris quæ animus militat inde novis.
 Quid faciam, circumfistunt quem retia Mundi?
 Quem laqueo miris artibus Orcus habet?
 Fœlix, qui suus est: mortis nec fœdera querit.
 Ter magnum imperium est, posse iubere sibi.*

G E O R G I O.

*Hæc viæ magno pro munere diue Georgi
 Parua, sed ex animo munera Cæsar obit.
 Hostili toties qui iam mucrone retuso,
 Accepto multo vulnere victor abiit.
 Nullū opus humanū hoc potuit: sed vindice dextra
 Magne tua nostra hæc dextera tanta fuit.*

L A V R E N T I V S M A R T Y R.

*Largus opes Domini qui disperitus egenis
 Ignigeno feruens arsit amore Dei:
 Lassavit stupidos hominum Laurentius ignes:
 Et flammæ in medio turbine sensit aquas.
 Ergo Dei cumulos sibi qui populatus, avari
 Ardet inexpleto Divis amore sui:
 Tostus alai rapidos hominum crudeliter ignes:
 Et flammam in medijs sentiat vstus aquis.*

A M B R O S I O.

*Magnus eras vita, maior sermone, docendo
 Maximus: ut nec te crescere posse putes.
 Ast Augustinum postquam tua lingua reflexit:
 Ecce sisti hominis iura, capisquæ Dei.*

D I O N Y S I O A R E O P A G I T A E.

Surge, veni: rerum varios & desere fastus:

quod-

Quodque paras, alio nomine surgat opus.
 Ignorāsne stupes tenebras: causasne requiris?
 Nec librum è vestris, qui tibi dicat, habes?
 Hic seipsum deslet Natura in funere luctus:
 Lacryma quod meritis sit minor: ora rigans.
 O dilecte Deo, ô Cœli pars rara Senatūs:
 Si, quæ nox alijs, lux fuit illa tibi.

L V D O V I C O R E G I.

Progenies antiqua Poli, sanctissime Regum:
 Qui regno adiuncti Sceptra superna tuo.
 Magnanimas Francorum acies, forte quæ Nepotes,
 Et foueas Regis pectora, verba, manum.
 Quo vel anhelanti, vel proo lumine Titan
 Nec veteri maius, nec videt orbe nouo.
 Ille suis nostros conuenire finibus hostes:
 Et dedit excluso Marte, sopore frat.
 Huic Græca, huic Latine mea debent otia Musæ:
 Quæque patent tantis tot monumenta libris.
 Si numeris moderor: retinet Franciscus habenas.
 Illius ut feruet spiritus igne, calet.
 Sola manus nostra est: si quid diuinus exit:
 Cuius vis spirat Numinis, ille fauet.

C L A V D I V S.

Exemplum Cæli ruituro Claudius orbi
 Nasciur: & claros nomine vincit auos.
 Largus opum reliquis, clemens: sibi pauper, acerbus.
 Fert alios, oneri non fauet ipse suo.
 Exulat in medio conuentu, immobilis exit:
 Id tantum querens, nolle licere, sibi.

*Cumque sit in medio, nec toto clauditur orbe:
Verum orbem totum claudis in orbe suo.*

S. MARTINO.

*Luminibus capto cæli si redditur aura:
Maxima magnum inter munera munus habet.
Tum Divum imperio si mortua corpora surgunt:
O quantum, hanc vitam reddere posse, fuit?
Quod si Amor est Deus, & nobis se tradidit ipsum:
Tu Deus: vllus homo si Deus esse potest.*

S. FRANCISCVS.

*Exemplum, præcepta Dei, viresque sequuntur
Martinus, gaudet omnia posse dare.
Hunc aliaratione implet Franciscus amorem:
Cuncta videre alijs, & sibi ferre nihil.*

SS. GERVASIO & PROTASIO
Mart.

*Salvete Insubrici duo lucida sidera Cæli:
Quorum etiam extemo numen in orbe viget.
Vidimus extinctum mentis venerabile lumen:
Queque ferox rabies effera corda premit:
Pacari, reddiq; sibi, precibusq; suorum:
Queis reddi sperem me quoque posse mihi.
Vos veneror tacito suscipis pectore votis:
Et vestrum exemplo mortis anhelat amor.
Vosne etiam Ambrosius vidit per somnia secum
Orantes orans vidit, virunque, vigil?
O ego ne fodiam, quo vestra ibi corpora queram:
Sed corpus rapiat dextera vestra meum.*

S. AN-

S. ANTONIO EREMITAE.

Indixti nigris Erebi qui praelia seruis:
 Passus & indicta es praelia multa tibi:
 Magne Pater furuum defendas fortior hostem:
 Sisque metus diris ignibus igne tuo.
 Sen positis vacuus deduco tempora curis:
 Solicitam iniecit callidus ille manum.
 Sen plenam saturat Caelestis copia mentem.
 Ingerit ignotis regna parata dolis, (scor
 Quod si humili: quando hoc præceptū est: corde paci-
 Obiecit patrij stemmata prisca soli.
 Ab de captius ventosis gloria velis,
 Et falsa famæ luce triumphat amor.
 Indue me vastæ desertis rupibus oræ:
 Arida qua facie fluctuat vnda maris:
 Obrue Sarmaticis immania corda pruini:
 Dum rigidum excutiam libera colla iugum.
 Ut, quem facta tue ceperunt ardua vile,
 Incipiat vite fata parare sua.

S. ANTONIO PATAVINO BO-
nauentura loquitur.

O vbi nunc rigidi, Mors, est victoria teli?
 En tanquam spirans integra lingua viget.
 Que nunquam Domini liquisti candida verbum:
 Te nunquam volui relinquere: semper eris.
 S. THOMAE DIDYMO.

En ego sum: duro contra quid pectore perstas?
 Si non vis memem mittere, mitte manum.

Ecce

*Ecce videns, oculis credis mortalibus. At, qui
Hæc non viderunt, spiritus esse facit.*

BERNARDO.

Qui, tantus fueras sine præceptore Magister?

Quisve tibi ingenij semina tanta dedit?

Prodigium Cælo gratum, mirabile terris:

Et maior tota, gloria tota, fide.

Ecce vides oculis, tacita quam mente videbas:

Atque capis linguæ præmia certa tuæ.

Illæ tibi Nati populum, sanctumque Senatium:

O vtinam nostrum sic tibi signet iter.

O Virgo: ô mihi post Dominum spes vnica Iesum:

Qua te Bernardus, hæc ego mente colo.

Cui nunquam attonito saturantur lumina visu:

Vsq; oculos tua sic pascat imago meos.

Cui nullo tenuis lassatur carmine lingua:

Illæ tuæ laudi tam sibi visæ rudis.

Aspice nos, quocunque tegit me nomine Cælum:

Et sordes, nati sanguine, terge meas.

IULIANO HOSPITI.

Si decuit miser os absentem querere mortem:

Et cadere ignara, quam peperere, manu:

Quid fugis instantis durissima crimina fati?

Vix te indefessus torua sequetur equis.

Si tu hoc ipse facis: cur nolens feceris? At si

Hoc faciunt, subeant noxia fata necem.

HIEREMIAS.

Cum flerem Solymæ mortalia fata caducæ:

ad flendum certa sede fuere loca.

*Ast ubi nūc sedeam? nonne hæc sunt funera nostra
Extremūq;ve dies ultimus ante diem?*

*Quomodo lecta Patri, meretrix evadere Virgo?
Et non sollicitant perdita monstra Deum?*

*Quis tibi carnifici sedisima vulnera dextra?
Hostis? an infami tetrrior hospes apro?*

*Ne repete, Oceani Genitor diffundere fluctus.
Vltricis flammæ hos altera regna manent.*

S. Ioannes Eleemosynarius.

*Cetera, quæ cupido fulgentia nomina Mundo
Instituunt tituli flore parare decus,*

*Tantum sidereo cedant vnius honori,
Quantum alto terræ distat ab axe globus.*

*Hoc tibi sic totum est, alijs parcirier. Heu nos
Totum accepisse, & reddere velle nihil?*

S. Origeni.

*Quid tibi Sancte deest, alius quod habere superbiis
De te vno, ast humili, sumere cuncta licet.*

*Corporis exilio crevit lux feruida mentis:
Vtq; tuus sis, te non finis esse tuum.*

*O diuina manus, partem quæ corporis aufert:
Tota suo vt fiat mens magis apta Deo.*

*O diuina manus; quæ tanta & talia fudit:
Liberet vt Christi secula sancta manu.*

*Quid mihi deposcam? regalia corpora? iam mi,
O iam mi, vt fierem (sit satis) ista manus.*

**S. Andreas Præfectum allo-
quitur.**

Infelix, tua vox frustra me territat armis.

Si poscam, haud cedent arma superna tuis.
 Quod peto, promittis demens: minitare quod opto.
 Ah demens, laudem qui minitèrè Crucis.
 Ergo ex hac propius spectabo limen Olympi:
 Terreboque feræ spicula dira necis.
 O salve optatum, ô solum sine crimine lignum:
 Maxima quod cæli victima fecit iter.
 Quiq; olim nostros meditans spirabit amores,
 Flammatum in Iesu fer super astra virum.

s. Christophoro.

Quid queris, quod ubiq; orbi dominatur aperto?
 Se tamen haud oculis subtrahet ille tuis.
 Iam Natura tibi cedit verso ordine rerum.
 Vt fias leuior, sarcina tanta datur.

s. Philippo.

Quò nullis Romana manus penetrauerat armis,
 Immensi illa manus æmula dura Dei.
 Victrices Persa quò duxerat ipse catervas:
 Vt daret insane seq; suosq; neci:
 Tu penetras, victorq; sedes: positoq; Trophæo
 Ignotis armis effera monstra domas.
 Hoc distant terrena Polo, celestia terris.
 Nuda, quæ nequeant tela, parare manu.

s. Zachariæ.

Pande noui diuine senex miracula visus.
 Cur pia tam sancto munere lingua vacat?
 Nimirum veteri posita esse silentia legi,
 Hoc signum, & vitæ semina iacta nouæ.

s. Cos.

s s. Cosmæ & Damiano.

*Imbuite hunc animum ignauum cœlestia fratrum
 Consilia: vt mentem plenius æquet opus.
 Præsidium vestro geminum de numine fulsit:
 Quippe dabat terram dextera, lingua Polum.*

s. Lazaro.

*Qui potuit stupidas fatorum soluere leges?
 Quis lucis reduci lumine iura dedit?
 Vnde venis misera repetens incendia vitæ?
 Siccine monstra tibi deteriora placent?
 An ne alijs potiùs, quàm tu tibi, Dine reuixisti?
 Vt fieret duris gloria nota Deis?
 Narra illis terrificas penas quas videris Orci.
 Quo duce scire queant viuere, scire mori.
 At mihi sint satis hæc, Dominus quæ dixerit olim:
 Et visu potior sit mihi sola fides.*

s. Matthæum Dominus alloquitur.

*Linq; feris, venient quæ post nos Monstra, Telone,
 Quæ tardant cursum pondera dira tuum.
 Quid pro captiue pallenti fulgure masse
 Non aget inuerso nomine turba nocens?
 Vnus quin nunc incipiet me vendere vestrum.
 Qui post hac faciat, non tamen vnus erit.*

s. Theodoro Equiti & Mart.

*Prima fuit propter moriales gloria turmas:
 Mox cum cœlesti milite miles eras.
 Quiq; tuis nunquam cecidisset flammæus armis,
 Ecce Draco duplici numine victus obit.*

*Turpia Crux inter mutila dispendia vite
Est consolatrix, quæ fuit antè minax.
Sæpe tuis Ciui magna est victoria telis,
Nunc hostis telo maxima pariat tibi.*

S. Simeon Manes alloquitur.

*Gaudete ô Caliprocres, gens læta: futuri
Hac Regis teiigi pectora sancta manu.
Hac expectati teiigi pia pectora Regis.
Tempora erunt nostra quantulacumq; mora.
Serior & votis, & magnis serior ausis
Mors dedit ingratos lenta videre Dies.
Sancte veni: quemq; in nostras accepimus vlna,
Amplexus capiant brachia nostra tuos.*

s. Iulio Mart.

*O cuius Capio diuini nominis auram,
Diuini ô imiter fortia facta viri.
Et quam mundano defendi crimine vitam,
Pro cælo, delens crimina sedâ, luam.*

s. Sebastianus.

*Dic Zoë: eloquere insana data mînera turba:
An donum acceptum lingua soluta filet?
Quis dedit, ut quæ non pterat mortalia, possit
Nunc facile, & numero cælica verba loqui?
Dic ô Tranquilline pater, dic Martia mater:
Cur contra, ac dudum, pectora vestra fremunt?
Dicite vulnifica malesobria tela sagitte,
Irrita cur vitent vulnera vestra necem?
Ah potius tellus, pelagus, cælum, omnia: quando
Nunc parent Domino cuncta elementa suo.*

s. Cy-

s. Cypriano.

*En optata tibi Iustine pectora: quid stas?**En audet votis cedere Virgo tuis.**Verum adhuc tecum comitem, qui pectora mutet.**Stant etenim inuicta non temerata fide.**Hec fuge mendacis promissa proterva Tyranni.**Si tu illum capies, te tua Virgo capit.*s. Proculus Proconsulem allo-
quitur.*Quid me sæue tuis indignum despicis armis?**Hic, quem vis alijs pellere, Christus adest.**Rusticus, & firmus vitæ cælestis amore**Ense tuo sacrum sanguine tinxit humum.**Me quoque iunge illis: aut si dimiseris: isto**Fiet iudicio noxia dextra tua.*

s. Nicolao Pataræo.

*Qualis ab imbrisero damnatus tempore pastor,**Agricola, aut pastor nescit abire casa:**Ecce autem Eos stipatus lumine Titan**Disiecitq; hyemes, restituitq; diem.**Obscæne paupertatis sic turbine fractus**Mittere vult natas sub iuga fœda parens.**Sol oreris: Sol cuius amor potis edere lucem est.**Et prohibes patrias conscelerare manus.**Ergo etiam dubias Nautis sulcantibus undas**Sancte saluari numine fidus ades.**Des mihi perpetui tranquillam nominis umbram:**Exilijsq; hyemem, flabrâq; dira fuges.*

s. Nicolao Tollent.

*Tanta ferunt de te, rerumq; frequentia tanta est:
 Multorum vt potius facta fuisse rear.
 O commune mihi tecum si limite iuncto.
 Mortales superis continuasse dies.*

s. Sabas.

*Integra quæ spectas post mortem corporis ora
 Nulla vetustatis signa dedere sue.
 Quæ æternum semper cecinerunt feruida patrem,
 Vel semper, vel sunt digna manere diu.
 Non nunc incipiunt Naturæ frangere vires:
 Nam sicco pluias elicuere Ioue.
 In rapidos etiam ingressus non nescius ignes
 Rettulit illa sa lintea tota manu.
 Duplex iudicium: humoris, flammæq; futurae.
 Paret aqua: iusso flamma retusa gelu est.*

ss. Nazario & Celso.

*Quid dubitas sanctæ placitis herere Parentis?
 Linque Patrem, nam sese ipse reliquit item.
 Quique suum te, & votorum vult esse suorum,
 Olim erit inanimis, cum volet esse tuus.
 At tu diuina tanti sub voce Magistri
 Desine iam factis, & puer esse fide.
 Atq; viam Cæli mihi commonstrate: Deoque
 Vt placeam, incipiam nolle placere mihi.*

s. Matthiæ.

*Qui terræ fueram grauis, intolerabilis, acer,
 Asperior colubris, asperiorq; lupis,*

Me nondum licet illa tegat, nec condere curet:

Est tamen, ô miserum me, mihi terra gravis.

Cænum ego vt asseruem? fastus vt mirer inanes?

Ridiculiq; orbis perditæ regna petant?

Cum spernentem orbis video promissa profanis:

Atq; pati, mundi ne patiare luem?

Tene etiam illæsum metuerunt dira venenæ?

Nec cæcus cæcos posse videre facis?

O mi impone manum, atque aperi mea lamina, dire

Ne peream potu cæcus ab ipse meo.

s. Marco.

Ne peccet secat ancipitem sibi corporis vsus,

Qui mutilo aggreditur cælica regna pede.

At tibi qui iussit digitorum parte carere:

Ne faceres opus id, quod scelus omne fugat?

Sancta verecundo pietas hic imperat ore:

Illic magnanimo pressa timore iubet.

Quid faciam, malè ne faciam? vis mista pudori est.

Sic bene ne facias, te facis esse malè.

s. Lupo.

Multa tibi à Superum concessa piacula Rege:

Vt fieres meritis grandior ipse tuis.

Impertire mihi magna hæc miracula rerum:

Et statue ignavo robora prisca pedi.

Veras Cæli diuitias sine fine beatas:

Quas quantum plus des, plus scatet inde tibi.

s. Isaïæ.

Vos cælo delapsa cohors sermonis amœni,

Candida fidereo verba referta sono,

O implete meas teneris accentibus aures,
 Vnde feram puro pectora plena Deo.
 Tēq; per hæc spectem summi patris vnica proles:
 Osculer ingrata vulnera facta manu.
 Dem gemitus: onerem crebris singulibus auræ:
 Vt vera è lacrymis otia letus agam.
 Ah catuli infames, genuit quos rupibus horrens
 Caucasus, atque æstu vipera facta nocens.
 Ten' regi præferre tuo peregrina Tyranni
 Sceptra? cruentisoni te fera iussa Lupi?
 Nec responsa Dei, nec te promissa retardant:
 Nec tangit facilis plumbea corda pudor?
 At non nūc primum Domino abs te iniuria facta est:
 Iam pridem excussus mente, maniq; tua est.
 Quinetiam tibi qui cecinit tam vera, resectus
 Ille tibi mortis morte reliquit onus.
 Perfide tam poteras sceleratam ducere vitam?
 Vtique tuos laceres, non meminisse tui?

s. Bassus Episc. & Mart.

Supplicium sine peccato, noua pœna vetustæ
 Virtutis, insontem spernere tela docent.
 Quid corpus laceras? animus viget integer. hunc vi
 Perdere si nequeat: me quoque nulla potest.

s. Sereno Abbati.

Olim qui steriles habitasti solus arenas,
 Calicolum densis vt fruerere choris.
 Fecistiq; humilem, quo celsis altior esses:
 Quicq; virum exueras, efficerere puer:
 Regnum exuisti, vt seruitia vincula rumpas:

Quique

Quiq; homine exieras, ingrederere Deum.

S. Benedictus

Pura fides, spes firma, animus tam plenus amoris:

Vt sibi de patrijs nil retineret aquis.

Hæc sunt munimenta via, quæ ducit ad astra.

Vtque aliquid faciat te, docet esse nihil.

D. Iouino Mart.

Qui rabida hostilem sitiebam mente cruorem:

Cui mentis fuerat fœda ministra manus:

Fœda manus, seuq; pedes, dira omnia, dirus

Ardor, inexpletus sanguinis atq; necis:

Cuncta pius Dominus torquet nunc vindice pœna:

Raptus vt hinc vsus sit vetus ille mei.

Quod tu per clarum, calcas quod limen, Olympi:

Emendes precibus magne Iouine tuis.

Hoc mihi tu facies: alios ego velle docere

Instituam, & tantam dicere sospes opem.

ss. Faustino & Iouitæ Mart.

Constantes socij, spreto quos carcere terræ

Perpetuus Iesu nomine vinxit amor:

Me quoque participem componat luminis alti,

Qui tribuit vobis esse, quod esse velim.

S. Bartholomæo.

Dulces exuuiæ, rariq; exempla furoris:

Dignæque, quod fecit turba nefanda, malo.

O triplicem trino superum pro Rege triumphum:

Crux, corium abstractum, tertia pœna caput.

Nunc tibi nobilitas vero splendore refulget:

Nuncq; scies, qui te nunc quoque maior erit.

O vtinam talis mihi purpura contegat artus,
Det modo cælestis fortia corda Pater.

s. Dominico.

Splendida stellifero cælo delapsa columna,
Quæ bene fulcires aurea testâ Dei:
Cerno tuis scriptis victas concedere flammæ:
Flumina item scriptis cedere victa tuis.
Ignotæ Dominus referat commercia lingua:
Atque tuis cunctas subijcit orbis opes.
Tene etiam te vendendum Vir magne dedisti:
Vt captus, pretio liber, abire queat?
Ah plus est, præstare bonum, quam dicere, Iesum.
Namque animant dubiam facta serena fidem.

s. Vitus.

Surge Pater: tibi lumen adest, sed lumen Olympi:
Ecce tibi in Christi nomine visus adest.
Abstulerant, reddit. Sed mentis turbidus error
Nunc cæcum, vt luscum fecerat, esse facit.
Nec me cedendum tradas miserande Modesto:
Nam constans puras abstinet ille manus.
Ille meo exemplo, domino monstrante, sequutus
Cedendum potius se dabit ipse tibi.

s. Germano Parisiens. & Germano
Capuano Episcopis.

Magna paro modicis audax intexere chartis.
Mene referre duos: plus satis vnus erat.
Ille ingens meritis præuiso limite vitæ.
Me Cassignati hic luce stupere facit.

Saluete.

DI VI.

Saluete ô Proceres nitidissima lumina cæli.

Tuque tuos serua: tuque tuere tuos.

s. Barsabæ.

Te vitæ integritas cælestisq; ardor amoris

Ad sortis dubias constituere notas.

At te animus humilis, te mentis candor amica

Fecere electo, sorte negante, parem.

Horum maius utrum? recipi meruisse? vel ipsum

Credere, tam magnum non meruisse bonum?

s. Fantino.

Tunc prius, quam prodires in luminis oras,

Sanctum accepisti nomen ab ore Dei?

Ille Patris verbum est: huius tu magna profatus

Subuertisti hostis verbera, tela, dolos.

Tunc etiam primo posses cum tempore fari

(Spiritus, haud dubito, cælitus ille venit)

Rupisti teneræ Matura silentia vitæ

Nomine, quod solum terra, mare, astra columi?

Quo teneris molles rident consentibus aures,

Sæque Poli placido turbine mulcet iter.

Huc rape me, qui magna potes sub nomine Iesu.

Et precibus facilem da mihi Diue tuis.

s. Eutropius Episc. & Mart.

Si quem sceptrigeri lactauit purpura Mundi:

Me quoq; sic potuit fallere luce sua.

Humanam si inflare valet sapientia mentem:

Disrumpar studiis turgidus ergo meis.

Ecce paro varium lustrare licentius orbem:

Gliscit stultiuia gloria mista leui.
 Vnus obex sese opposuit furialibus undis:
 Solus fluctuago restitit ille salo.
 Nullo penè, Deus saturas qui millia, victu,
 Nunc Deo saturans millia multa virum.
 Regna Patris linguo, vt videam te maxime rerum:
 O facies oculis sola videnda meis.
 Quæq; meis humeris tenebrarum lucet imago,
 Stragula calcandum regia sternet iter.
 Tunc etiam moreris? Vos, vos, turba impia. Nulla
 Credideram aduersus fata valere Deum.
 Ergo etiam exurgens repetes pia tempora vitæ:
 Et tecum tolles omnia, pressa leuans.
 Mæque dabis victæ contemnere prælia mortis:
 Viuereque hoc, fera quo turba perire putat.

s. Eusebio Monacho Hieronymi
 discipulo.

Exue nunc iterum rigide velamina setæ:
 Atq; impone oculis, pectoribusque meis.
 Vt miser euigilem. & peccati à morte resurgam:
 Et tecum Cæli regia castra petam.
 Orarum, ô mirum: peruersæ crimina lingue
 Cum re, non verba tollere posse datum est.
 Ah nunc tempus erat, tantis te accingere telis:
 Cum res disidijs dilacerata ruit.
 Deletus Deus ex animis: nihil undique sanum est.
 His aurum lex est: his sua iura furor.
 Magna sonant: faciunt contra furor omnia versat.
 Quos fugiam, video: non video, quid agam?

s. Iusti-

s. Iustinus Presb. & Mart.

O socij, meliore istud mutabimus aurum.

Hoc iter ætheriam pandit ad astra viam.

Theauris inhiant, verum his terrestribus. At qui

Nobis terrestres annumerantur opes.

Inuenient, quem non quærent: si quærere nolint,

Quem nunc inueniunt: nec sibi firma parant,

Nil nobis adimunt: non iuris munera nostri hæc.

Hoc abeunte ipsis, non tamen ille venit.

ss. Gabrieli, Michaeli, Raphaeli,
cæterisque, & Genio
suo.

Sancta Patri summi fertis qui iussa per auras,

Ocyor ignicomo fulmine lecta cohors:

Te æternæ ante alios inuicta potentia dextræ:

Prima tuo si quidem fluxit ab ore salus.

Te quoque pacato veneror Bellator Olympo,

Qui loca nigrantem pellis ad ima gregem.

Et te, cuius opem miseris mortalibus ægris

Sidere ea facili mittit ab arce Pater.

Quæque alia ignigenæ non noto numine Mentis

Concretas solo velle rotatis aquas.

Et tu, cui Dominus vero sine nomine corpus,

Commisitq; animæ fanda, nefanda meæ.

Vos agnosco libens, vestri admirator amoris:

Cum sum pulsa mea dira pericula domo.

Salua vxor celso cecidit de culmine pregnant:

Æræq; in vacuo penè pependit onus.

*In medijsq; infans, nullis tamen ignibus arsit:
 Et pluxia à cunis flammea pulsa fugit.
 Quis dedit hæc, nisi fortune miserator acerba?
 Quis fecit, nisi vos turba ministra Dei?
 Ergo etiam si qua impendunt mihi fortè pericla:
 (Quippe aliud quidnam fors mihi dura parat?)
 A ceruice pia vestri impendentia Vatis
 Pellite namq; bonum continuare, boni est.*

s. Gamalieli.

*Lingua senis magni quoniam admirabilis ære,
 Quæve saluticinem fabricat arte tubam?
 Quis poterit te inflare, Dei nisi spiritus acer?
 Si te hic non implet, nulla datura sonum es.*

s. Cyriacus.

*Ecce ego cum Socijs fossæ damnatus arenæ,
 Carceris opprobrium pro pietate tuli.
 Expugno caligantis fera monstra Tyranni:
 Me Romana tamen monstra dedere neci.
 Gaude Roma, bonis aut prauis artibus audax.
 Namque his, atq; illis es via facta Polj.*

s. Nathanaeli.

*Maxima te Solide, ac vere præconia laudis
 E cunctis solum iudice ferre Deo.
 Nil mihi prætereà exoptem. Namq; vndiq; de te
 Maius, vel maior non valet ille loqui.*

ss. Septem dormientes.

*Perge pater tenere placidissime Somne quietis
 Languida fessorum membra fouere virum.*

Pensa

Pensa tibi breuiora alias, tractusq; pusilli:

Magnum opus est, tot nunc perpetuare dies.

Nunc te ipsum dormire putes: dicásque sorori:

Abstineas atram mors violenta manum.

Penè tuo equaui tam longo tempore regnum:

Ipsa tui faciunt iam mea sceptrà fidem.

Idem autor monet hoc, qui te meminisse iubebat:

Sub Nato victam te iacuisse suo.

s. Mederico Abbati.

Parua meos tua magne Pater tunica integat artus.

Sit potior sagulis, purpureisq; togis.

Letior Ethruscis, & Pontificalibus extis

Me saturaret panis buccula parua tui.

Quidnam ingēs valeat manuum, lingueq; potestas?

Reliquis modicis vis ubi tanta datur?

s. Marinus Romanus mart.

Si tenere vires spectas etatis inanes:

Debuit excidij fata timere trucidis.

Cernatur diræ numerosa frequentia pæne:

Constantem excutiunt horrida tela fidem.

Summisere genu, certant amplexibus artus:

At quæ aliter faciunt, pœnitet esse feras.

Pròque ipso trunco Cælorum militat omnis

Curia, fulmineis fulgura cincta minis:

Et tumuli extinctum qui iussit honore carere.

Mox tumulus viuis vermibus ipse fuit.

s. Marinus Dalmata.

Quem nulla excissi lassarunt pondera montis,

Securum exterrent tartara nulla virum.

Nequic.

Nequicquam metuendarum genus omne ferarum,
 In rabiem contra me vetus hostis agis.
 Dive etiam nequicquā onerum sociū Vrse vorasti:
 Sarcina nunc humero debita tota tuo est.
 Vos alij fugite hinc quotquot timor vrget inanis:
 Qui cælum sequitur, tela pauere nequit.

s. Leonardo.

Mitior & teneris agnis, & mitior aura,
 Quæ leuis æstium ventilat hora diem.
 Si verum est (nam credo libens) quod vincula dirt
 Carceris, officium est, rumpere dura, tuum:
 Odi animos, vulgi damnati vota profani
 Et timeo semper, quod volet esse malum.
 Hinc abeam: abstergas pedorem carceris huius
 Et vine mortis solvere vincla velis.
 Illa quidem arriuens falso blanditur amore:
 Ame oculos absens sed mihi Christus adest.

s. Iacobus Intercisus.

Carnificis perit atra manus iam lassa quietem,
 Nec satura est diri mens furiosa canis.
 Ars silet: innumerum coijt iam vulnus in vnum:
 Iam nullum in toto corpore corpus erit.
 Macie noua feritate mihi; sic mittis ad astra.
 Non poteram salua scandere mole Polum.

s. Seuerinus Boethus.

Diuine enumeres ingentia semina mentis:
 Dotibus accedant curia, lingua, lares.
 Haud satis est: appone Polum pars esse Boethi.
 Ceperit: at nondum munera tota capis.

Hila-

s. Hilarij tribus Mart.

Te, quem terra tulit, forteis quæ prospicit Histros:
Cuius ope ingentis Herculis ara iacet:
Et te, quem furor extinxit Sedunius: & te,
Quo caso rubras Ostia sensit aquas:
Tres veneror trini magno sub nomine Regis,
Sicq; mihi, tenebris regna negata peto.
Dura via est: sed quæ Domini mollescat amore:
Nam quod non, sancto sanguine stravit iter?
Ille hebetes acies faciet: immittia ferri
Vulnera peruigili sopiet arcta fide.
Quid moror? aut Cæli quæ spes inimica moratur?
Quæ me decipiat mens stupefacta malis?
Fundere qui merui iusto sub indice vitam:
Fundere pro iusto indice monstra vetent
 s. Ferreolus, & Ferrutius mart.
Corpora quid laceras? non hic iacet, impie, Iesus.
Si nequeas animo vellere, stulte quid es?
Si Christum præcisa canit non murmure lingua:
Hic inius quanta mole sedere putas?

s. Mauritio & Sacrosanctæ
Legioni.

Quis mihi det numeros diuinos carminis altit
Quæ tuba vestrati magna futura tubæ est?
Vnde venis gens inuictis instructa manipulis?
Quo geris intrepido Martia signa pede?
Rara exempla hominum, rari mandata decori.
Quis fortis poterit posse perire volens?

Dexte-

*Dextera quæ validum pro Roma sterneret hostem,
Cur pro se dominos deserit ipsa suos?
O verè fortes: cadere est si vincere. siue
Est potior nulla spes temerata fide.*

s. Cleophas.

*His oculis vidi, hisce oculis: hisce auribus hausi:
Participes iterum dum facit esse sui.
Absentem nobis, tecto sibi numine præsens
Mox aperit faciunt qualia facta fidei?
Ille etiam rerum antiquas dum euolueret oras,
A seipso in sese cuncta reposita docens
Exinnauit, & eduxit primordia Mundi,
Inque suo qualis numine finis erat.
O Amor, ô Pietas, ô quæ aucti incendia cordis?
O qui ignes animis, dum loqueretur, erant.
Tu verum es Domini Verbum: te namq; loquente
Haud potuit sensus flamma latere meos.*

s. Remigius.

*Ecce autem Francis cognati munera Cæli,
Munera sceptrigeris semper habenda locis.
Perpetuo sancti capitis sis termes honore:
Ab ne aliam, quàm quæ est, experiare domum?
Exigat immensos clemens Valesius annos:
Et regat inuicta Martia regna manu.
Longæuisq; Pater sobolem sibi præferat auctam:
Et prælata sibi præferat illa patrem.*

s. Gothardus.

*Ascendo ad Patrem vestrum, Patrémq; meorum:
Consensere nouis debita fata choris.*

At

D I V I.

*At tu, quæ infestans vexasti limina templi,
Dicto in iudicium tempore raptâ veni.*

s. Metron.

Affixi peccata Cruci: quis tollere curet?

*Quis? nisi qui huic iidem fixerat illa prius?
Magne Athesis claves capies, captasque lauabis.
Has ubi reddideris, tunc ego lotus ero.*

s. Iob.

Hinc tecum est Dominus, hinc tecum seruus. Amicus.

Hic fouet: hic fœtas atterit hostis opes.

Ingens præsidium: sed cedunt magna minori:

Tandem ut deterior vis potiore ruat.

Ignoto nimium res est operosa labore:

Si quateris, quo mox firmior esse queas.

s. Pacomio Abbati.

A te principium, quod nunquam desinet: ergo.

Sini similes, qui non desinere esse volent.

Pars tamen, heu, cum præceptis loca sacra reliquit

Et quæ non: studet hæc viuere peius adhuc.

ss. Simoni & Iudæ Abagarus

loquitur.

Quid video? quod speravi. quid spero? quod ex hæc

Vita ima excelsæ stant monumenta viæ.

A me abeo, & linquo stolidis commenta profanis:

Et fio plenus numine verus homo.

Quos non turba dolos, quæ non incendia Plebis

Suscitat? & cæco Marte cruenta rui?

Quid tamen hoc? si frustra alijs tormenta minantur,

Quæ seipso piceat deinde videre pati?

Non

Non cessere tamen. misera andā ò pœna proteruis,
Nescire: ò peior, discere nolle Deum.

s. Pantaleon Mart.

Si verū est, quod mi Hermoleos modò dixerat: audi
Quem colit: & puero semina redde tui.
Audisti? & mortis redijt vigor obitus umbra.
Ergo mihi ex teipso semina redde mei.
Est sapiens medicina alios curare: sed ipsi
Esse sibi auxilio, iam medicina Dei est.

s. Apollinaris Episc & Mart.

Concedent Domino vanis simula chra figuris:
Terraq; sub celi pondere vitta ruet.
Stulte etiam flamma strepitum minitaris inanem.
Me maiore ignis vru amore potens:
En cano perpetui sitientibus inclytariui
Agmina: frustra igitur sic minitaris aquas.
Quò me trahit in exilio non exulo. Namque
In quo sum, totum, totus, & omne manet.

s. Nicodemo.

Tūc mones monitorē! ah quid fugere illa docebas.
Quis nostra est mortis tota sudata fuga?
Interea nalles Domino superesse: sed olim
Mirum erit, in Domino te superesse tibi.

s. Iacobum Minorem Domino
Iesu comparat.

Effigies similis: sanguis mortalis ab vno:
Atque immortalis spiritus vnus erat.

Huic

Huic maior: sibi enim ipse capit, minor accipit illic:
 Verùm auge, quanto numine ferre potest.
 Nulla famem caro, nulla sitim vindemia, nullum
 Sudorem, aut oleum candida Lympha leuat.
 Quinetiam postquam terra, terræq; redemptis
 Indigenis, Dominus tartara dira premit:
 Quid vouit? non, inquit, ego ieiunia solvam:
 Ni hic oculus Dominum viderit ipse suum.
 Ecce, vides. tibi quid superest, nisi sumere panem,
 Quem tibi dai? tum sic munere utroque frui?
 Quid superest, nisi sancta sequi vestigia: sancto
 Nomine sic nomen sanctificare tuum?
 Ergo ubi iam statuit Iesum durissimus hostis,
 In toto mendax orbe daturus opes,
 Te stantem, par est studium, par turbinis ardor:
 Namq; hic ex illo sollicitus adest,
 Regna parat, modò regna neges. Ah turba nefanda:
 Debuit hic solus vertere corda tua.

s. Phocas Episc. & Mart.

Excite ô vestras vlticia fulmina flammæ:
 Ut cedant, non ut differat hora diem.
 At tu, qui domitas populos, domitaberis à me:
 Inq; meo mortis robore lassus eris.
 Vis timidum? ne me facias tua tela timere.
 Audaces acuum ardua facta viros.

s. Hermagoræ Pontianus lo-
quitur.

Vnde nouum video tam cæco in carcere lumen?
 Huc quando admisti nulla fenestra diem?

Disci-

Discipulum Hermagoræ me pro custode repono.

Pròque vno teneas dire Sebaſte duos.

O ſemen, cui non æſtus, non obſuit imber:

Quod fouet & ſterili ſordida terra loco.

Iàmne vides diſſet quid noſtra incòmoda veſtriſ?

Viuere cùm poſſim, malo perire tibi.

s. Erasmus Epil. & Mart.

Ingratas aures, ingrataq; pectora: Num tu,

Qui te animat, demens examinare velis?

Ecce ab eo: cur non ſequeris? plus ringeris ipſe.

Et maneo, & patiens nescio tela tua.

Et redeo, vt videas: quàm nil ſauire putemus?

Et quàm ſit melius, quàm facere iſta, pati.

s. Paternianus Discipulos al-
loquitur.

Non primū hinc nūc facta fuga eſt. duriffima terra,

Aegypti melior qua locus eſſe queat.

Nec loca viuemus deſerta, ſamēque minacem.

Quis paſcit volucres, & genus omne ferum?

Cetera, quæ vacuas valeant illudere mentes,

Ipfæ famēs, ipſum ſepe domabū opus.

Abs te abſens fueris, præſens cœleſtibus. Haud ſit,

Qui mundo viuūt, viuāt vt ille Deo.

s. Magis Tribus.

Quid vobis procul hinc poſitis, cum Rege puſillo?

Longinquè paſcent ſceptra aliena lares?

Certè animos aliud quiddam ſecretius ambit:

Tam longo vt ſciās tramite pandat iter.

In terra

*In terris modicis immensas queritis oras:
 Dum prae sepe Dei regna suprema capit.
 En referate orbi magni secreta Tonantis,
 Regem auro, statte funera, thure Deum.
 His de te poterat Herodes credere: cuius
 In regno, alterius debita Regna canunt.*

s. Eustachio Placido mart.

*Maxime vir pietate, iruci vir maxime bello,
 Quidnam inter Cerui cornua vasta vides?
 Huc te perduxit rari fons largus amoris:
 Viventem ut vivens alloquerere Deum.
 Induere ergo hominemq; moui, sortemq; maligna,
 Haud alijs veniunt Regna futura modis.
 Heu quanta clades, heu quanta incommoda vita,
 Quae lachrymae, quae te dira pericla manent.
 Iam te saeva lues, iam coget turpis egestas
 Querere desertæ litora sola plagæ.
 Hinc rapido fluvius terret pia pectora cursu:
 Hinc quatit in medijs Nauta protervus aquis.
 Hinc lupus, inde leo carissima pignora tollunt:
 Et servile premit nobile pectus opus.
 Quid facias? confide: tua est victoria. Raro
 Consuerunt gratis cedere Regna Poli.*

s. Petro Martyri.

*Præteritæ patriq; pater, consorsq; futuræ:
 O præsidium dulce decusq; meis:
 Qui per inhumaneq; minas, & verbera dextræ,
 Perq; feri gladij vulnera, perque necem.*

Perdita

Perdita captivæ renouasti fœdera linguae,
 Barbara nunc linguae vincula solue rudis.
 Ac veluti tibi prima, atque vltima fuderat ætas,
 Quæ constant veræ pignora certa viæ:
 Sic mihi iam extremo saltem sub limine vitæ
 Trino eadem liceat reddere verba Deo.
 Iussa tibi obducto nubes ut seruit amictu,
 Quo siccis Solem cinibus alma leuet,
 O mihi tu gelidam deterge è pectore nubem,
 Quo radij veri Solis adire queant,
 Qualia iam parto labentia lumina Cælo
 Morte tua sacrum sæpe adire locum,
 Talla nimbose dammitere sidera menti
 Plenâ velis magno numine Sanctæ tuo.
 Sera quidem hæc: sed sera tibi quæ nã esse verebor?
 Qui matutine tempora lucis habes.

Diutorum finis.

IVLII

I V L. CAESA
RIS SCALIGERI
D I V AE.

AD

PEDES SANCTISS. GLO-
riosiss. ac semper Virginis
MARIAE.

Virgo parēs, Nato Tata, Patris candida Mater
Qui sine patre homo fit, est sine matre De⁹
Clarior occasu, radianti clarior ortu,
Quæq; tepens medium fulgurat aura diem:
Cui nitido cæli facule famulantur honore,
Quam roseus puri Solis amictus obit:
O mihi post vnum immensum spes vnica Iesum,
Pro nobis natus qui tulit esse tuus.
Namque pius tecum ille suas communicat aras,
Partibus miseris vota, precesque re is:
Hunc animum quanquā in speculo tu cernis aperto,
Cui bona nulla noua, quod mala nulla latent:
His visum tamen est modicis intexere chartis:
Ut fierent alijs hæc monumenta viris.

D

Æc

*Et que virgineo sunt hic descripta cruore,
Virgineo, aut si quem sudat vterque torus,
Facta piam, elatam incendant cœlestia mentem:
Et facias animo tota minora meo.
Magna peto: maiora dabis, dulcissima rerum:
Que Natus tibi, tu des pia virgo mihi.*

*S. Annæ matri semper Virginis.
Carmina prima tibi, quam semina Dia salutis
Virgine cum genita prima tulisse canunt.
Tu sulcum, fructum illa dedit: tamque vbera veni
Ut qui est principium, principium inde ferat.
Hinc ergo incipiens poterã hic quoque ponere finem
Immenso sed me turbine raptat amor.
Nec scio, quo sistam, in Domini prædiuine Regno,
Meta cui nulla est, non numerantur opes.*

S. Elisabeth.

*Quis tibi, cùm Virgo sanctas intrauerat ædes,
Hanc Matrem Domini dixerat esse tui?
Anne infans Regem præmonstraturus Olympi,
Nunc etiam titulos Matris adesse docet?
Ille etenim sacris summittens genna latebris,
Agnoscit magni numina testæ Dei.
Prædicere alij surgentia fata: sed illi
Nondum etiam nati spiritus ora fouet.
• Matrem, quam sic fecit secunda senectus:
O Varem, liceat cui sine voce loqui.*

s. Maria Magdalena.

Aspice humi stratam, folio que sederat alto:

Negle

Negligat ut nitidas puluerulenta comas :
 Orbis Blanditias atro mutavit inani,
 Et tetro mærens aurea testa cauo,
 Pro vino lachrymæ: pro Nardo sudor. adedit
 Non lectus, sed inops lactea membra lapis.
 Ergo etiam ætherijs vivens sublata catcruis
 Implevit longos nec dape pasta dies,
 Ut quem pro se olim lacrymis aspersit amaris,
 Sic pro me nunc det oscula sancta pedi.

s. Marthæ Virgini.

T'er fœlix vna ante alias Bethanica Virgo:
 Quæ immensi dicta es hospita sancta Dei :
 Et castrum est ingens, & magna palatia Quid? non
 Hic nobis exors angulus ullus erit?
 O, tecum satagam: ô ponam miserandus opellam:
 Nec grauis illa tibi, nec mihi vilis erit.
 Non merui, fateor, merui dirissima rerum
 Supplicia, infernis regna tremenda reis.
 At meruit pro me ille tuus sanctissimus hospes,
 Ut sese videam, ut hauriam ab aure animans.
 Illa quidem perijt pridem, nisi subuenit ipse:
 Et reddit, quam bis fecerat esse meam:
 Cum primùm teneram nascenti condidit: & cum
 In Crucis æterna vivere fecit ope.

s. Catharinæ Virg. & mart.

Ecce tibi dives, speciosus, nobilis. At, qui?
 Qui sapiens cunctos desipuisse vetat.
 Quin te nobilior, specie insuperabilis, orbe

Ditior: & si vult, te sapere ipse facit.

En sapi: at que illo sapientum nomina vincis:

Et facis, vt lese despicere, esse, putent. (sit)

Hinc quadruplex dissecta rota est: furor impius ar.

Vxor & indignis sancta necata modis.

Maxenti, quidnam es: si non es, quod Deus est: at

Si non vis, nihil es: nec potes esse minus.

S. Barbaræ.

Quam pater à turbis excluderat obijce turris,

Iam spatio fruitur liberiore Poli,

Eripis hanc hominum Genitor seuissime risu:

Sponso vno multos exuit illa procos.

Tertia, nonne vides, vt gandet luce fenestra?

Et duro impressa marmore signa Crucis?

Quid senis? rabiem miseram patientia vincit:

Et pœnam in mortis visus es esse rudis.

Si cupis emendare malum, ne interfice. tanto

Tetrius est sanè, si quid id esse bonum.

s. Mariæ Consolatrici.

Ecce leuem reuehant felicia flumina puppin:

Ecce Athesis rapidum retulit vnda pedem.

Ingedere ô Virgo, & pluuijfer munera cæli:

De ducant madidum corpora sancta Polum.

Quang; ô, nostrarum lacrymarum turbidus imber

Debuerat siccum vincere posse Iouem.

s. Anastasiam Martyrem Chryso-
gonus consolatur per
epistolam.

Felix, quæ pridem immundo secluderis orbe:

Te

*Te decet in Christi nomine tanta pati.
 Libera luce tua es illos informibus umbris
 Fætida tartarei carceris ora domat.
 Quin eodem insontem fundes pro nomine vitam:
 His linquens mortem, mors venit vnde tibi.*

s. Marina.

*Fæmina, vir: verum nec vir, nec fæmina Virgo
 Infamis. Cuius, qualia monstra putes?
 Omnia, sola tui: non omnia: meque tulere.
 Iura metum superant, cœlica facta fidem.*

s. Anna Phanuelis semper Virginem
alloquitur.

*Quidnam ego præterea tam dura in gente morabor?
 Vidi, quem Domini sermo videre dedit.
 Nostrum quanta fouent ingentia gaudia pectus,
 Tantius erit, tua qui pectora luctus obit.*

s. Cæcilia

*Vna fides, vnus Dominus, vna omnibus vnda,
 Spreta alijs, mundos vna lauare potens.
 Hæc tibi Valeriane audi, hæc tibi dicta Tiburti.
 Hæc sponsi fratri, hæc dat pia sponsa viro.
 Tantum aufer, vero inuento mendacibus uti.
 Quam dederis vitam, malumus esse tuam.
 Nec tua sit, nec tu dederis pauperrime vitam:
 Sed quam das mihi nunc, mors erit illa tibi.*

s. Brigida.

*Ecce perit, quod non dabitur. reddit illud, habendo.
 Quodq; tenax rerum possidet, ecce perit.*

*En mores insueta suos animalia mutant:
 Illusaque commutant ipsa elementa fidem:
 Non stupor est, studio nostri illos nolle stupere:
 Et minor est, studio velle stupere Dei.*

s. Seraphia Præfidem alloquitur.

*Cerne Dei templum, quod nec corrumpere possis:
 Sed corruptores quod reparare queat.
 Flammæ extinguuntur: sed non extinguitur illa,
 Quæ lateri æterno est igne futura tuo*

s. Iustina.

*Castodi Domine hoc corpus, ne turpibus annis
 Vixerit: & maculet sola tot hora dies.
 Hoc ergo intacto, & constanti mente retenta,
 Cum fuisse, & flamma, lancea ludus erit.*

s. Margarita Virgo & martyr.

*Si vore: immenso nunc de draco toruus hiatu,
 Teter in infami carcere carcer erit.
 Sic viuens tumultata ferar: sed cortice rupto
 Admittent roseum squammea terga diem.
 Haud decet obscuro clausam pedore teneri,
 Quæ nitidæ lucis libera iura fouet.*

s. Fides Virgo & martyr.

*Si nolim, frustra queretis: tuta latebo.
 Terrarum Domino quæ loca terra neget?
 Sed volo: quin cupio frustra ergo queritis inier.
 Tesqua, & inhumanis per loca senta rubis.
 Quæ vobis metus, at nobis victoria, mors est.
 Quæque tibi pretium est, est mihi pæna fuga:*

Eusto.

s. Eustochio.

O decus ætheria præcepta per ardua vocis,
 Virgo digna patre, Virgine digne Pater.
 Dum torat eloquio, tum mens tibi fulgurat. illi
 Nullum vir similis, nullaque virgo tibi.

s. Rosa virgo.

Candida quæ fueram rigidis obnoxia Cauris,
 Quæque hyemis poteram triste timere gela.
 Temporibus dominor superato limine mundi,
 Et semper verno leta nitore fruor.
 Distite mortales, quid possit, velle, volentis,
 A Domino fiet sors sibi quisque sua.

s. Crescentiam Viti Altricem Angelus alloquitur.

En pelagi tacito tranquilla malacia Cælo
 Sopito placidas æquore stravit aquas.
 Mox ubi diutino capiet vos puppis in alveo:
 Quæ Domino placeant, instruet aura vias.
 Quævis mare nunc servit, non vobis flamma nocebit:
 Summittet quæ truces torua Leæa minas:
 Quinetiam subitis accincta tonitrua nimbis
 Disjicient tetri facta nefanda Ducis,
 Custodisne Aquidæ fido ut famulentur honore?
 Nec vestra instituunt pellere carne famem?
 Hoc pretium est: plus tormentis potuisse Tyrannis
 Et rerum solutas vertere posse vices.

s. Dorothea Virgo & Mart. ad Theophilum de sororibus.

*Quas terrent tormenta, meis iterum ausibus ausa
Accepere sue premia viua necis.*

*Tu quoque derisor nunc, max optator honoris,
Ferre alijs poteris, quas petis inde, rosas.*

ss. Marias Iacobi & Salomæ Angelus alloquitur.

*Quid petitis studiose animæ corpûsne magistril
At grauis impediet tam pia vota lapis.*

*Vos tamen itis adhuc: etiam tamen itis at illam
Quis tumuli molem valuet ab ore grauem?*

*Ecce pater: non ut surgens hinc exeat. at qui
Hæc, ubi sunt nullæ, transmeat ille, via.*

*Nox obijt: Mors victa fugit. nunc vita, diesque
Imperat Hæc nostris, ite, referte viris.*

s. Iuniperæ.

*Te quoque Iuniperam claris natalibus ortam
Stemmata cœlicolum nobiliora notant.*

*Ah, stolidus præsens animo metitur inani:
Aeternis sapiens Regna futura modis.*

s. Bassa Martyr.

Magnum, ac terribile est Nature, amittere vitam:

*At quid pro Christo, reddere quæ ille dedit
Est semel expirare, malis imponere finem.*

*Vix ea sit mortis nomine digna via.
Tertia tormentis nostris exhorruit æstas:*

His totidem hyberni diriguere dies.

*En ferimus tamen ipsa stupent, ac victa recedunt
Tempora: plus, semel est non licuisse mori.*

**s. Daria Virgo & Martyr, Polemium
& Claudium alloquitur.**

*Non frustra quoreris, non falso incommoda narras:
Pœnamibi mea sit gloria, pœna tibi.*

*Ecce volo, quem velle iubes. verùm ille volenti
Iniecit pedicæ, nec malè velle finit.*

*Non mutatur, ego mutor. simulamus uterque.
Vobis mutatis non simulare datur.*

*En Chrysanthus adest, en sponsa, en corpora vestra,
En Leo: nec Virgo perdere parta potest.*

*Quam nil, quod conaris homo: nil esse videbis:
Si non certa tibi norma sit ipse Deus.*

**s. Babilla Virgo & Mart. Eugenium
alloquitur per epistolam.**

*Quas custode Paris feruas disiungit acerbo,
Perpetuus Christi nomine iungat amor.*

*En ubi virginitas Domino quam reddere debes:
Te decet his votis semper adesse meis.*

*Virginitas Domino, vobis exempla Quirites,
Pompeio sanguis, Regna beata mihi.*

s. Veronicæ.

*Impia quæ tersit scelerati crimina mundi,
Sudoris terguunt lintea sancta notas.*

*Impressa effigies est, quam nulla abluit ætas.
Munera quæ data sunt ô Veronica tibi.*

*Ah pudeat, vacua hæc facie mea pectora ferre,
Si tibi perpetuam lintea muta foveant.*

s. Eugenia virgo & martyr Diabolum & Melanthiam allocuitur.

O dira insidiæ, antiquas quas instruit hostis.
 Nunquàm ne his probris exaturatus eris?
 Quid faciam: prodám ne, vacat quæ crimine culpa?
 Vt penitus culpæ suspicionem vacet?
 A Domino cuncta hæc malo proba nomina nostræ,
 Quam me propositi iura tenere mei.
 Ecce tibi Eugeniæ pater inter numina. Sed tu
 Vicisti: ut sancto victa pudore ruas.

ss. Eulaliæ & Iuliæ virgg. & mart.

O par augustum, ô Domini concordia felix,
 O indiuidui pignus amoris aue.
 Nec inate, nec te terrent aliena pericla.
 Ille ferox tamen hæc horreo dura legens:
 Horreo, nec tanta est animo constantia, dicens:
 Tormenta ipsa etiam iam didicere pati.
 s. Amata virgo.

Egredior: quater ut decies me viderat æstas
 Ieiunos vigili condere nocte dies.
 Te sequor, ô Pater, æterni cui nomine Regia
 Perpetua effuso sanguine palma data est.
 En tibi, quas iussisti, epulas iam leta reuertor;
 Aedificem ut natus pignora vera meas.
 At tu corporeis solus quæ vincula nodi,
 Quam metuenda alijs, tam mihi cara veni:

s. Plan-

s. Placidæ virginis sepultæ via
Tridentina

*Hinc, vbi terrestri gaudent tua membra sepulchro,
Cuius adorato mens, viget aucta polo,
Haud procul immensi conspexi limina Mundi,
Aër is atque hauri prima elementa rudis.
O virtute tua felix, virtutis auitæ
Et socia, & sancto semine sancta comes,
Inter fulminei scelerata incommoda belli
Des nomen, des cum nomine facta sequi.*

ss. Iusta & Ruffina mart. Hispalen-
ses alloquuntur.

*Cur non interitum curatis sanguine nobis
Debita erant vestro fata minora Deo:
Si Deus est: verum ecce laet. Si non Deus, ergo
Sic iaceat: vobis mens pia facta ferat.
Nec tamē aut Iusta, aut Ruffina hæc deprecor imū
Quem putcum credis, Regna super na puto.*

s. Serena Augusta.

*Heu miseros, & inundantes heu sanguine campos.
Heu Vrbs, quæ facta es nunc rogos ipsa tui.
Quid maneam? falsa specioso nomine vitæ,
O abeam: & fiat mors aliena mea*

s. Euphemia virgo & mart.

*Quid factum est, olim populum ne laderet unda:
Nunc contra, vi corpus virginis unda laet.
Iordanis. Natiss duo nunc exempla sequite,
Mortis item fasces tertiare de meis.*

s. Secunda Virgo & Mart. Præ-
fectum alloquitur.

Quid feci? cur vis me postposuisse sorori?

Hocne mihi cæli Regna negata putem?

Illa quidem merui: volui quoque: cæde protervæ.

Iam nihil est vnam cædere: tolle duas.

s. Euanthia Liberalis mater.

Vt corpus sequor, ô Nati sim fata sequuta.

Sum vero: ergo etiam præmia nata fero.

Hoc opus est Domini: sunt hæc commercia cæli.

Nati non poterat esse, nec esse parens.

s. Monicæ.

Quid fles? Quid duriphalerata protervia Nati

Damnat perpetuo seu a liquore genas?

Ille quidem cernicosti iactator honoris

Subder adorato ferrea colla ingo.

Sic paria aspicias magni vestigia Pauli.

Non nisi de tonitru fulmen habere potes.

s. Lucia Virgo & Mart.

Muto animum post hac: animo sum tota deinceps.

Quanta fui terræ, tanta futuri Dei.

Pix, oleum, tede, gladius, sunt munera Christi.

Si vis nos, noli seue Tyranne, mori.

ss. Marcella & Potamiena Virgg.
& Martt.

Tota cohors validæ constanti robore mentis

Certavi miseram vincere morte necem.

Vicis.

Vicit: & ante alias tanto pro numine Virgo,
 Progne Dei infracta est Potamiena fide.
 Ignis adest: ignē petimus. Deus ignis in igne est.
 Extra, quem petimus, possumus esse Deum.

S. Othilia Virgo.

Ne sciri Genitor: iam si scire iuuabit:
 Natura crimen sic facis esse tuum.
 Nam quos parua oculos parua Natura negavit,
 Magna olim solido munere Magna dabit.
 Parcere te doceant illarum munera: namque
 Mamma, quæ me aluit, viraque parcat item.

S. Fusca virgo & Maura nutrix

Martyres.

Nutrix virginem & Carnificem al-
 loquitur.

Hoc est, quod de te volui, de me ipsa fatebor:
 Quæ video in te, in me posse videre peto.
 Aut neutrâ, aut virâq; feri. Si hæc cedere fas est.
 A qua hausit vitam, perdere velle decet.

S. Sabinæ martyri.

Cuius? an hæc mundi sunt munera? vidit, & idē.
 Horruit, ah potius pignora vera Dei
 Te spectasse, ferum sed non metuisse furorē:
 Optasse, & vitæ donatuisse necem.

s. Cytheriæ virg.

Quam bene pro nobis antiqui nomina probri
 In veri nunc sunt omnia versa Dei.

En decus intacti virgo Cytheria pudoris,

Nescia mortalis virgo seueratori.

Accendit cecos vetus illa in cordibus ignes:

Hac perit insana vis rabiosa facis.

Illa Iouis mentita genus terrestria sensit.

Hec genita in terris filia facta Poli est.

*s. Agnes virgo & mart. Procum
alloquitur.*

Cuius virgo parens fulgenti Solis amictu.

Maxima maiori Sidera vincit ope:

Cui Genitor sine labe tori, sine tempore vita:

Nec regni toto clauditur orbe nitor:

Cui Luna atque humili stellæ famulantur honores:

Cui seruius magnos Sol iubet ire dies:

Is mihi perpetuo Cæli sponsalia cultus.

Apparat: & mihi me non finit esse meam.

Quid queris miser intactum temerare pudorem?

Haud tanti est fracto funeris hora tibi.

Cedit flamma Deo: non cedunt tela furori:

Quamque rapis, restat integra vita mihi.

*s. Anatolia virgo & mart. Audacem
alloquitur.*

Est, qui me dâmnat, iudex: est igneus anguis:

Hinc Iesus: fato hinc vitaque, morsque pari,

Præfecto obsequeris: serpentem in carcere condis:

Illudis Christo: est hæc tua vita tibi.

Præfectum linques: fugies exterritus anquem:

Accipies Dominum: viuere morte voles.

s. Blasi.

s. Blandinæ & Socijs marty-
ribus.

Ergo ubi conveniam, nobis si iecta vetantur?
Vult nullo Domini turba latere loco.
Quid si sub vacuo prohibet consistere cælo?
Nos supra cælos esse, vetare nequit.
Quid si aqua præterea, quid si interdictur ignis?
Mox etiam nimius ignis, & vnda fluet.
O miranda cohors varijs tam discita terris.
Quam tamen hic vnum nunc facit vnus amor.
Cum Græcò ne Italus tanto conspirat amore?
Cum Ponto Gallus? cum Phryge durus Afer?
Tam variae gentes: vox vna, vnumque triumphas,
Que Iesum prolem concinit esse Dei.

s. Mercuriæ & Sociabus marty-
ribus.

Maxima quæ celebrant Crucifixi nomina Regis,
Fælices misera tot cecidere manu.
Quam quibus anteferam? superant quæ iudicis iras.
Non sunt iudicio subditi colla meo.

s. Basilissa virgo.

Vnde mihi insolito thalamus fragrauit odore?
An tener aucta rosis seria parauit Hymen?
O rosa perpetuo floret cui rore iuuentus:
Nullius ô fælix indigne odoris odor:
Sola fruor: non sola fruor purissima turba.
Huc mecum, huc animos ferque referque pios:
Te voco nunc, mox me contra ad maiora vocabis:
Posterior nunc, mox facta priore prior.

*At tu, cui duri certaminis acta relinquo,
 Dotibus immensi frete maris Dei,
 Queris, cur sera ad cælos sic morte vocaris?
 Ista gradus vitæ iam super illa tua.*

s. Balbina virgo ipsa, &
 Genius.

*Quæ facula hæc; cuius, qualisne canis Hymenæos
 En mea colla, puer, quale monile premit. (nos
 Virgo, vides: quæ alios faciunt vincla aspera ser-
 His libertatis iura parata tibi.*

s. Valeria virgo & mart. Martialem
 alloquitur.

*Quam mihi mortalem rapuit manus impia vitæ,
 Servat adhuc trunca nunc sine mole caput,
 Perdere sic decuit partem, ne tota perirem.*

Nam Christo quod non militat, omne perit.

s. Antonia virg. & mart.

*Sunt plus: quàm mors, hæc varijs tormenta figuris:
 Atque horrenda crucis sum simulacra nove.
 Nō iam hæc nova sunt huic, qui sub tēpore nulla
 Quiq; docet tempus tempora nulla dare. (est)*

s. Redegundi Regina.

*Ergo alibi qui te cecini maioribus oris,
 Dulce decus, vitæ præsidiumque meæ,
 Nondū abeo à meritis. Nā quæ infinita colebas,
 Spiritus hic quoque te sic sine fine canet.*

s. Martiana virgo & martyr, Dianæ
 Simulacrum alloquitur &
 stupratores.

Corrue tu. vos me ne sollicitate latrones:

Servatur muro, dilaceranda feris.

Quid parcis Leo? non tecum hæc ad sædera veni.

Nam pardus, quod tu negligis, astra dabit.

s. Sophia mater, Fidem, Spem, Caritatem, filias, virg. & mart.

alloquitur.

O nunquam misere lætissima pignora matris,

Quas sapiens vero Spiritus ore novat,

Ne vos seua trucid deterreat ira Tyranni:

Nemo simul cæli, & terrea regna capit.

Non mors hæc, vita est: mortem sic morte necare:

Quasque ego bis genui, nec periisse semel.

ss. Ursulæ & Cordulæ, alijsque virginibus ac martyribus.

Mulcete ciberias Nymphæ Oceanitides auras,

Et vada crispæ sternite lenta viæ.

En tenera admittis blanditur lusibus etas:

Quæque legit pelagus: mox leget astra cohors.

At te, quæ latitas, cælestia regna latebunt:

Quin vltro mortem, quam fugis, ecce petis.

s. Euphrasie Virgini.

Ipsæ puer loquitur: superant quæ facta sororum,

Hæc etiam matris spem superare queunt.

Huc lapis, huc puteus: quæ non patientia duxit.

Sic alijs totum es, tu nihil ipsa tibi.

ss. Hilarie matri Aphræ filie Dignæ Eumeniæ, Eutropiæ ancillis

Martyribus.

Iam

Iam ne etiã ex nihilo est aliquid? de crimine Num?
De probro discunt iam mala ferre bonum?
Ergo quibus fruitur, reparatur spiritus, auris:
Si fuit ill' es corpore pœna minor.

s. Apollonia virgo & martyr.

Immanis populus quid dentes excutit? at qui
Gloria non parva est, velle carere cibo.
Flamma mea est: purgat, sed Iesu nomina cantans;
Et celebrans fuerat lingua secanda tibi.
Nêue feces: furiosè, tibi non lingua secanda est
Mente minor: mentem stulie secare potes?

s. Iuliana virgo & martyr.

Si fero, quæ tormenta paras: silenia fiunt,
Aspera: cum plumbo verbera, flamma, rotæ:
Disce potestatem illius, cui servo: te quæ,
Cum non deficiam: qui facit ista, pati.

s. Genouefæ virginis.

Non operi calx, non desit sitientibus humor:
Atque iterum fruitur lumine dura parens.
Pessima tabenti sentit quæ corpore pestis,
Deficit: & nitida lux ope fulta subit.
Nimirum Domini fuerit qui exempla sequutus,
Et maiora his, quæ fecerit ille, dabit.

ss: Dionysia, Dativia, Leontia, & Socij Martyres.

Diuerse circumspicimus discrimina mortis:
Sed redit effæctis lætior hora malis.
Quod sensus refugit, mulcet clementia Christi.
Et pretium est, semper vinere deinde, necis.

s. Fla-

s. Flavia Domitilla virg. & mart.

En ego perpetuum patri de corpore templum.

At tu ades miserum cur facis esse rogum?

Flamma furit: furis ipse magis, namq; illa pepercit.

Cui nolles. rogus est sed domus ipsa sibi.

In venerem expirat saltans: satis accipit At sic,

Nec potis est aliter me superare Venus.

s. Theodora cum liberis, mart.

Aucta parēs natis, si aucta hæc sunt pignora Christo

Si non, ergo minor tunc ego, & illa nihil.

Assisto: lacera insensam. nequit vlla dolere

Pœna: nisi quod non præmia tota mihi est.

Quin potius metui, ne iam labefacta perirent.

Illis, ut moneam, non mihi posco moram.

s. Theodora Monacha Dæmonem
alloquitur.

Hostis amare, quid increpitas? quæ crimina suades?

Tene parum fuerat velle nocere tibi?

Ex vxore, facis, ne sim de hinc amplius vxor.

Ex me Christus aget, ut sim ego nulla mihi.

s. Artemia virgo & mart.

O ferrum optatum, ô vera sacra pignora vitæ.

Nunc demum ciuem sentio me esse Dei,

Quis frater mortem? quis vitam comparat hostis?

Quæcunq; malorum omnium sit. medicina malum?

s. Darfossa Bibianam, & alias filias
virgines ac mart. alloquitur.

Exiliu

*Exilium passus patria nunc vivit in aula,
Hæc voluit nobis linquere iura Pater.
Nec, qui non Christi est, suus esse, vel esse, putatur.
Nec, nisi quod Christo donat, habere potest.*

**S. Victoria virgo & martyr. Anato-
liam virg. alloquitur.**

*Magna fero sacra, virgo, tibi: maiora reporto.
Hinc thalami fauet, hinc virginittatis amor.
Hoc sœnus lucri dat spes amissa prioris.
Vincere non poteram, sic nisi victa forem.*

s. Bona Cordimunda virgo.

*Nec stultū, nec inane opus hoc, quod multa relinquo
Nil equidem videor perdere, plura petens.
Plura peto: verū his longè quoque plura recepi.
Quæ rapere haud unquam possit avara dies.
Hæ sunt diuitiæ. Vero ille est nomine dives,
Omnia qui cū dat, nil tamen inde perit.*

**ss. Agape, Chionia, Irene, virg. &
mart. Præfectum allo-
quuntur.**

*Hæc tua sunt tibi nunc stolidi quæ sita furoris
Munera, quæ meritis præmia stultus habes.
Istis te decuit sic oscula figere labris.
Sic foris, atque intus concolor esse potes.
Nec desiderio vestis parebit inani.
Divina humanam ut sentiat illa manum.
Nec trepida horrendis consumes corpora flammis:
Sed læta insans surripis illa minis.*

Cyrl.

s. Cyrilla virgo & mart.

*Cæsaris vt magni decuit sic viuere prolem :
Sic procul à Decij sanguine nolle mori.
Vana tenent Decios priscæ ludibria mortis :
At mihi pro vero stemmate vita venit.*

s. Claræ virgini.

*Ergo etiam longè positum sine corpore templum
Ingrediens alia concipis aure modos ?
Ergo etiam ætherios sine corpore Diuarecessus
Induis : & Domini verbera dura gemis ?
O mecum (pia vota) manere ne me obruat hostis :
Ad visa aut tecum me rape virgo tua.*

s. Hildegardi virg.

*Vnde nouo rapidius crebre(cit spiritus igni ?
Vnde animum verax imbuit aura rudem ?
Nam quis te docuit toties ventura profari ?
Vnde nouas didicisti lingua discras notas ?
Nimirum quæ mortales doctura fuisti :
A non mortali te didicisse decet.*

s. Aureæ virg.

*Quæ nullum præter Christi iam senserat ignem :
Sola cui fuerat torrida flamma Deus :
Exijt è rapidis illæso corpore flammis :
Et primas gremio sustulit inde suo.
Hæc exempla nouæ, hæc veteris commercia vitæ :
His poterant nobis scepra patere Dei,
Verùm ubi mens Christo studijs refrigit acerbis :
Non flammæ solùm, sed metuere nives.*

Auga.

s. Augadrifma virgo Hymenæum &
Elephantiasim alloquitur.

Qui peteris toties teneris Hymenæe puellis.

Hinc abeas: prope me non locus ullus erit.

At tu dira lues, hominum quæ corpora perdis,

Me serua, ergo audis abdita facta Dei?

ss. Lucinæ Discipulæ, & Lucinæ
mart.

Quæque Petri lucem, & viralia fulmina Pauli

Hausisti, ô animo Diuarecepta meo:

Quæque altam sperans patriam cœlestis honoris,

Perferre exilij pondera, dulce putas:

Et voces audite meas, & reddite vestras:

Ne mihi destituant irrita vota preces.

Nam si olim in terris poteratis condere cælum:

E cælo melius nunc quoque posse reor.

s. Felicula virgo & mart.

Septima iam reuehit roseos Aurora iugales:

Miraturque meas nulla videre dapes.

Præterea totidem cæco sub carcere Soles

Clausit in expertæ nox st upe facta cibi

Muta gemit Natura suas me rumpere leges:

Increpet ut pigram fœda cloaca famem.

Puram munda fames non vult dissolvere: fœda

Auori ut similis mors agat ista suo.

s. Marcillæ.

Ipsa Hera cùm taceat: cùm tanta silentia turba

Excipiant magni fortia verba Dei:

quid

Quid clamas? quonam te vrges Marcilla furores?

Vnde venit tantus Spiritus iste tibi?

Si felix ut eras: si, qui felicior audis

Verbum: quæ loqueris, certia palma tua est.

At soli Mariæ tres hi debentur honores:

Quæ tulit, audiuit, quæque locuta fuit.

s. Columba virgo & mart. Vrsam

alloquitur.

Viscera parce pio lacerare infamia morsu:

Nam mox hic Christi nomine dignus erit.

Ostia seruat: sed mox ubi scuiet ignis:

Dinimis aderit largior imber aquis.

O quem te esse putes tibi iam miserande Tyranne:

Si iugulas, pugna quam regit Vrsa sua?

s. Petronillæ virgini.

Quis Genitor? quæ Nata? grani iacet obruta morbo:

Ille laboranti non tulit vnus opem.

Dic surgat, qui alijs tot surrexisse inebas:

Quid video? ad febris vincula durare dit.

Quid sperè miser: aut surdis quid conquerar auris?

Si, quæ sunt propius, longius esse volunt.

s. Faræ virg.

Ne parcas lachrymis: ne parce amittere visum:

His spectanda oculis namque videre ne quis.

Quin quod perdis, habes: & quod nō perdis, habebis

Et si non perdis, perdere virumque potes.

s. Helena Regina.

O, mihi vos aperite: viam monstrate precanti:

Quæ reperire queam, quæ peto, dona Crucis.

Vos

*Vos oro, vos astringeri queis limina cœli,
Et queis terrarum limina cœca patent:
Si seruire Deo, est veris regnare coronis:
Hæc quoque sunt, si illi seruiro, regna mea.*

s. Iphigeniæ Virgini Matthæus
ignem alloquitur.

*Non tibi debentur cœlestia corpora: vindex
Tartareos solita es vrere flamma reos.
Illuc verte tuum non execranda furorem:
Quò mens dira nocens, & merita atra vocant.
Quod si sit presens potior fuga crimine: maior
Perpetuam at sistet altera flamma fugam.*

ss. Praxedis & Potentiana
Virg.

*Ite ô diuitiæ hinc: ite atri infœmnia Mundi:
Et meliori animo iam date monstra locum:
Siue estis mala: sic decuit mala crimina perdi.
Seu bona: sic decuit tota fanere bonis.*

s. mariæ Aegyptiacæ.

*Non redunt latices alti discrimine muri:
Ast obeunt fidi munia firma soli.
Nec quater huic denis cerealis sufficui orbis
Solibus: ast annos communerare datur.
Sic modicas antiqua ferunt monimenta figurat.
Sic Iesus post se maximus arget opes.*

s. Melaniæ maiori & minori.

*Hinc auia, hinc neptis præsentis sordibus qui
Despectis, patrias viraque spargit opes.*

Spargit

*Spargit, ut acquirat: nam quod dispergis Iesu,
Fœnore multiplici, sed meliore redit.*

S. Christianæ Virg. & Mart.

*Tot Virgo tormenta necis quo robore perferis?
Quæ vel tantum animo vix numerare datur.
Vngues, flamma, lacus, carcer, rota, vipera, lingua
Abscissa eloquitur: verbera muta silent.
Artibus his venit tanto cum nomine Cælum:
Mortaliq̃ue stupe: gloria p̃arta manu.*

**SS. Nicetæ & Aquilinæ Sororib.
Martyrib.**

*Ter quater ô felix capitius mentibus error,
Qui meruit tanti vindicis ore tegi.
Ab cur non queris index insane, quid hoc sit,
Tam sp̃reto vitæ lumine velle mori?
Hinc aurū pretium est, hinc ingens summa potestas,
Hinc Venus illecebris blanda referta suis.
At parte ex alia, mortis cum carcere pœna:
Ergo aliquid, sp̃reto lumine velle mori.*

S. Scholasticæ Virg.

*Inferè nunc digitos inter se fulgida Virgo:
Humidaque è pluvio fulgure bella cie.
Ut tecum hac Domini contempler nocte decorem.
O noctis dona hæc iam potiora die.
Hoc vulgus fruatur communis lucis honore:
Hac Christi nitidus nil nisi fulget amor.
Quid mirum, modicus si immenso vincitur igni?
Autori cedunt si monumenta suo?*

E

Romu-

S. Romula Virgo.

*Quis mihi demulcet diuinis vocibus aures?
Vnde nouus subito flamine spirat odor?
Quæ noua lux in nocte i nouus nitore omnia sanè
Omnia nunc noua sunt, cum noua vita venit.*

S. Paula mater cæteros liberos & Eustochium alloquitur.

*Vos, quibus aut ridet vesani gloria Mundi,
Aut totus certo est numine Christus amor,
Me finite, aut vobis, quod vultis, linquere Mundi:
Aut partem, quod non disperit, inde dare.
En ego vestra Parens æqua sub lege paciscor.
Vos linguo vobis: te mihi ducò meam.
Quid mihi nunc thalamos, angustaq; tecta parauit?
Vix mea sunt humili pectora digna casa.
Eheu Roma vetus, heu nec noua, nec vetus audi:
Hinc visenda procul altera Roma mihi est.
O Crux, o veri spes inconcussa Triumphi:
O victæ mortis spes rediuiua lapis. (iur.)
Quid faciam? quid non faciam? quæ infecta moran-
Quæ facta, & quæ non facta futura manent?
Quæ mihi sint epulæ? quæ sint ieiunia? Morbus,
Et sancti suadent, viâ recusat, opem
O sit velle tuum, mihi quod tu velle dedisti.
Nam nihil esse putem, quod puro velle meum.*

S. Tharsilla.

*Cedite vos Domino, venienti cedite Iesu:
Cur non & vobis ista videre datar?*

O se uia assiduis durata inflexibus, at nunc
 Iam primū in vobis otia vestra patent.
 Egredere o ani na, & sponsi cape munera Christi:
 Et linguas corpus, rursum habitura, tuum.
 At vos quid pro me fletu consumitis horas?
 Seu Natura vocat, seu Deus: ergo suum est.
 Quam decuit potiū deslere incommoda vestri
 Exilij parui im nam peto certa meam.

S. Macra Virgo & Mart.

Hem quis tu es? quid me laceram sperare inebis
 O qua te agnoscam numine sancte Senex?
 Ergo ego supplicij, iam tot rediuiui super sum:
 Vt longè plura, & asperiora feram?
 Ferre parum, perferre graue est. pro nomine Christi
 Ferre, & perferre est omnia tetra, nihil.

SS. Perpetua & Felicitas Martt.

Ne metue insontem ferro consumere fœdum:
 In nobis Dominum ledere velle, time.
 Ecce autem angusto pertingens tramite celum
 Nos vocat ad viuas aurea scala neces.
 Ascendamus, vt hic nimium suis vsque miratæ:
 Nam totum interea perdimus hoc, quod adest.

S. Reparata Virg. & Mart.

Non tot multiplici mendosus corpore Proteus
 Diuersa ad formas induit ora nouas,
 Quot mutatus adest diuersus in ignibus ignis:
 Atque ignem superat non tamen ille Dei.
 Falce vides nixu quantum crucieris inani.
 Iudicio potior parua Puella tuo est.

SS. Floræ & Lucillæ Sororib. Virgg.
& Martt.

*Qui voluit violare, nouo veneratur honore:
Et valet inuicta vincere bella manu.
Haud satis est, nisi se simili quoque vincat amore:
Haud alio Martis turbine victor erit.
Non mirer' si Rex, alios qui vicerat, viro
Ad mortem properans, vincere id esse putat.*

S. Natalia Martyr mariti manum
alloquitur.

*Sancta manus, quæ felicis solacia mortis,
Et vitæ exemplum, spemque datura manes:
Hic mecum, mox hinc mecum: qua vindice nobis
Hostes terribiles tres superare datur.
Cede mare Audri, spisso violente Tribune
Cede nouo: Domino cede maligne tuo.*

S. Galla vidua cum Benedicta
sorore.

*Verborum strepitu quid me terretis inani?
Sum mente, haud turpe est ore quoq; esse virum.
Non transformari Dominus nos iussit Iesus?
Difficile est alijs astra subire modis.*

S. Musa Virgo.

*Immutor, veneror: stupido mirantur hiatus:
Vix veni, & celeri tam citò cedo pede.
Et breue, & ignoti momentum temporis hoc est:
At prior vi falsa est, sic quoque via nihil.*

Regi-

Virgo.

S. Regina Virgo & Mart.

*Horrescunt hoc, quod facimus constantia tanta est**Que faciant, facile & que timere, fero.**O Crux, que fulges potioris luce metalli,**Purpurea ô te pe as sanguine facta meo.*S. Susanna Virgo & Mart. Procu
alloquitur.*Quod petis, haud nostrum est. nam nec tibi tradere
possum:**Et dare quod nequeo, tu quoq; ferre nequis.**Dum me vis lucri facere, at tu perdis amicos,**Illos ut lucrex, me quoque perdo libens.*

Diuarum finis.

IVL. CÆSARIS
SCALIGERI
EXCESSVS.Ad Diuam Constantiam Ran-
goniam.*Hæc quoque Pindarico tentata superbia cantu**Sublimis vestro nomine fulia volat.**Omnibus ut nostrum superas virtutibus orbem,**Cui modus in sanctis metaque nulla modis:**Que patrium ignotis celum splendoribus æquæ:**Altiloqua tibi sit debita Musa Lyre.*

E 3

Nata-

Natalia Domini nostri Iesu Christi
filij Dei viui.

Strophe.

Tade taciui per amica Cæli
Silentia silentia
Regina Nox: cui latera stipat aurea
Immortale decus triplex.
Tibi militat omnis hora Mundi
Aeternas accincta faces.
Tibi ridet hilarescens sinus ætheris,
Aligeros igneas ostentans animos
Patitur Natura: sui que
Nescia fati,
Mole noua premi stupet.

Antistrophe.

Siste medium per inane Cæli
Rotas celeris ambitus
Opiata Nox: quam nitidus orbis arbiter
Luci prætulit igneæ,
Dieique nouæ nitentis auræ.
Antiquæ qui iura necis
Pio sanguine neci dedere adortus est.
Tartareas fulgidus expugnans tenebras,
Veteris Naturæ elementa
Reddit, onustus
Exuijs ouans nouis.

Epodus.

Vigil anime, vigil: O
Nocturni pastorum cætus

Per-

risti

Peruigilum comes, qui me accentus
 Animum ferit? memem quatit?
 Haurit cor? abit vigor: vt
 Crebra ingruunt fulgura.
 Puer vagit & vagiens
 Voce serena: florem cœli. O
 Secundis auspicia o. sis. te. et
 Splendet fletibus Aether.
 Quis me rapit? quis me trahit?
 Quo sistes me ales ô Puer?

Strophe secunda.

Turba superis inimica Diis,
 Scelestâ vetitum nefas
 Olim ausa: Gande tibi relata pignora,
 Immortalia pignora
 Quieris, bonaque expetita pacis:
 Nullis post delenda dolis.
 Onis ne pete scatebras vitreilacis
 Neve sitim iam metuas. hic Oceanus
 Refluo de fonte recurrens
 Afferet haustus
 Nectareo polissimu.

Antistrophe secunda.

claudire Acherusia Diis ora
 Inbiantis animas pias.
 Cui præda noster miserè sanguis extitit:
 Fiet præda miserrima,
 Necis nex venit improbe proba atra
 Vitæ vita illustris erit.
 Bis autor generis huius fera vincula

Soluet amore incitus. ab clementem animum.
 Onus hoc, quod fecimus, ipse
 Pertulit. ut quod
 Contra habuit bonum, daret.

Epodos secunda.

Deus homo, & Homo Deus:
 Vnum fis, & nil mutaris:
 Integer integro, toti totus,
 Pius impio, ut fiam pius.
 Tu, ut quod fueram, fierem:
 Quod non eras, factus es:
 Ut amitterem, quod eram:
 Nil, quod eras, amisisti.
 Dexter illuxeris arbi nouo.
 Ne permitte vagari
 Priscam diutius lucem.
 Hoc, quod perdis, tuum fuit.

Natalia semper Virginis Matris
 Mariæ.

Strophe.

Semper Virgo, semel mater
 Sempiterni filij:
 Qui filius uerum factus,
 Cum semel esset genitus
 Momenta temperans æui,
 Ac uiracibus paruit.
 O mater æterni patris:
 Qui te esse uoluit matrem:
 Ut ipse qui pater esset,

omni-

Omnium & patris filius.

Matris filius esset.

Vena ô perennis haustus.

Qui æterno fonte ductus

Te ex se ortum fecit sui.

Qui ipse noluit nasci,

Nisi tu nascerere.

Antistrophe.

O, in lucem caput Dium.

Celis expectantibus

Tandem exere: nec onustos nos

Speque, metuque exanimet

Torque mora. Iam prodi,

Iam Virguncula nascere.

Orbemque serua: ura quæ es

Fœn virgineo paris.

Nitenum facularum

Ignis præcinctum globis

Ostende caput: atque

Spes nubilus serena.

Firma pacis sequestra

Illucesce o: bi iam: vnde nunc

Haurienda sunt primum

Rudimenta alma vitæ.

Epodos.

O Celo parem alium gerens,

Et celo si quid est maius.

O latuura, qui te extulit:

O captura, qui te capit:

O parens genitoris, nati filia,

Regnum cui seruius dedit
 Absque dolore puerpera:
 Mater sine carnis nexu:
 Fecunda Virgo: diem hanc
 Illustra Sole nouo
 Luminis tui
 Extremumque diem meum
 Huic parem facias mihi.

F F N I S.

MISCELLA- NEA QVAEDAM

E X

IVL. SCALIGERI EPIDORPIDVM

libris excerpta.

E LIBRO PRIMO.

Prima institutio à Dei cultu.

E St trinus & vnus Deus, omnium creator:
 Qui de nihilo condidit hoc, quod esse cernis,
 Oculis que capere queunt, labore nullo:
 Sine tempore: nam temporis imperator ipse est:
 Aeternus herus, nutu agens atque gubernans.
 Ille exilio præcipit em in tremenda Diis
 Exactum hominem rettulit ad beata regna,
 Nam tepido sanguine victima expiatum.

Cuius

Mortem is veniens vicit, & egit in triumphum,
Vtramque sibi subdidit, alteramque nobis.
Cuius reditu fulgida noua sidera fient,
Noua item facies ætheris, & noui coloni:
Postquam ignigeo turbine cuncta iudicarit:
Si crediderit sancto aliquis nitens lauacro,
Huic vultus erit viuidior micante Sole:
Oculisque suis viderit omne, quod videndum est.

Hoc præterea lumine mentis hauriamus:
Se reddat ut altissimus in dies fruendum:
Ut nobis proprii corporis ut ministret escam:
Et vobis proprii sanguinis ut propinet vndam.
Quæ deinde bonis præmia, tormenta nefandis,
Aeterna malis tormina det, bonis quietem:
Quæ prima Dei Ecclesia, spiritu coherens
Primi liquido numinis, vniuersa fudit:
Hæc crede, nihil præterea noui volutans:
Nil, dieo, nouitum veteris nihil recudens.
Sic pauca vides, ex quibus alma vita constat.
Quicquid reliquum præter id, est laborque, morsque.

EX LIBRO SEXTO.

Inuocatio Spiritus Sancti.

In principio principium pronus adoro:
Patrem in genito: hunc in eo: virumque veritatem.
Ab viroque Deus, Spiritus vnus, vnicusque
Productus, virumque eia animis indue nostris.
Quæ cuncta foves, viuificas, insinuas,
Insertus, amor lætitiæ, bonæque spei,
Verax, opifex fidei veræ, caritatis:

Te plenus ut hæc celitus audeam profari.
 Fallor? miser ut generis primordia nostri
 Contemplor? data munera ut abiecta recordor?
 An non fallor? ut se obtulis immensus Iesus:
 Ut me erigat: ut me expleat: impleat canentem.
 Quo nulla modo secula prisca comparentur.

Ad præsepe.

At tu mea mens faculis celestibus ardens,
 Hinc aligeris radijs aucta Tonantis,
 Duc me per agros, per mare, per rura, per vrbes:
 Vbi sunt Domini flammea vestigia Iesu.
 Me donec ab imis, pia sordibus reuulsum
 Poscis teneri cingere præsepibus Agni.
 Ille vrbe procul postibus exclusus iniquis,
 Regni auspiciâ hæc agitat sub talibus orsis.
 Rex sordidulo David ex pastore creatur.
 Ex rege, salutem gregis hic pastor anhelat.
 O, qua te igitur maxime querit abo rerum?
 Mens vno agitata loco consistere nescit.
 Hic primum: vbi letitiam vagitus ouantem
 Abs te ortam creet: & tenerum fletus iste risum.

Iesu nomen dulcissimum.

Quis me irradiat splendor: & audeam profari?
 Quis præit, ego quem sequari: & præeam sequutus?
 Quenam insonuit mentibus, auribusque nostris
 Vox, è superno lumine spiritus profusa?
 Nomenque nouum, os quod Domini ultro nominauit
 Accede anima, atque vide: conspiciare gaudens
 Dilectumque tibi, bona, teque diligentem.

Surre-

*Surrexit quasi virgula Libani decora,
Surrecta; cui nullus inest undique nodus:
Radiceque abyssum occupat, & vertice Olympi.*

Domine Iesu ad te vt veniam.

*Immensè opifex, siderei rector Olympi:
Qui das, adimis, quicquid in orbe, sub, supraque est.
Faustum mihi si, si modò ius, piùmque, fasque:
Spreis, alij qua bona mirantur inanes:
Falso titulo, ac nomine cognito doloso:
His exunijs, hac fame, & esuritione,
Purisque ruina domicilij relicta,
Morbo, illuvie, exilio, vastitate, luctu:
Spirans loca perpetue sperata quietis,
Seram petit hac hostia fessa missionem.*

Cohæredes Domini Iesu.

*Num te exilium finiet hoc, sine carentem?
Auerfa bono mens mala te auertet ab ipsa
Sed nec manus ista est brevis: & vides me ubique.
Et stat pietas eadem, qua mori cupisti.
Denique Deus es. Sic ego sum Dei propago.
Hæres patris es: sic ego sum datus coheres.*

Purpura Domini Iesu è sanguine.

*O purpura regis, quibus expetita conchis:
Herbis quibus, aut verniculis, quibusue cocco,
Hac luce noua, lumine fulguræ verendo?
Ah, ah alia es: sanguinis vt micæ nitore.
Certè è sanguine. Sanguinis ò benigna vena.
O sanguine misti latices: quibus lauacris
Natura stupet, tartara victa, mors necata est.*

O qui maculas leuiferas meas lauaffis:
Eheu lacrymas lypmipi item meas lauate.

Iesu bone tua merita.

Ne memineris immenſe animi putris, iniqui,
Deſertoris inuiliſ, erroneſ inertis.

Tu Sol oriens fulgidus, occidensq; ſolus,
Mirare te ipſam: tenebras ne aſpice noſtras:
Quæ in tam nitido fulgure non queant uideri.

Cum Petro ſuper aquis.

Si tu es Dominus (credo equidem, Deumq; noſtrū)

Ad te, bone Ieſu, pie, me iube venire,

Suſpendet aquis ſolidiſ uſtigia fluctus:

Ni pulſa fides corruat, imminente uento.

Tecum, Ecnephias, quid mihi? Turbo coniceſce:

O caure file: Scythiſis te inuolue pruinis,

Cenchron madidus. Dominus dexteram tetendit.

Canticum Simeonis.

O uerq; quaterq; ſenex uifione felix,

Tecum me quoque, me trahere dilecta Tonanti

Brachiaq; renaſque animi fulgur apertum,

Orisq; ſacri decus, ac venerabile lumen,

Lumen modò uerum inuenient. Cedo manum mi

In templa nouus ſpiritus exciuit calentem

Phanuele ſatam. Nos quibus ambagibus uui?

Que lux alijs oculis, memibus proſanis

Inuiſa, mihi fulgurat, intonatq; memem?

Nunc principium eſt omnibus, omnibusq; finis.

Nunc emeritum mittere militem licebit.

Ah ah canibus hic ego cur feriſ relinquer?

Tolle

Dic: To

Dic: me

Es, Pat

Tum to

Tum te

Quis mo

Si uſu

A re

A forni

A cædib

Quot? q

Nem

Me ſcele

Mag

At iud

Iuſtum

Solis ra

Hæc ſte

Quod ſig

O Pe

Dant ſia

Iam car

Sol ariu

Illam ſe

Solem in

Solis ve

Cui don

Tolle grabatum tuum.

Dic: Tolle grabatum tuum, & ambula, simulque

Dic: me sequere: ô qui via, veritasque, vitaque

Es, Patris Iesu soboles omnipotentis.

Tum torpor iners ex animo abscedet inani:

Tum te sequar. In his tenebris nisi manum des:

Quis monstret iter? quis laevis alluet grauatumi

Si vsu veniat, miserum quis leuet cadem emi?

A retibus, à fœnore, publico telone,

A fornicis atrii macula, à crucis cruore,

A cædibus atrocibus, & sanguine Saulem:

Quot? quos, non placuit reuocare, nec volentes?

Nemo tam procul absuit omne tempus, omnis

Me sceleris locus, heu monet: orcumque minatur.

Magnum est, præmia ponere, sed dedisse, maius:

At iudicis supplicium omnibus tremendum,

Iustum in meritum vertere, maximum, tuumque.

Cum magis stellam sequar.

Solis radijs lumina siderum fiescunt.

Hæc stella nitens, inque die, inque nocte fulgens

Quod signat iter solis ad occidentis ora: &

O Persa, Magi nomina cui conscia fati

Dant sidera: cui fata futuri ardua pandunt:

Iam carpe viam: iam tenebræ v. Tor inanis

Sol artus adest. Præuia Solis illa veri est.

Illam sequere: & vel propè, vel procul sequutus

Solem inuenies, fulgidulum, nouum, pusillum,

Solis veteris Dominum, principemque rerum.

Cui dona vehis? cur triplici disita septor?

An trina Dei munera sunt parata trino?
 Num pro venerando redolens funere myrrha?
 Hinc regis honores vixilo expleantur ab auro?
 Tum thura Dei pinguibus altaribus halant?
 Ergo ego quid agam? quidne feram? pectora pura,
 Genuaque, lacrymasque, atque sui conscia corda:
 Mistas lacrymas letitia, metumque spei:
 Ut, quem optem simul hunc verear iremamque, a-
 menque:

Atque omnibus ante feram præsepia regnis.

De Publicano.

Templo procul, aut etiam extra limina templi
 Audi. Quid enim meruit Publicanus ille?
 Vædignus an exegerat acrim, negatum?
 Quid tum postea? an haud licet esse qui imperat?
 Fraudare licet? subsidium negare regi,
 Armis, saturo qui vigil excubat popello?
 Vix oblitus hoc crimine Publicanus ecce
 Vix audet adire ostia, vix adire sacra.
 Sed stans procul, & pronus in anguli recessu,
 Nec curua Tholi fornicis audet inuerti.
 Ah ah quid ego? quid sceleris cui nefandi
 Plusquam omne genus obsidet inquieta corda.
 Pollui oculi: sordida manus: cetera, quid non?
 O Christe Deus, vera Dei sola propago:
 Qui talia nobis pius exempla canebas:
 Miserere: iunique aperi mihi limina templi.

O me restitue rediuium:
 Cernens misera mœnia ceca Civitatis,

MISCELLANEA

123

*Quæ nescierit tempora visitationis,
Quid flet? Rapide te, Pie, si mouent ruinae:
Hi sunt lapides, hoc opus, hæc manus nocentum.
Quid porro homines sunt nisi portent a nefanda?
Rursus paries hic reditum integrascet.*

*Tum respicis huc? hoc manu est opus tuarum,
Quod si semel obduxerit obrutum ruina:
Actum est. Iterum quis reparabile esse credat?*

*O dulcissime nominis accentus ameni:
O dulcis amor, dulce mei decus decoris.
Nate omnipotens, soboles Patris omnipotentis.
Desiderij mea mei, mea laborum,
Lapsus aliena, & hoc pondere sustine ruentem.*

O Iesu tuo nutu solo & viuam.

*Quæ tecta satis magna, vel ornata satis sunt
Vt te accipiant, maxime, purissime rerum.
Quæ digna satis hospite, quæ digna Tonante
Te cuncta Pater vniogeno, vniocque Verbo.
Cuncta ex nihilo maximus, optimus creauit.
Verbo, satis est, dic pie, mirissime Iesu,
Et mi omnia fient satis, & satis superque.*

Filius hominis in me reclinet caput.

*Vulpi fouea est, qua catulos tegat, parata.
Nidum volucris qua struat, arbor arcet hostem.
Solutus filius hominis, rex, paterque rerum,
Vnam nec habet tegetem, quo caput recondat.*

*O si mihi vis, vis aliqua in pectore anhelat,
Audebon' ades, tota tibi hæc pectora, quanquam
Immununda patent, minimo mundissime nui*

Pura

*Pura efficies: facta, quasi tecta parabis.
Non vlla quies vt tibi, sed mihi quies sis.*

In vestem nuptialem.

*Vestem haud habeo rigida lege nuptialem,
Ergo esuriens cœtibus excludar ab istis?
Quin tu mihi das? quin volo discumbere tecum.
Vel nudus, egens, frigore nunquid impotenti
Ditissime, veste tua non teges perustum?
Haud sic suetus es. O facies Dei serena,
que quanta dabis, tanta habeas tibi, superque:
Postquam dederis pluribus, omnibus que plura.*

Feram, si tu impones.

*Impone crucem: namque vbi sit nescio: nec quid.
Impone: feram leue sit, quodcumque probabis.
Si te sine: quis pondere me leuabit illo?
Promissa Petrus pectore seruare calenti
Anne eualluit: tumidis in fluctibus audax,
Idem pauidus factus, & impotens pericli,
Clamauit: & herente manu perculit vndas.
Natura pauens obstupet, haud cedere fluctus.
Ad te veniam? quomodo, tu nisi vocaris?
Quis me doceat, quid fueris, quid esque, eris que,
Nisi tu? nisi cui tu dederis modum viamque?
O mitte iugum: ô libera colla subingata.
Nunc libera verè estis, & imperare fas est.
Regnum modò sit, quod erat seruitus tremenda.*

In Crucem.

*Arbor, folijs que viduata, delibrata,
Celsa capite ad sidera cognata resurgis:*

Quo semine, quauē insiutione pullulasti?
 Radice carens, frondibus, & cortice nullo,
 Fructum vt tuleris, qui patrium calcat Olympum?
 Pars infima terram capit ad sidera vertex
 Affectat iter, brachia dispersa per orbem
 Motus referunt, omnis & ostenta quietis.
 Componens quibus omnia natura coercet.

Hæc Thensa Deis aurea preferenda priscis.
 E carceribus protinus instat his quadrigis
 Agnus, non sine sanguine, de morte triumphans.
 Orci trahitur regia ferreis catenis:
 Captiuæque mors sequitur, mortua, interemptæ
 Scissaque furens lucida Discordia palla.

Ego sum lux mundi.

Pare manus olim mea, nunc Dei vocantis
 Menti rapido fulmine spiritus citata
 Parete oculi: fundite lacrymæ fluentum:
 Quod crimina sordentia sit potens lauare.
 Mens libera vinclis, celer, acrior ruente
 Vel fulmine, vel fulminis impetu corusci,
 Duc me per inanem vaga fulgurantis aulam,
 Afflata Deo, flamine ventilata sancto.
 O cedite nubes mihi, cedite ô tenebra.
 Quonam feror? in qua loca iam patenti recessus:
 Quos cor prius exhauferat igneos anhelum.
 Hæc siste puer me aliger. At tu iniqua iustis
 Iam terra vale, iam mare: iam valete noctes.
 O lux mera salue: pede quam peto secundo.
 Hos sanctifica versiculos Pater quietis:

Quos

Quos dat lacrymose tibi filius parentis,
Prostratus ad aras tepidas cruce sancto.
Dulcissime fons pacis, Iesu, Iesu, Iesu.

Pacem meam do vobis.

Qui pace ligasti omnia discordia blandis
Litibus: ut amore nouo composta coirent:
Cui pacis bona placida seruanda relinquit
De iustitia dicitur, ut se abstulit exul.
De pace nihilominus: extat illa nusquam:
Non in medijs verbis, edibusque prius.
Quin disidet inuis sibi, qui foris quiescit.
Sic ambitio, sic rabies cupiditatum
Contudit animas, corpora tota contrucidat.
Mundus hic igitur quod dare non potest iniquum,
Da tu pater: & miseris assuete vocari,
Assiste vocatus mihi, Pax dulcis, Iesu.

Vnus è catellis sim.

Plusquàm canis, ac tetrrior omnibus Moloßis
Heu sumque, fuique: amplius ab ne is esse pergam.
Oro miserere, optima maximi propago.
Non missus es ad barbarici greges tumultus.
Scio, verum & scio: te Domino ut tui catelli
Deiecta cibi frustula colligant minuti:
Vel mica satris: vel si etiam sit umbra micæ:
Ieiunumne me abegeris hinc, famelicumque
Ab ne facias. Desiciam: ex via priusquàm
Me collegero: tu mihi sisque causa mortis.
Tantum respice, nec lacrymas sperne precantis.
Sacrosque pedes, sacra vestigia osculantem

Admitte.

*Admitte libens: nec vacuas preces miselli
 Dimitte. Deus namque, Deus maximus es tu,
 Nec te melius, mihius, aliusné quicquam
 Est, fuit, erit, omnipotens mihiissime Iesu.*

In transfiguratione.

*Solis facies, texta nivis luce coruscant.
 Vox terribili cælitus insonat fragore.
 Tu filium, æterna Dei vera propago:
 At non genitore minor, maioruë parente.
 Sed nec prior, aut posterior. Patri coævus,
 Par, similis, & æqualis: ab illo alter & idem.
 Immense Deus, sine carens, principioque.
 In tempore factus, Dominus maximus cui.
 In virgine pura mora, de virgine pura
 Est exitus, in dubio natura pependit,
 Querens: quomodo possit hoc esse, nec fuisse.
 Eadem ante, eadem inque exitu, ab exituq; virgo.*

*Et nunc patrij propior confinia cæli
 In monte, recenti igneus ardore nitescis.
 Nec ferre nota possumus incendia mentis.
 Ita nos subigens excutit obliuio rerum.
 Hæc vi reliquo nunc loca præferamus orbi.
 Hic trinata tabernacula construenda Cephas
 Orat precibusque monet, nesciens quid ores
 Sic, sero paratam ille polipræripit aulam.*

*O Petre, Petre, incolumi quid petis magistro,
 Decreta tibi præmia, festinare ponit
 Heu quam æstera, quamq; alta videbitur via illa!
 Quanto tibi cum sanguine superanda reposta est!*

Felix

*Felix quem mora promouet, haud tædia constat.
Id, tantum aberit, ego vt fugiam, vel expauescam:
Desiderio vt percitus incendar inani:
Vitam miseram fundere pro nomine Christi,
Toties temerè exposuam furialibus ausis.*

In Iesus nomine congregari.

*In nomine Iesu, quoties duas, tresuè,
Pluresuè volumi pariter conuenire: certo
Horum in medium interuenit, & perstat Iesus,
Mecum ô liceat iam mihi conuenire, sancto
In nomine vestro pie, mitissime Iesu.
Mediumque mei pectoris infusus anhela.*

Purifica me Domine Iesu.

*Ô fons pietatis, dator omnium bonorum,
Plena patris imago, patris imaginem reflectens.
Concordia, quæ similis, & æqualis in vno
Constat a Deo: atque vnica ab utroque voluntas,
Est spiritus almus, anima, portitorque rerum:
Quo cuncta vigent, habili compage coherent.
Ô Christe tuum vegeti Spiritum decoris
Infunde meæ tenebris, turbiniq; mentis:
Lentumque situ desidiæ excita veternum,
Ignauam animi marcidi, & otiantis umbram.
Extingue rapinæque faces, facesque rixæ,
Ipsique sibi inuidiæ fomites nocentis,
Plus semper habendi que cupidinem calentem:
Turgentia fastu tetrico corda superba,
Incensa que prurigine curiositatis
Mittem rigidis effice, mitibus benignum:*

Pro

Pro
Flen
Grato
Spir
Et, qu
(Nan
Auer
Dimi
D
Quid
Si fla
Iam
Aete
O
Splend
Solus
Horro
Fulge
Quisq
Princ
Demi
Adqu
Qu
Fis je
Ere e
Sipro
Solitu
Ab ab

Pro te neque sceptrigeros horrere tyrannos:
 Flentum neque contemnere pauperum precatum:
 Grato, ac facili munere subuenire egenis:
 Spirare mera denique dona caritatis
 Et, quæ sancio in animo est dura difficultas:
 (Nam quid tibi difficile est, omnium creator?)
 Auertere recipiantis ab ultionis astu, &
 Dimittere da debita cuncta debitori.

Destitutum à mundo ne destitue.

Quid me faciam? si nisi sum pulvis & umbra:
 Si flat Boreas: si neque Sol adire curat:
 Iam differar & tenebris inuoluar amaris?
 Aeternus ubi gemitus, stridorque nocentum.
 O vena perennis radij, patris Iesu,
 Splendor, tenebrofi nitor altissime mundi:
 Solus potes & (sic puto) vis solus, in umbra,
 Horroreque cæca conperta corda noctis,
 Fulgentia compone tuæ lucis amictu.

Admirabilis conuersio Pauli.

Quisquam potuit ne, imperio fruens supremo,
 Princeps operis, consilij, potens potestas,
 Demittere sese, atque gradus periculorum,
 Adque necis acerbum stimulum, probrisque plenam

Quò Saule ruit? cur Domini iura relinquens,
 Fis Ieruus? ubinam didicisse te docebis,
 Ere esse tua? in melius vertisse tuam rem:
 Si pro ijs pereas: tu quibus imperare mortem
 Soluus fueras? Quis id vllò credet in eno?
 Ab ah, tenebras discuit ipsa lux Iesus:

Vt

Vi regna, sua ostenderet illa seruitutem.

Zizania.

*Inter segetis legitima germina dia,
Hec quæ sata sunt magnifici tui laboris:
Sine semine cur vacuis consurgit aristis,
Infelix lolium, & facies tristis auenæ?
Frumenta iacent: vix caput exeruntque sulcis,
Fraudata soli genio, liberoque succo.
Sese lolium surrigit, euocatque in altum,
Spretis operis, potius his, potentius hæc.
Quæ sarcula, quæ marra, bipalium, ligones
Hoc tollere possim? nisi radicibus imis
Vulsis etiam tritici, tanta sunt auenæ,
Sunt tanta feri lolij incrementa profunda.*

*Huc sancta manus Christe: tuo benigne verbo:
Verbi seminiumque tui, tuique nutus
Obsessa mala lolij sata perditione
Seuisti vnus, & eadem vindicabis vnus.
Rex omnipotens, amor, expectatio, meta.
Mea spes, meus ignis, meus ardor, mea vita;
Alisime, fortissime, sanctissime Iesu.*

Pernicies pullulascens.

*Precium ex vitio, ex odio gratiam requiro:
Pro supplicio veniam, diritate amorem:
Vulnera vulneribus reposta, scelera, sceleribus,
Saniem sanies occupat. Ergo vnde cicatrix?
Obducta quidem occalluerat, te opem ferente.
Ego, ego aperui, vomitum hunc, ut canis, frequentas,
Ut scrofa volutabrum, ut adactus estus undas.*

Con-

Constr
Crude
Fulcr

Prom
Mecur
Quare
Me ne
Siccin
(Vi cr
Triste
S. Io

Hec e
Que n
Exting
ILL
Que t
Ab se
Quam
Fus
Ha
Quica
Non i
Quali
Cuius
Terra
De
An n

*Constringe manus: scabies ne rupta cruore
Crudescat: Iesu bone, spes vna bonorum,
Fulcrum vnum, miserabilis vnicum ruina.*

Reuoca me Domine Iesu.

*Promissi optime, nec tibi fas fallere quenquam:
Mecum ab initio sine sub vltimo futurum.
Quare ergo relictus, o berro horrenda viarum?
Me nescio: te non memini: virumque sefelli.
Siccine bone Iesu, pie, miissime Iesu, (heu
(Vt credo) vocatus haud reuocas, verum abiecis: atq;
Triste tui desiderium, ac mei relinquis?*

S. Ioannis Baptismus cum Iesu gratia comparatus.

*Hæc est aqua, quæ ruit hinc: post nulla recurret.
Quæ nec fœtida crimina Sodomæ lauabit:
Extinguere nec potis est incendia dira.*

*Illam omne genus flagitij tollet ab orbe,
Quæ tetra necabit, rapidæ murmura flammæ.
Ab se exijt, in se habitans, ad seque reuertens,
Quam spiritus acer, superi culmine celi
Fusus, perpetuo comitabitur triumpho.*

*Hanc hanc cùm oportet minui: at crescere fontem:
Qui cælitus alij gremio Patris profusus,
Non imbris egenum sitientem eluet orbem.
Qualis fons ab initio, qui rigabat arua:
Cuius scatebris viuificis perennis haustus
Terrarum sola frugifera prole nitebant.*

*O egredere scatebris sanctissima Lympha.
An nonne vides sceleratis perusta flammis,*

*Eneſta ſiti vt facies vniuerſa terræ,
Fructus gremio ſe negat ampliùs daturam:
Ni rore pluas de ſupero benigna iuſtum.*

Ingrati querelæ.

*Non eſca tibi prædita, cum fame perires.
Non potus aque gelidæ, cum ſitis necaret.
Non hoſpitium peregrè deuio paratum.
Non tectâ tibi, vel miſeris pectora pannis.
Infirmus eras, nec tua vota viſitauî.
Pedore, ſi in carceris obſitum reliqui.*

*Quorſum ergo ſclerato animo ardue querelæ?
Lamentatio, lacryma, ſletus, eiulatus?*

*Ingratus, iners, tumidus, ſermonis amari
Iudex iudicis omnipotentis impotens tu?
Coopertus atroci cumulo exprobrationum
Audeſne rogare, roganti quod obnegaffi?*

Contemplatio primæ creationis.

*Puncta ima vagi, minimi momentaque lapſus,
Maiora mea qualibet explicatione,
Quis comprehenderit, animo conceperit audax?
Solus tibi tu notus, & illa nota ſoli.*

*Hæc cuncta potens, cuncta ſimul Pater creaffi,
Non temporis in ſpatio, ductiliue tractu.*

*Quæcumque igitur legimus de Creatione,
Digeffa ſuere ordine viſionis almæ:*

*Quam mentibus aligeri ſuſtinent miniſtri,
Finita cohors, tractibus obnoxia rerum,
Simul haud potuit capere id, quod ſine carebat,
Et principio. Quanto igitur minus ſub ima*

Hac caligine nos: quibus illa scripta constant?

Hic te video temporis hæc regna Creantem:

In te video postea, quod tempus habetur:

Et quod temporis ancipiti nomine feritur.

Post hinc refluxo reditu, circulo reflexo

Mens nondum saturata in tua vestigia torquet:

Te concelebrat, colit, admiratur, anhelat.

Huc spiritus ardens, vagus, immensus, opimus,

Agitans omnia, cuncta fovens, tota ministrans,

Perducit, vehit, expedit, atque explet inane.

Que presentia numinis hoc pio favore

Ventura tui gaudia prævenire fecit.

Non Aetna voracis vomit incendia flammæ

Maiora: minor de Lipare furit tumultus:

Quàm quibus ardeo facibus: quàm quibus peruror

Desiderioque tui, languidoque amore.

Magni soboles, bone Iesu, vera Tonantis

Dissolve pius carceris hanc benigne molem.

Vt quàm faucibus horribilis fere diei

Exempti: eruta subuolet in sinus beatos

Gelidula animula, vagula, miserula ciuis Olympi.

Da fidem, donum ea tuum est.

Cur te foris hic quærimus? aut quid hic hiantes,

Intus saturans alios, spe ludis inani?

Mater tua, fratresque tui, tuique servi

Expectamus, vt exeat hoc lumen ab ore.

Quod si ille tuus frater, & illa mater est, quæ

Præscripta Dei sequitur, paretque inveni:

(Donum alma fidesque tuum, caritasque donum est)

Nos fac (liceat, liceat si mihi precari:

Aures liceat precibus reperire promptas)

Fratres. Erimus quæ & faciemus id. quod instat.

Ne nos modo, ne desere, firmitatis auctor.

Constantia cui, quicquid habet, debet id omne,

Iesu petra firmissima, solidissima Iesu.

Tu scala Iacob. Scaligera innixa propago,

Tellure relicta, poterit scandere cælum.

De solo Iesu Patrem agnoscimus.

Patrem inuoco: quis me docuit Patrem inuocare?

Nisi sola Patris joboles, & Patris imago?

Quo fulgure mentis famulus cernere quinit,

Quæ fulgura mentem ignibus obruunt coruscis?

Cuius lumina sunt tenebræ, perinde crassæ,

Ac Cimmerijs populis fabulosa nox est.

Cuius lumina tam bona, tamque acuta sunt, quam

Crispis radijs lumina noctuina solis.

Vnum speculum speculi est illius, pari par.

Vno è speculo possumus, at parum, videre.

Sunt æigmata cætera, Sphingæ & figuræ:

Quas vnus luet Oedipus in nomine Iesu.

Signa nolo, fidem peto.

Si credulus ipse potest cuncta ferre de te:

Quod sæpius Euangelium tuum recantat:

Et motum etiam montibus imperare possit:

Isthæc alij faciant: cedimus libenter.

Tantum mihi sat credere, quod Dei propago es:

Quod me veniens, moriens, & morte resurgens,

Salapietate tua motus, & parentis,

Aeter-

Aeterno obitu victima sancta liberaſti.

*Miracula quid faciam: aut facienda repoſcam?
Mirum mihi quid magis, ac ſurrexe cadauer
Quod putruerat, quod erat iam in faucibus Orci:
Et perpetuò viuere cæloque repoſi.*

Ieſus mihi omnia.

*Quò me orbis magis, ac magis inuoluo procellis:
Hoc te, bone Ieſu, magis ac magis relinquo.
Te ſicque relinquens, video à me ipſo abeſſe.
Mūdi illecebra hinc me quatit, excutitq; quaſſimò
Excuffus amorem excutio, excuffus amor me.
Tu nil niſi amor es merus. Alta vis amoris
Ad ſeruilia patrio deduxit Olympo:
Cū pro me morereris, vt inde viueremus.
Hinc hinc, Omnia ſunt mihi nil præter Ieſum.
Ipſe eſt omnia & omnia ſunt nihil ſine ipſo.
Ne iudicio, domine, ſed miſericordia,
Ne iudicio famulum confunde ſenero:
Pro iudice qui factus es acer aduocatus.
Auresque tue precibus ſunt meis apertæ:
Auresque meæ inſubus hic tuis fideles:
Veriſſima vita, anima lex, regula Ieſu.*

Ieſu nomen.

*Non eſt aliud gemino ſub fornice cali,
Sub viroque poli cardine, quàm nomen Ieſu,
Quo certa ſalus maneat, ſpes certa ſalutis.
Ergo mihi te da Pie ſic poſſe vocare:
Humani generis amor, ſarta teſta, portus,
Aſſerta quies, præmia gratuita mundi.*

Iesu pie, Iesu bone, mitissime Iesu.

Nil addo. Capis omnia. Sat Iesu, Iesu, Iesu.

Iesus liberator, Servator.

O cunctarum adamantina Concordia rerum.

Compone mei murmura fluctuantis aestus.

Pacasti omnia veniens: quæ superna celi,

Quæque infima erant tartara, quæ superq; terram.

Exi Barrabas: nesci quid es? nonne liberator?

Hostes, Caiphas factus amicus, & Pilatus,

Solus populo sufficis vnus vniuerso:

Tandem denique quid, nisi Servator, Iesu?

EX LIBRO SEPTIMO.

Non potest alia victima.

Sanctissima terri hostia purissima mundi.

Non vitulus obit, non aries, nec hircus aras:

Fædum uè pecus crimina sæditatis aufert.

Carnes pro anima nidoris an Deum probabit?

Nequaquã. Animã pro animis sed dari necesse est.

Aequalis erit reddita pœna talioni.

Pro stipite stipes: pro homine homo, nouus vetusto.

At non satis, offensa Dei pectora quisnam

Placare potest alius, quàm Deus benignus?

Vt seruum redimat pater, obtulisse natum?

Purum sine turpi macula, sine macula vlla.

Cui nec dolus inuentus in ore veritatis.

Coràm se tondentibus obmutuit Agnus.

Cæsus streperis alapis, consputus, onustus

Onere, heu cui onus fuerit mox futurus ipse,

Ren.

Rex regum, Dominus dominantium, creator,
 Lacer, haec, regia tempora spinea corona:
 Fixusque cruci, scelerati more latronis,
 Nullum gemitum, nullaque vestigia vocis
 Ex ore dedit: pectore & immotus inhaesit.
 Oblatus, quia voluit, sustulit pericla.

Quisque ego merui, periculi innocens dolores.
 Vibice sua à me rigida arcuit flagella.
 Tendens sua brachia, pendens inter iniquos,
 Ad regna sua hinc nos vocat orba feruiente.
 Surrectus in alium mihi sustinet ruinam.
 A terra editus omnia traxit ipse secum.

Anima, quid attonita stupes? Haud potes iacētis
 Telluris amare iugum sordidum dolosa:
 Amplexuque (quod expetis) apprehendere caro
 Affixa cruci pectora sublimis Ictus.

Quod si nequeo tollere terrestria membra,
 Natura suo sed iacet implicata nexu:
 At me laeuet illa beati sanguinis vnda:
 Cuius liquidum subiens mens vsta fluorem,
 Mole noua superexolet: & se inferat astris.

Vre me sancte Spiritus rore tuo.

Concordia Patris, vnica concordia Nati,
 Immense veni sanctificator, expiator,
 Producte reciproce communicatione.
 Paraclete, tui iatuli mucrone corusco
 Confauicia amoris & igni incende gelatum.
 Ardor celeberrimus agra illabere menti
 Consolator, & hospes pie, flamma caritatis

Me rore voluptatis inastimabilis, me
 Torrente riga perpetui vena floris:
 Vnda, ignis, simul omniaque, omniumque fomes.
 Nato, & Genitore fruor, Spiritu recepto.
 Tres, vnus Deus eritis, qui estis, & fuistis.

Ne me excusum monitus.

Si fructificandi fuerim tempora fico:
 Queras: dedit. tempora si talia non sunt:
 Quid fructum petis: aut sterili accenderis iras
 Ignotum tibi non fuerat: tempore vero
 Nondum imperium veris in aetatis honores
 Transisse, Nec ex arboris esse lege fructum.
 Exemplum mihi potius comparas mori.
 Quocumque aders tempore: me causser. Hiems est.
 Sunt aestus. Oleam atque nucem gela momordit.
 Sum iuuenis ad hoc. cras faciam. Roga, morare,
 Non, non: sicubi lenius, & ignarus, inanis,
 Quod debueram ponere, desinam parare:
 Arescam miser ociis, illico huc. Namque
 Si non habeam: quodque habeo, auferetur à me.

Domini mei mater venit ad me.

O Bos aliger, ardua. Bos limina pandens,
 Mirabilia ô Domini Bos loquens theatra.
 Tecum liquidi subueche super ætheris oras:
 Vnde ora senis despiciam muta loquentis.
 Agnoscam propere loca virginis petentem
 Montana cui conditus in viscera matris
 Summittit in atris latebris genua Ioannes,
 Pro voce dat hoc Dominum sine voce salutat.

Eliza.

Elizabeth ergo Domini te esse parentem
Sic nouit: & impleta Deo sperat, & audet
Pradicere: quacunque videbat adfutura.

Quæ ô Bos, nisi sic omnia tuus ille dedisset
Mugitus: abessent animo hæc lumina nostro,
Queis ego propè solis animatus, incitatus,
Renouatus i. su: alijs tellure relicta,
Vitæ hinc abigam senium, ingratosque labores,
Qui sunt, quasi soli nebula obiecta corusco:
Eaque arida: sine pluvia: sed fuitilis umbra.

In Iesu solo renouatio.

Iesu nostra redemptio, non nescio quantum
Longè absum, ubi me comparo comparare tecum.
Indignus ego te diligere: at dignus amari es.
Indignus ego vitæ: at es ipsa vitæ vitæ,
Indignus ego dare: sed dignus es accipere.
In te ego renouor: me renouas tu insitus in me.
Tantum dic, volo. Nil mihi postea nocebit.

Præmia Domini non hic tota.

Hand hoc Petre opus sanguine, qui manat ab au-
Non hic te lauet, alio de vulnere fusus, fre
Commistus aqua, patrio te sistet Olympo.
Quin in vulnere istius, antor que cruorini:
Quid sit gladius, quid que acies, experire.
Qui patre tuo, coniuge, liberis relicti,
Christum Domini voluisti sequi vocantem:
Quod speras tibi precium, aut gratiam reponi?
Cum compedibus ferrea præmium catena:
Cernitis onus reliquo de corpore de mptum,

Horum auctor ego. tu mihi testis hīs, sequere.
 Vis ergo sequi me: qui ero certa causa mortis?
 Certè volo: te, non alium, Deum Deorum
 Verum furilium, Dominum, ducem, datorem
 Vile alterius. Hæc tua tibi redditur vni.
 Sic illa tua est, quæ mihi reddetur ab vno.

Parate viam Domino.

Ecce Deus, & Agnus, scelerati hostia mundi.
 Hæc, quæ genita est ante me, ego ante factus illam.
 Vox clamantis: vbi auiæ deserta quaruntur:
 Desiderio sollicita arenia lymphæ:
 Quæ sola potest arida, secunda referre.
 O quando dabit Deus, vt germinemus illi:
 Et fæta seges iumida stæuescat arista:
 Curuata parens sætibus ingrauescat arbor?
 Tum forte noua viridi delinuis umbra,
 De sole, viâ puluere defessus, anhelans,
 Somni capiet mollia momenta viator.
 Potus ué cibo frigora capiat opaca.
 Et dicet. Vbi læta, ferax, vberè glebæ
 Luxuriat modò terra parens: resqua fuere.
 In quæ clamor ad omnia, spiritusque Helio.
 Audite ô sola: quod quæ auium leui volatu:
 Et quod squammigero grege sulcare natantum:
 Tum quod quæ bipes, quadrupes quæ, & reptile ver-
 Munite viam Domino: semitas parate. (Cris)
 Non casa olea satis est, non sternere veste,
 Terre haud repetit munera, qui donat Olym-
 pum.

Dic,

Magn
 Die
 Te d
 Dica
 Est d
 Est N
 Tu R
 Finis

O pri
 O Ies
 Quos
 Tu v
 Inde
 Idem
 Rex e
 Seru

Totie
 Patri
 Hinc
 Orbe
 Quæ

O lun
 Quod
 Ne, n
 Desle

Dic, Domine, veni & vide.

Magne magister vbi habitas? dic mihi; venite.
 Dic venite, dic videte, dic manete mecum.
 Te dicente, manebo: dehinc iubente, fratri
 Dicam: inuenimus, ocyus expedire, Christum.
 Est à Nazareth, est aliquid boni Philippe:
 Est Nathanaël. vnde tibi vox suat illa.
 Tu Rex, Dominus Solyme: filius Dei tu:
 Finis meus: in te abiens nil cetera quaram.

O Domine Iesu, tu es omnia.

O prima patris, media, atque vltima à voluntas.
 O Iesu bone, spes, amor, omnium redemptor,
 Quos certos Pater operis destinat colonos.
 Tu vna Dei soboles vincentis in æuum.
 Index hominum, testis, & aduocatus idem.
 Idem ostium, & idem stabulum, pastor, & Agnus,
 Rex & populus: qui populum vnus expiasti.
 Seruus, Dominus: simul & victima, & sacerdos.

In solo Iesu copia.

Toties recreat Spiritus, & creat Pater me,
 Patri vnanimem quoties contemplor Iesum.
 Hinc magnus ego, diuitijs clarus opimis,
 Orbem supero: cedit & opulencia terra.
 Que copia non est Deus, est turpis egestas.

Sapientia creata.

O lumen, ab inuisibili lumine, nostrum:
 Quod luminis illius es comprehensione:
 Ne, ne à inbare iubar eo tu tuum perenni
 Desleste. Patris tu sapientia es creata:

Esque illud, quod in lumine redditum reluces.
 Tu certa mea species cogitationis,
 Infusa representa animo meo te ipsam.
 Tu gluten eris fluido: tu mihi sequestra:
 Tu portitor, ut opifici hinc uniamur alto.
 O sancta domus, qui colit hæc atria vestra,
 Felix species non eget inueneri inanes.
 Coram fruitur, quod speculi in lumine fulget.
 Atque ipse fit illud id ipsum lumen in auro.

Ad vitam hanc.

Incerta, caduca, perusta ignibus furorum,
 Immunda, inhonesta, rigens horridis pruinis,
 In falsa patria hospes, & exul à te ipsa,
 Sentina malorum, miserabilis cloaca,
 Infida, rebellis tibi serua prauitatis,
 Tardis laqueus, subit is flamma, fessa cecis,
 Tu delitium carceris, & carceris illex,
 Desultoria fabula, somnium ebriosum:
 Non vita. Quid ausim fæta te dicere vitam?
 Quid me hic fallis inepta: quid & te ipsa ludis?
 Tu mors potius, mors potius vocanda. Nempe
 Nos mors liberat: ac facis esse morte dignos.

Ad alteram vitam.

Te nunc voto, teque innoco nunc vita percutis,
 Vita altera, vita aurea, vita vera vite:
 Quæ statuis, ut hæc vita sit: ipsa si parauit
 Tibi principium prouida: finis eius ut sis.
 Electa Deo, condita, constituta, firma:
 Non vlla ubi suspicio, non timor, nec angor,

Ad ter-

Aduersarius ubi nullus, dolor, labor ve. (instat,

*Hunc fontem arida mens fuit, ut malum quod
Mœrentem acuit, mœrorem perdit decoris.*

*Ciues, animæ rutilæ, cœlites sereni,
Qui prælia sædi memoratis hostis atra:
Secura cohors turbinis, oblita pauoris:
Agno duce perpetuans lauream triumphi:
Ostende mihi mœnia ciuitatis almæ:*

Rectarum aurea me trabe per strata viarum.

Sine merce triumphalia commercia cerno:

Pigmenta traho naribus: opobalsama spirant:

O quenam ista silentiæ, quæ modis canoris

Animata haurit anima sibi, non cognita mundo:

Gestu sine letitiam: sine voce loquelam.

Perstans perpetuò omnia: status omnibus idem.

Æterna dies vera dat, haud eximit æuo.

Nunquam præteritum fuit: haud erit futurum,

Neque uult nescire: sciunt absque disciplina.

Quamquam meritum varium dei cuique sedem.

At notitiæ splendor, & aura caritatis:

Se se ut nouit in alio nihil inuidet vllò:

Sed pro suo habet candidum in suo reponit.

Vni quæ quod est proprium, commune sit omni.

Desiderat hoc, quod habet: esurit, satur quæ est.

Quis crederet ambagibus his vera capis fert

Nec fastidia satias, nec fames laborem.

Felix anima ô, limina quæ premis suprema.

O quæ radium luminis intuens reluces:

Et te ex alio extrinsecus intimam figuras.

O Christe dator meriti, boni quæ largus:

Dicam tibi quæ prælia, bella quæque gessi?
 Quibus acer tuus hoc caput impetiuit hostis?
 Vt quid? Nonne tibi omnia nota sunt videnti?
 Tuscis Domine: & tu prior es, quàm ego videns me.
 Et vincente te ego fui victor ad triumphum.

Non emeritum me audeo militem referre.
 Paganus ego: vix quoque nomen hoc inhaesit.
 Quin victus, & ignominia notatus, eheu
 Deserta acie fugio: vexilla relinquo.
 Vnde horreo terribilem fustuarij vim.

Quò me conferam? vt obsidet hostis, vnda, saltus
 Ad signa reuertar: malus, imbellis, incermis?
 Quis me accipiet? Num mea monstrata cicatrix
 Excusabit? vt ad veniam excitet fauorem.
 Quæ si via sola potest me reddere signis:
 Victor sine me, ò te mera victoria solo,
 Ostende tibi maximè tua vulnera Iesu.

Iesus ad animam.

Non est pulchrior: è pelago aurora resurgens:
 Non Lucifer Oceani perfusus in undis:
 Non sol medio fulgidus, altissimus, æstu:
 Quàm quæ de tenebris anima excussa profundis.
 Fracto veteri carcere celum hausit apertum:
 Cui delicias sponsum in auribus susurrat,
 Surge, & propera candida, dilecta, decora,
 Auro omni preciosior, ardentior astris.
 Iam transijt hyems: abiit iam imber, & recessit.
 Ver turget: ager parturit: en lucida prata
 Candida luteola decorant lilia caltha.
 Electa veni, superans candore columbam:

His.

Hic m
 Quam

Iesu m
 Viuus
 Meus
 Mea v
 Pastor
 Rerum
 Iustit
 Fome
 Incert
 Stabili
 Cui cr
 Quæ e
 Rita
 Laita

O dile
 Te te
 Vt sit
 Mand
 Quam
 Serua
 Oro d
 Ad cu
 Quam
 Vt tes
 Ast q

*Hic nidus ubi requies ubi certa laborum:
Quam nulla tibi fors, ferus auferet ve casus.*

Petra est Christus.

*Iesu mea spes, lux mea, dux meus, meus Rex,
Vivus Deus, & verus homo, pius redemptor,
Meus in tenebris pes, venerabilis magister,
Mea vita, iacentis quæ resurrectio mundi.
Pastor bonus, agnus sacer, integer sacerdos.
Rerum sator, æternaque custodiarerum.
Iustitiæ via, simplicitas pudoris almi,
Fomes fidei, lactea vena caritatis:
Incerta vacillantia, nutantia corda
Stabilire velis maxima solidissima rupes:
Cui credere tuta quæam fundamina turris:
Quæeducta tui fiderea ad culmina cæli,
Riva scopuli valeat contemnere ventos,
Lairantis quæ minas pelagi, & feras ruinas.*

A solo Christo fides.

*O dilectio vera, serena, firma Iesu,
Te te insinua mi, ingrediens intima cordis:
Ut sis mihi te sancta, vicens, plena roganti,
Mandata, tuis edita, servare potestas.
Quando Patris abitarus ad alta regna cæli,
Servare animi pignora mihi iubebas.
Oro da te amare, tibi obsequique Christe:
Ad cuncta sequi: promptè animam ponere pro te.
Quanquam quid eges? tu tamen hoc esse iubebas.
Ut testis ego fierem cum fratribus ipsis:
Ast quantum opus est fidei si munera, tua sunt.*

Non

Non crediderint (merito) pro sanguine fuso:

Fuso toties aliàs infamibus ausis.

Sed quia tu dabis. Hoc mihi da maximè Iesu,

Qui cor petis. à corpore nil tibi petium est.

Ad Angelos, & animas beatas.

Mentes nitidae, celeres quæ rotatis orbes:

Mentes aliæ, vacuas mandata per auras

Quæ fertis Patris, ad genus hoc inutile nostrum

Summi Gabriel te voco fortitudo Patris:

Vere Euangele, præmia nuncians salutis:

Tu maxima terrigenum ventura Ioannis

Ostenta, Dei populo Sancta nunciasti.

Te Spiritus in Bethleem præmisit iuratus:

Vt Virgo novum Domini præsciret amorem:

Quo servam sobolem facit, ut liberet hostem:

Teque inuoco medicina Dei te quæ potentem,

Et vos alios Genios, custodia quorum

Nostros animos prohibet peccare monendo:

Flammata cohors nitidis conferta manipulis:

Exercitus innumerus radiantibus alis.

Et vos anime: germina defuncta periculis:

Quæis nunc facie facies intueri lucet.

Quamquam pia vos, & bona caritas monebat:

Vt nostra placeret prece subleuare vestra:

Audite tamen memores, hæc paucula, nostri.

Quodque velle nos decebat in priore vita:

Nobis facite ut faneat iam firma voluntas,

Fides & opera.

Tecum sedula Martha ego, Magdalena tecum,

Hinc verbum audiam: opus faciam hinc frequens

minister,

Est,

MISCELLANEA.

137

*Est, est animus: ne modo me linquat Iesus.
A quo datus est animus, deus & voluntas.
A quoque voluntas data, de u & potestas.
A quoque potestas data, constantia deus.*

O Iesu, tuam videam claritatem.

*Hoc verbum. Volo, quis valet ita dicere Patri:
Aequalis nisi fuerit. Idemque Patri?
O sancte Pater. hi volo quos mihi dedisti,
Mecum sint: videant quoque claritatis auram:
Quam ante o: bis apud te habui constitutionem,
Nunquid Christo datus ego? Nunquid o dedisti
Nato Pater: ut videam quod videre me vult?*

*O Iesu bone, data sunt in manu tibi omnia.
Si sunt data, quisnam auferet? O benigne Iesu, (Si in
Ne me auferam ego met: neq; me abs te auferat ho-
ille inferior te: ego nil. Tu maxime rerum,
Qui potes, etiamque velis: es qui omnia gratis.
Si diligo plus alijs, plus diligar abs te:
Et diligar à Patri: & in utroque manebo.*

*Cruci confige cum veteri nouum
chirographum.*

*O Christe opulentissime, certissime rerum
Thesaur: Patris munifici dextra aperta.
O participabilis, impartibilis idem.
O quem exhibuit maxima plenitudo inanem:
Vt nos efficeret Deitate vasa plena,
Que ob iniuerat hostis: vt exhausta repleret
Se se. Quod vt ausus, ita est exequutus acer,
Et nunc etiam sordibus occuparet atris:*

Ni

Ni tu laueres sanguine que, vndaque misertus.

Reddis debita, refecans nil, nihilque debens.

Donas debita referens nil, nihilque perdens.

Solusque Patri debita, quanquam omnia habenti.

Inter miseri nomina sordentia libri

Ne me inuenias sedulum, inuenta que dele.

Et cui volo me affigere, tu nisi vitabis:

Confige cruci chirographum recens vetusto.

Qui es omnia, & vbique,

Qui facis omnia, patiere in nihil me abire!

Qui capis omnia, quianam me excludis ab omni?

Qui das omnia, cur quoque non dabis mihi me?

Quare qui es vbique, alibi te querere pergami?

Quare qui es vbique, haud ego te inuenire possum?

Quare qui es vbique, habeam non & in me ipso?

Solus Iesus bona omnia.

Iesu, sine te cadimus, tollente leuamur:

In te sistimur, admoniti querimus, acti

Admittimur: insolito renouamur amore.

Te nosse Deum est viuere: seruire iubenti.

Regnare: salus vltima laudare potentem.

Seruator Iesu pie, conditor, redemptor,

Custos, ductor, amator, adauctor, imperator,

Semen, pastor, agricola, marra, vitis, aruum,

Ros viuificans germina, messor, atque messis,

Salientis aque fons, scatebra luminis aui:

Aeterna via tu via, tuque vita vite,

Lux lucis, amoris amor, tum decor decoris:

Tabenti mihi teingere: quo mihi ego esse possum.

Nam non egomet sum mihi: si tu ipse non sum.

De clementia Dei.

Gustabo, videbo: quoniam suavis es tu.

Audebo etiam: nam quia mitis, & benignus.

Carpam, fruam: es Dominus quippe liberalis.

Sordes, fac cor: vitium, non negabo, mortis:

Ira filius, & pater, auctor & patronus.

Est terribilis Dominus, plusque quam timendus.

Sed tantum mihi, tamen haud filio precanti.

Ne perdat eos, quos dedit, Acer aduocatus

Interpellat hic, undique, semper, atque ubique.

Hoc ego clypeo tectus, ad hæc bella profectus,

Regi placeam fulgure cecabitur hostis,

Qui hunc horribilem fecerat, à quo eram vocatus.

Quod possum, non quod debeo.

Hoc quod valeo. Non queo, quod debeo Quid tum?

Mensura mea es tu, Domine, immensa potestas:

Non ego tua. Quodque habeo, tu mihi dedisti.

Quodque do, non do, sed accipis: hoc enim dedisti.

Tu solus tibi satis es, tu mihi, tibi que.

Nec te laudo, ubi laudo: sed ipse te ipse laudas.

Me perficiens, non tua, sic laudibus ornans:

Queis me ad te trahis: haud ego te traho super me.

Me præueniens hic ades: ut mihi super sis.

Ad te vnum naufragus, Domine Iesu.

Me mori ifica: aut viuifices, magne Sacerdos:

Oblata tuis ignibus ut sim hostia viua.

Quicumque sibi moritur, tibi vivit, & in te.

Et qui sibi vivit, moritur tibi, sibi que.

Ne me labefactet metus: exerat cupido.

Ne-

Ne me alliciant dulcia, diritas ve frangat.

Quæ dissimili sunt similes nocte tenebræ.

Quæ sunt eadem, haud eadem, diuersa venena.

Tumens es Polus: ad te adigam meum Celeuma.

Tu portus: vbi turbida iactatio cessat:

Quam naufragus aspicio sublimis ab vnda.

Hæc per pelagi crimina, tristesque per ignes

Curarum, abeam in te, Deus ô noster Iesu.

Sperata salus: unica spes certa salutis.

Quod nō est mihi, quicquid es, est puluis, & vmbra.

Et puluis, & vmbra, & erroris imago:

Erroris imago, mala morsque morte peior.

Age Magdalena, vtinam tecum.

Illi hinc abeunt. Ast ego, & vsq; & vsq; & vsq;

Hic flebo sedens lacrymæ, luctus, atque planctus;

Dulcis cibus, & potus erunt, mihi que somnus.

Anne has quoque teterrima turba tollet à me?

Certè hæc mea sunt pignora, telaque vltionis.

Si non datur, vt lumine perfruar sereno:

Vt tangam pia pectora: figam oscula plantis.

Ast hic locus, hic ipse vices supplet amoris.

Ab ah lapis vt me quoque felicior extet?

Non tangam, quod is attigit? heu vbi es magister,

Præceptor, pater optime? desiderat ecce

Te dulcis Iesu animæ pupula intueri.

At tu hinc vbi abes? Bone vir, tunc sustulisti?

Dic, vbi posuisti? vt eum iam tollere curem.

O pondera felicia sarcinæ beatæ,

O brachia felicia. Mene præuenire

Nunc potuisse? animam potius deposuissem:

quàm

Quam

Non e

Ab h

Cur h

Ast q

Hoc c

Ad te

Quis n

Pa

Dilect

Nunc

Conu

Auer

Prom

Negle

Quer

Nisi s

Nisi s

Ego s

Si sen

S

Iesu s

Quæ t

Tu ce

Vbi c

Et co

Impo

Cur il

Quæ p

Quam desererem me, apud illum, in suoque regno
Non essem: facie faciem illius viderem.

Ab me Domine, ab Domine, heu distines quousq;
Cur hic me moror: unde abeam scio, & quò abibo.
Ast quomodo, nondum scio. Solue me sepultam
Hoc corporeo tumulto: qui impedire euntem
Ad te me valet, Igitur hinc ire volenti
Quis monstrat iter? abiit, abestque qui docebat.

Pax, Maria: non is abest. ecce me: tibi adsum.
Dilecta Deo semina, primaria quondam,
Nunc ad tumultum vacuum præ dolore marcens:
Conuersa, statim Dominum tu vocas Magistrum:
Aversus ego quoties, reuocatus ab illo,
Promissis oneratus, ab inferis reductus,
Neglexi reperiri ouis amissa miscellæ
Querentem fugiens, fugiensque me vicissim.

Cum Iesu nequeo perire.
Nisi semper amares: odio semper obirem.
Nisi semper adesses mihi, mihi semper abessent.
Ego sum, quia tu semper ero, tu quia semper.
Si semper ero, tu quod es: & semper es in me.

Sola umbra coronæ tuæ Iesu.
Iesu precium fidei, spes spei, & corona:
Quæ texta tuæ fulgure gloriæ nitescit.
Tu certaminis huius, & huius, illiusque:
Vbi certamus Olympia vera, non Achæa:
Et conditor, & victor, & vnus Aesymna,
Impone tuo Corini vertici coronam.
Cur illam sine puluere mi petam parari?
Quæ parat tibi est sanguine: Nam satis futurum est:

Si nostrum caput attigerint illius umbræ.

Tecum sim bone Iesu.

O Iesu bone, maxime, mississime princeps,

Ne quid præterea cupiam. protinus exple.

Si hæc extrema desiderio non intimus es tu.

Solus, qui omnia solus es, his me omnibus imple.

O mecum tu ubi fueris, me face esse tecum.

Ne tu intus ubi extiteris, te foris requiram.

In sublimibus ædibus, atrijsque regum:

Quæ sunt, omnia, nisi tu, sed nec esse curant.

Tartareum supplicium.

Totus rigeo, & memini: totus intremisco,

Vt iudicis os horreo. me terret hiatus,

Nunquam satur, acer, inexorabilis, ex lex.

Atrox ante oculos cruciatus, ignis affat.

Flammæ crepitum, sonitumque haurio flagelli.

Non hic, ibi sum: quoties intonantur ista.

Ah ah locus horribilis, ah ah locus tremendus:

Se semper ubi viuiddior, semper adhortans

Se tor tor adest, nulli tibi fractus à labore.

Semperque nouis supplicijs reus paratur.

Miser à præteritis lacer, integer futuris.

Moriensque sit innumeris mortibus superstes.

Solus Iesus iungit hominem Deo.

Ecquando mihi contigerit, Deum videre?

Ecquando mihi viuere de Deo benigno?

Quando esse mihi eueniet cum Deo potenti?

O quando mihi det Deus, cum Deo morari?

O quando frui posse Deo, Deumque habere?

Ille

Ille in me, ego insitus, intusus quiescam?

Athleta potens: domitans monstra omnia Iesu,

Altissime, mitissime, fortissime princeps,

Qui corpus ita, animamque tuam deificasti:

Tua sola Deo poterit me iungere dextra.

Cibus admirabilis.

Quantum, quoties, quo modo sumpsero, cibabor:

Si versa mea in viscera parietur esca.

Sed si Dominum sumpsero, tum cibabor ipso:

Si inuertibilem fuero conuersus in illum.

Ad sanctam ciuitatem.

Felix ter quater, undique ciuitas beata.

Quippe in qua animæ aligeræ sunt, eruntque cines,

Rex est pater aluitonans, filiusque templum.

Sol est spiritus vnus, in vtroque quiescens.

Hic tres vbi sunt, cardine triplici que, portæ.

Prima, Oratio perpetue concitata motu.

Hinc, Ieiunium, ab omnibus abstinere prauis.

Id quod facere vt commodius ritè queamus:

Fomenta gulæ sunt mala subtrahenda diræ.

Tum tertia, sed maxima, Caritas recludit

Decumana etenim amplissima præetoria, porta.

O mansio secunda, salubris, & quieta,

O visio, quæ vera potes sola videri.

Quare reflectio percipit in Deo seipsam.

Nā quæ hic fit, vbi hinc exijt: haud reddit reuertens,

Sed tota aboletur: sibi nec redditur ipsi.

O visio perpetuæ es quæ vnionis auctor.

O vnio perpetuæ vena visionis.

Ex Patre potestas: sapientia ex Iesu:

Ex spiritu adest viuida clementia sancto.

Vnumque tria equalia trinitate in vna.

*In delitijs illius vnionis, inque hoc
Torrente voluptatis, in hoc mari quietis,
Quis ponet ab his tenebris vestigia lucis?*

Qui mitis sibi, & alijs: imitator Iesu.

Et præteritis maculis hauriens dolorem.

Quidnam instas gerat aguians: quid paret futurum.

Nam quem pœnitet, ut cito pœnitenda cudad,

Non ille Deum ludit: at occupat se ipsum.

Depone tuum velle sub umbra optimi Iesu.

(Umbra o sole nitidior. Sol meus quid ergo?)

Non sicut agens aliud, sed tibi paratus:

In procinctu aciem vigil, ordinemque seruans:

Nectensque superiora, trahens inferiora.

Possessus ab illo, facile ista possidebis.

O lucida mirifico de lumine lucens

(Præsentie tenebrescere quid luce videbis?)

Turba deificata, ebria ciuitatis igni,

Vnius amore, ignibus vnionis ardens,

Extorrem, impium, inanibus oblitum tenebris:

Quem sat peregrè distinui diuã voluptas:

Insana sui pœna, periculum pericli:

Decepta, volens decipi: (heu dulce venenum.)

Me recipite consanguineum in sanguine Christi.

*Mali offendunt ad scopulum, boni
feruantur.*

Mundo implicitus, cum illaqueante cuncta mundo,

Quæ vanata tens fabulator: hæc benigne Iesu

Solidescere fac, mollia: firmissima rupes,

Fir-

Firm.

In qu.

Exped.

Talis

Cur no

Aut a

Hoc ip

Audir

Qui ne

Sunt e

Sian

Tibi v

In te o

Plenus

Omne

Non ip

Non de

Tecum

Ita cel

Natura

Cum cæ

Hoc, ill

Mibi cu

Nam

Meruêr

Ille bon

Ego solu

*Firmus scopulus, quo mala, fit naufraga puppis.
In quo residet naufragus, vduque viator:
Expectans temerè alium, qui tollat iurum.
Talis lapis es: talis es altissime tesa.*

Semper orare & vbique.

*Cur non peto: si me facere hoc, iussit Iesus?
Aut accipiam: aut si mihi præbere negabit:
Hoc ipsum mihi melius spero de in futurum.
Audireque, dulce, Dei spiritum negantem,
Qui nescio, quid me decet: quid mi opus misello.
Sunt ergo preces, vndique, & vndeunque: lucrum.*

*Stant templa tibi cōmoda: essent templa precanti.
Tibi vbi deerant templa: Dei tu ipse templum es.
In te ora tibi vacuum ceteris negotiis,
Plenusque Deo: temporis haud quere recessus.
Omne tuum tibi tempus erit. Cetera desint:
Non ipsum deerit. Cane te prodere rebus:
Non deesse sat est. Animum colligens vagantem,
Tecum habita spatium per ambulacra cordis.
Ita cælum tibi tute, ita te Deum videbis.*

Tecum expostula.

*Naturam onero cur temerarijs querelis?
Cum cælo aliorum vitia expostulo: prauum
Hoc, illud, voco: solus ego noxijs ipse:
Mibi culpa, mihi pœna, mihi tormina solus.*

*Nam quid calor, & frigus, & imber, & serenū,
Meruere? quibus tot mala sum precatus olim.
Illa bona Dei munera sunt omnia prauis
Ego solus mihi, & alijs: ego mi hostis iniquus.*

Me me fugio: sarcina sum mihi mei ipsi.
 In segnitie labor, & torpor in labore
 Optui quoque: ne Deus (ah pudor, nefasque,)
 Me nosset & ut me etiam punire nequiret.
 Aut si nosset: & etiam posset: attamen (heu)
 Nolle. Trium quæ quomodo sit Deus supremus?
 Aut incipiens, aut onus impotens, iniquum?
 Eheu heu pieratis amantissime Iesu,
 Miserere fatentis, fugientis, latitantis,
 Ad quem respiciam, nisi te Christe vocantem?
 Soluentem mea debita, Patrique litantem?
 Si cognitio criminis est iter saluti:
 Confessio culpe, venie impetratio fit.

Animi cum mola pistrinaria Comparatio.

Cor, Caure procelligenæ cogitationis.
 Anime instabilis, lubricum, æstuans, recurrens,
 Tibi fidens temerarie, proditor tuique.
 Tibi in fuga, tu mora: quid moliris inepie?
 Quonam usque vigil, perditæ dormies, miselle?
 Cui, larua tui lucida, comparabo rerum?
 Pistrino bene sapiens te contulit olim.
 Pistrini mola similis tibi visa ruenti.
 Quodcumque mola intulerit, nil respici unquam.
 Vel tritum, vel totum, aut indus alienam:
 Nihilominus vrgens ruit, & rotat quod infero.
 Sive infero nihil: illa ruens terit seipsam.
 Sic tu, subiens, rediens, curris, & recurris:
 Mutas facta, & factaque versas ab illis.

Rend

Renon
 At p
 Suppon
 Illa imp

Sine sci
 Si haud
 Tunc in
 Tot me
 Immer
 Aegrot
 Am ta
 Ah ah
 A me re
 Index e
 Quid a
 Ibi cur
 Nec di
 Am r
 Au tra
 Si Ie sus

Hæc su
 Heret
 Ipsum s
 Me cum
 Ex quo
 Inuisi
 Quem n

Renouas, nouaque inueteras antequam figures.

*At pro tritico paleam, vel picem, aut saburram
Supponit (viden') insidiatus hostis atrox:
Illa impedi, hæc maculat: hæc terit terentem.*

Iesu exaudiente viuum.

*Si nescis me: quo nodo scire exiera queram?
Si haud inspicio: nescio: Si me ergo requirens
Tunc inspicio: haud tolero, nec ferre potis sum.
Tot me coopertum viuis, totque cloacis
Immensum horreo, fæteo, nec ferre potis sum.
Aegrotō, neque sentio. Mors ergo propinqua est:
Aut tabes. Neque mors procul, & procul salus est.
Ab ah depositum me peregrinationis
A me repetam: nudus adiuero tribunal.
Iudex exiger: huc opus, huc ocyus. Eia
Quid stas? ausus eras facere? ostendere item aude.
Ibi cuncta liquere. perendinatione illa.
Nec diuatio suscitāt ampliat iunem:
Aut rhetorice status, aut forma qualitatis,
Aut translatio tantum age deprecatione:
Si Iesus obaudierit: ilicet, peristi.*

Caro, Mundus, Hostis.

*Hæc sunt tria prælia: corpus, mundus, & hostis.
Hæret corpus, & vni'genō carcere me arcei.
Ipsum fugere hinc nequeo, nec fugare possum.
Me cum reliquis omnibus amplectitur orbis.
Ex quo quibus artibus auolo, vel quibus alis?
Inuisilis insidijs circumuolat hostis.
Quem non video, quomodo depellere de iur?*

*Hæc pignora sunt exilij mei tremendi.
 Aeternæ rigidiq̃ duces, fabriq̃ moriis.
 Quorum Ira satelles: Gula stipator: Achilles
 Ambitio: gula corporis: ambitusq̃ mundi:
 Ira trucis truculenta, feri ferox tyranni.*

*Ergo moribundum pie ne despice Iesu,
 Factum nō hominem ex homine, atrumq̃; cadaver.
 Fuliginis atrum cinerem, atramq̃; fauillam.
 Et quem, nisi tu, haud alius cognoscere possit.
 Tam dissimilis sum mihi: tam mei, tuiq̃.
 Nisi me mihi reddis, tibiq̃ inuictus Iesu.*

Solus tu designabis te mihi.

*Quæram te, mea vna salus: verum ubi quæram?
 Quis te mihi monstrabit: ei si ipse negasti
 Tute aperire: oculum rogit emmē curiosus,
 An te videris? En rogo. Dic nūc Ocelle:
 Quem fecit Deus ipsum etiam videre cælum:
 Num sit Dominus notus, & an videre possim.
 Respondit. Nisi Dominus tinctus est colore:
 Non hac transijt. Ergo & hoc auribus susurro.
 Audisti si nō? At illæ: Nisi sit sonus: negamus.
 Quid nares? neque nos: nisi is halant odorem.
 Gustus: cui data ianua cernissima vitæ:
 (Nam vita Deus dicitur) an tibi ille notus?
 Non, inquit, nisi sit sapor, huc se induit ille.
 O sensus datus omnibus amplissimus omnium.
 Nummam tetigisti? Haud ego: in mole coactus,
 Sicut cætera corpora, corpulentus extet:*

quæ suam aliò hinc ibimus, inuenire certum est.

Nam

*Na
 Dic
 Nun
 Tu
 Non
 An
 Tot
 A te
 Atque
 Non
 Ali
 Spira
 Non
 Mira
 Qu
 Quis
 Debe
 Nem
 Me se
 Ab d
 Qui v
 Sed t
 His
 Int
 Nam
 Ne m
 Injan
 Non
 Nec
 Veru*

Nam constantia par precium feret labori.
Dic terra parens omnium, & omnium receptrix,
Num tu Deus es? Nam puto firmissima rerum
Tu sola videre agmina sustinere cæli
Non sum sed basis illius, & portio mundi.
An tu mare, mole graui concitans te ipsum?
Tot, tanta vuhens, flumina dans, atque resorbens.
A te pluuia: concipit unde fæta tellus:

Atque inde animantes creat: atque alit creatas.
Non. Quære supra me aliud. Tunc arduus ær,
Alisfr emens fera fulmina, tonitrusque coruscant
Spirantia debent tibi namque cuncta vitam.
Non. terriculis sed tua percussa meus mens,
Mirata Iouem nescio quem, Deum putauit.

Quid tu Ignis? calor omnis, & omnis vnde mo-
Qui sursum subit, & v: hit: huic semina vitæ (tuss)
Debentur: etque officia, ac munera mentis.

Nempe es tu Deus. O Deus, ô benigne, salue:

Me sedibus atque tuis colloca supremis.

Ah desinet cessa miserande. Non ego sum,

Qui viuifico potius consumo vorator.

Sed tolle oculos altius: & regna videbis

His longè meliora, tibi paranda quondam.

Intelligo. Cælum est mihi iam dehinc rogandum.

Namque hinc omnia pignora descendere certū est.

Ne me, neque nos sidera, flammeosque vulgus

Insane, roga: ne prece, neu ihure fatiga.

Non non sumus hoc, quod petis, & blatis vagando:

Nec mundi quoque totius vniversa moles.

Verū ex nihilo qui omnia, te, nos que creauit.

Te inquiras tua sunt tibi compendia mundi.
 Te huc duxit, & huc perituli: hoc dedit rogare,
 Inuisibilis, inactibilis, & trinus, & vnus
 Imperscrutabilis: innominabilis mens:
 Aliissimus, & superessentialis ardor:
 Impercensibilis, & superestimabilis lux:
 Superintelligibile lumen, superbeatum.

Hæc omniacum dixeris, & super, superque:
 Hæc tanta coagmenta, aliosque cogitatus:
 Incomprensibilis totiest tibi vocatus,
 Sola hac natione potest vnica apprehendi.

Cum LVCA & CLEOPHA.

Quis sermo placet: & tamen urget esse tristis?
 Ergo hospes adhuc publica miracula rerum
 Vni inuisa, latent tibi quæ plurima fando
 Audire potes, patribus ignota vetustis:
 Præuisa tamen veridicis picta prophetis:
 A Nazareth incredita quæ fecit Iesus:
 Sermone potens adeo, ut simul opus subiret,
 Quo credere adegit. Merito ille visus esse
 Promissa Dei soboles, demissaque celo,
 Euenta tamen nos duo perculere tristes,
 Simul & stupidos. Alterum, ut est mortuus ille,
 Speratus populi habitus perdit redemptor.
 Et nunc mulier sedula, spiritu citata,
 Surrexe ait, & viuere: vidisseque vero
 Ipsum, penitusque & vti olim audisse loquentem:
 O tarda hominum germina duritate cordis:
 Qui vera tot audisti: & est datum videre:

Nec

Nec cætera verissima credidistis esse.
 Nam si illa nequit facere, nisi Dei propago:
 Et vera Deus semper, ubique veritas est:
 Cur non penitus cætera credidistis æque?
 Quare agite ab Adam concipite id, quod est paratū.
 Nonne ille Dei iussibus iniussus abactus?
 Iunctusque Deo, se miser abiunxit ab illo?
 Quem fæmina falsum habuit: falsa & ipsa ab hoste,
 Allexit miserum vetito vulnere ligni.
 Ex quo invidus ille Draco lætus, & triumphans.
 In ligno igitur meruò hæc victoria victa est.
 Quæ abducta Deo fuerant, à Deo reducta.
 Vt victus in hoste miser, victor in Deo esset:
 Et moruus in famulo, viueret in Domino.
 Et quod fæmina sustulerat, fæmina ferret:
 Lignoque suum redderet, habuit unde fructum.
 Fructus plena scientia, qui boni, mali que est.
 Nam quis homo posterior redderet salutem:
 Si primus homo sustulit? Hoc triste cadaver
 Animæ vt homo viuificet? Quis Deum reducet?
 Quis? ni ipse Deus, sapientia Dei, & potestas?
 Hinc vos vehite hinc per vada, quæ canit propheta
 Noscetis in vno omnia coordinata Iesu. (et
 Quare fidite: vera quia omnia hæc. Valet.
 Ne luce ruente ab eas, hic manere te æquum est.
 Ah ah fractio panis, inastimate panis:
 Quem nulla fames sequitur, nulla mors subibit.
 Si pura semel pectora dignabitur amore.
 Agnoscimus ô Domine, ô verissime Iesu,
 Quondam verus homo: etiam nunc verus, et idem:

Idemque Deus maximus, optimique proles,
 Vbi nos abiens deseris? O candide Lucas,
 Vobiscum, ô Cleopha, aderam, cùm magnus Iesus
 Sese ipsum eloqueretur. Eram. Ille iussit esse:
 Ille iussit: ille duxit: ille scripsit ista.
 Flammauit mea pectora spiritu canoro:
 Quo vectus animus ardua superuolat astra.
 Vbi sanctis ego genibus prouolutus eius,
 Hac deposita illuue, scabritate luctu,
 Immenso Patre perfruar, vnitus Iesu.

EX LIBRO OCTAVO

Epidorpidum.

Sæculi huius fœditas.

Conuertere, conuerte simul versa retrorsum,
 Et præcipiti turbine disiecta malorum,
 Infamia iam sæcula peioraque longè,
 Si quid fore peius potest peiora seipsis,
 Qui pollicitus nolle relinquere innocantem
 Paraclete, Dei filius agere victima mundi:
 Ades agere, pie Pater, humilia cape vota precantium,
 Heu tetra quidem sanguine fœdiora sperco,
 Si respicias ea; si te aspicias ipsum,
 Elota tuo sanguine mundissima facta,
 Et rutilo radiantia puriora sole.

Petrus eductus è carcere ad Iesum.

Puer ignee, quo me rapis è corporis huius
 Eductum olido carcere, putrique lacunæ
 Alasue quid hæc mihi das pectora circum?
 Io quò feror? ubi sum? quæ porticus hæc est?

*Quæ turba, tumultus, fremitus, clamor in vnus,
 Oh mi saturame oculos ambulans Iesus?
 Voto quoties heu miser expetiui inani.
 Quin audio me monitis ad Patrem vocantem,
 Miserande veni. Porrige dextram timentii,
 Pelagi Domine, domine tempestatis amara,
 Hoc in pelago ne furiosa obruar vnda:
 Plusque hostis in hoc valeat, de meque triumphet.*

Nomen Iesu.

*Omnibus, ô nomen ineffabile titulis:
 Nominis aura, saluiferi lumen amoris:
 O vita stabilia fundamenta renata,
 Vnum bona concilians nomen, ima summis:
 Nos irradiâ numine splendentis Iesu.*

Verbum caro.

*Verbum super sedibus effluxit ad imas:
 Et luce sua tenebras dissolveret atras.
 Verbum esurit, frigora, spina, flagra passum:
 Nos ut saturos redderet, expleret in mes.
 Verbum Agnus sine labe cruce obtulit vltro.
 Nos ut crucibus lucrifici salueret Orbi.
 Verbum è tumultu patriæ suæ rexit ad astra:
 Victæ ut iraheret tormenta mortis in triumphum.
 Verbum caro factum fuit, in carneque vixit:
 Ipsum ut fieret post caro, viuereique in illo.*

Oratio pro fide.

*O adde fidem fidei, qui fidem cadentem
 Firmare potes, qui dare solus hand habentis.
 Nam dona fides sunt tua, non alius vsquam,*

Non

Non est opus augere fidem fidem tenenti.
 Fretum, sed ea dicere monti, Abito: abibit.
 Vel si minimo semine sit minor sinapi.
 Non est minimum, minimum quod tibi videtur,
 Si quid Domini fuerit sine sine potentis.

Myſterium carnis Chriſti.

Rorate poli de ſuper, & nube coruſcet
 Juſtus Dominum, terra germinet ſalutis
 Incognita myſteria, principemque pacis.
 De ſede quidem victima fluxit illa cæli.
 De terra quibus artibus exeat ſupremus
 Puncti vice terram quatiens conditor orbis?
 Anne eſt vterus virginis illa terra ſancta,
 Fulgentis ubi faculus perſuſus amoris
 Summus Deus hic homini iungeretur imo?

Perſeuerantia in fide ab ipſo Chriſto.

Cur iuro tibi me fore purumque piumque,
 Obeundaque ad euangelæ præcep. a parauim,
 Ponti ſola ſi lubrica ſpiritu iubente
 Calcata prius pede ſubſidere timenti,
 Preſente meo Domino me vocante Ieſu?
 Cur targeo ego magniloquis meique plenus,
 Si ſemineo territus ore te negabo,
 Preſente meo Domino me vidente Ieſu?
 Atqui feruida manus hæc eduxerat enſem,
 Tecum ut morerer victima pro me moritura.
 Cur verſare retro trepidum ſententia veriti?
 Tu velle dediſti mihi poſſe, poſſe velle.

Sed

MISCELLANEA.

155

Sed sunt tenebrae haec omnia, nisi lux tua lustret.

Optat hac vita explui.

*Ex caligine tenebrosa lucis opacæ,
Ex insidiosis lacubris. dolis apertis,
Ex fraudibus inuisibilis, visibilisque
Mundi, fragilis qui sepelit lumina mentis,
Quando reperei me Deus ad quicquid regna?
Quando ex oculis eximet atra vela mortis?
Oblivæque suæ amor oblivitionis atra
Nollet velle placere sibi ipse displicenti.*

Deprecatio.

*Hæc paucula magno è sapientiæ theatro
Prompsit lepidò carmine, difficillimoque:
Numerosa veteresque, novosque lege sensus,
(Opera hæc operosissima) perpetui labore:
Que sstirius, altò veniens polo, præfatus
Radiata suo magniloquo lumine fudit.
Igitur veniam orantia, non præmia poscunt:
Numenque salutare legentibus precantur.*

FINIS.

VERSUS QUOS IULIUS

Cæsar Scaliger animæ suæ pro-
fecturæ dixit.

*Egredere, ô miser, is multum defuncta ruunt,
Egredere: & servis se, uilia regna relinque.
Aude, hæc pænes, tenebris horrendi imponere finem
Exilij, & patriæ speratas querere sedes.*

Tristes exuvie, falsæque incommoda lucis,

istis

Sed

*Isthic nunc fera turba iace. nos libera cæli
Pignora promisso iam iam potiemur Olympo.*

*Tu modo, nate Deo, rerum pia victima Iesu,
Aspice nos, qui cuncta animas spes vnica: mortem
Exue morte noua, atque noua vita indue vitam.*

*Eiusdem Scaligeri Epitaphium à se
compositum.*

*Extulit Italia: eduxit Germania: Iulij
Vltima Scaligeri funera Gallus habet.*

*Hinc Phœbi dotes, hinc duri, robora Martis
Reddere non potuit nobiliore loco.*

FINIS.

ANDREAE
FRVSI
SOCIETATIS
IESV

EPIGRAM-
MATA IN
H A E R E T I C O S.

Correcta & aucta.

COLONIAE,
Apud Bernardum Gualtheri.

M. D C.

Sta. V. 20.

D
S

C

Inco

H

Causj

Q

Mut

D

Sic n

D

AD
D. ALPHON-
SVM SALMERONEM
THEOLOGVM SOCIE-
TATIS IESV.

CV Mpeteres versus, me scribere posse negavi:
Non petis, en scribo: ne lege, & vltius eris.
Inconstans videor: non te latet esse Poëtis
Hunc morem, vates vi Venusinus ait.
Causa tamen non deest: facit Indignatio versus.
Quis visa Hæreseôn peste tacere queat?
Mutus vi antè puer vocem prorupit in altam,
Dum Cræsum patrem cerneret ense peti:
Sic mihi nunc lingue franguntur vincla coacta,
Dum Matrem aspicio pæne perire meam.

Andreas Frusius.

D. ANTONII
NOVISSIMA AD
SVOS VERBA DE
HAERETICIS.

IN EIVSDEM VITA,
Auctore, S. Athanasio.

SCHISMATICORVM &
Haeticorum Venena vitate; neum-
que circa eos Odium sectamini; quia
Christi sunt Inimici. Scitis ipsi, quod nul-
lum mihi nec Pacificus quidem Sermo
cum eis aliquando fuerit, propter pra-
uam eorum Voluntatem, & pertinax
contra Christum Bellum.

AN.

ANDREAE

FRVSI

SOCIETATIS

IESV

EPIGRAMMATA.

De Martini Lutheri Vita & Morte. i.

OFELIX Martine tuis ut consona votis
Cuncta cadunt! vivens quod cupis, hoc
& habes.

Temporibus nostris vis Hæresarcha timeri.

Peior & antiquis omnibus; hoc & habes.

Ambitione flagrans, sacro nec honore positus,

Vis auctor fieri Schismatis; hoc & habes.

Vis fugere ex humili discinctus Apostata claustra.

Barbaricisq; coligentibus; hoc & habes.

Vlcisci vis Pontificem, Clerumq; malignis.

Prodere spernendum fraudibus; hoc & habes.

Vis ut nulla tibi Lex imperet, atque Potestas,

Sisq; inغو excusso Belial; hoc & habes.

Vis placuos fœdæ satiare Libidinis æstus,

Sacrilegisq; frui nexibus; hoc & habes.

A 3

Vis

*Vis esca potuque Gulam cum venire repleri,
Tale Dei ac regnum si foret; hoc & habes.
Vis tua vt eructet Doctrinam crapula falsam,
Que pro lege Dei pullulet; hoc & habes.
Vis sacra, vis sanctos adeo pessumdare Ritus,
Vt commenta hominū quis putet; hoc & habes.
Vis etiam in Diuos blasphemias pedere voces,
Ne sit honos illis debitus; hoc & habes.
Vis credi non esse locum post funera Manes
Purgantem, populus ne inuēt; hoc & habes.
Inferni vis esse tamen (sed iam scio nolles)
Supplicium dirum Sontibus; hoc & habes.
Infelix Martine, tuis nunc dissona votis
Cuncta cadunt: quod vis mori uis, hoc nec habes.
Errores reuocare satos, & crimina velles
Expurgare modis omnibus; hoc nec habes.
Iam non esse Deum velles, aut posse repelli,
Ne te pro meritis puniat; hoc nec habes.
Perpetuis saltem mersum non viuere pœnis,
Atque mori velles; hoc & habes, nec habes.
Et quia plus cruciat, quod vis, non posse perire
Velle tuum velles; hoc & habes, nec habes.
Denique Velle tuum vt Culpa, sic régula Pœnæ est.
Quod non vis, & vis; hoc & habes, nec habes.*

EPIGRAMMATA.

7

Elogium Martini Lutheri ex ipsius nomine
& cognomine. ij.

Depinget dignis te nemo coloribus umquam:
Nomen ego, ut potero, sic celebrabo tuum.

Magnificus,	mendax,	torosus,	morio,	monstrum,
Ambitiosus,	atrox,	astutus,	apostata,	agilo,
Ridiculus,	iberor,	labiosus,	rabula,	reptor,
Tadificus,	tumidus,	tenebrosus,	transfuga,	turpis,
Impius,	inconfans,	improbus,	iniquus,	ineptus,
Nycticorax,	nebulos,	negator,	noxia,	nefundus,
Ventosus,	vannus,	vilis,	vulpecula,	vecors,
Schismaticus,	solidus,	seductor,	simia,	scorta,
Lascivus,	leno,	laruarius,	latro,	lanissa,
Ventripotens,	vultus,	vinosus,	vappas,	voluptas,
Tartareus,	torris,	tempestas,	turbo,	tyrannus (tu),
Hæresarcha,	horrendus,	hypocritia,	hydra,	hermaphrodi,
Error,	exerandus,	effrons,	effrenis,	criminos,
Retrogadus,	reprobis,	resapiens,	lama,	rebellis,
Vesanus,	varius,	veterator,	viperas,	virius,
Sacrilegus,	satanas,	sentina,	sophista,	sceleratus.

De Hæreticis Conciliū non admittendis. iij.

Utr ad Conciliū vocantur isti?
Num suffragij habere ius sinentur?

Quis Iudex aliquando contumaces
 Conuictosque Reos sedere secum,
 Nec non criminibus patrocinari
 Permittit? tamen haud verentur isti
 Effrontes petere hoc & arrogantes.
 Immo Iudicibus praere poscunt.
 Hos taxant temere, hos calumniantur,
 Mos praedicio suae et damnant.
 Ergo à Concilio arceantur isti,
 Aut tamquam miseri Reos audiantur.

De Iisdem

liij.

NVM Stygiam Minos, Rhadamanthum, & Aë-
 cium vnam.

Consilio Vmbrarum Iudiciumque rogamus?
 Haereticis at nostri non se defendere tantum,
 Sed damnare etiam Iura Forumque volunt.
 Nunc iam à Iudicibus, quibus est diuina Potestas,
 Separet effrontes Vltio digna reos.

De Iisdem.

v.

NVM QUID differere atque iudicare
 Par est de nido colore cecum?

De Symphoniaci tenore surdum?
 Num de Religione Lucianum?
 De iuris reuerentia Cycloper?
 Num de laude Modestiae Thrasionem?
 De linguae Moderatione scurrum?
 Num de magnifico statu Euclionem?
 Num de Legibus optimis Tyrannum?
 De clemente animo ac pio Neronem?

De

EPIGRAMMATA.

De morum ingenuo Pudore Galbam?
 Num de Iustitia integralatorem?
 Num de legitima Fide rebellem?
 Num de æquoque bonoque proditorem?
 Num de Consilio tenebrionem?
 De frugi Oeconomo sui profusum?
 Num de Simplicitate versipellem?
 Num de calibe Puritate scortum?
 Num de Sobrietate gastrimagum?
 De vitæ Probitate ganeonem?
 De gestu Granitatis histriionem?
 Numquid de Sapientia saperdant?
 De rectis Rationibus sophistam?
 Num de lumine Mystico profanum?
 De Virtutibus omnibus scelestum?
 Num re denique de bona proteruum?
 At quanto minus (ô Deus supremè!)
 Fas de Dogmatibusque Ritibusque
 Sanctis, in Synodo sacra sedentes
 Istos dicere Veritatis hostes!
 Nam quid promere non inane, prauum,
 Detestabile, noxiumque possunt?
 Reiecti procul ergo (ni recantent)
 Damnatique Deo approbante, discant
 Quanto conciliabulis malignis
 Maius Concilium sit Orthodoxum.

Ad Eosdem.

vi.

Crimina vestra leui quòd carmine pūgo, doletis?
 Parcite; faxo libens, si grauiore queam.

De iisdem poena potius vel contemptu, quàm
disputatione, refellendis. vij.

*Quisquis in Hereticos Rationum spicula torquet
Aëra vel reflans irritus icit aquas.*

Ludus ut est reprobis Virtus, Sapientia stultis;

Sic Ratio insanis nenia prorsus erit.

Supplicijs præstat cohibere salubribus illos:

Namque vigent Sensu, qui Ratione carent.

Desinite hos igitur certamine cingere docto,

Plus multis verbis verbera pauca mouent.

Verbera si nequeant inferri, verbaque restant;

Si via deest poenæ, pennaque sola manet:

Hos dictis scriptisque sat est illudere dignis.

Nil grauius Rifu corda Superba ferunt.

Aliud.

viii.

Scommatibus certare libet? certemus vtrimque:

Nostra magis pungent. cur? quia vera magis.

Crabones fuci ignaui irritare quid audent?

Quid pulpamentum queritat ipse lepus?

Aliud.

ix.

Contra Cretensem si crei issare (quod aiunt)

Conuenit, & clauum trudere clauus habet:

Si vendens fumos, fumis est iure necandus,

Et cuneus nodo vult malus esse malo:

Denique si qua tenet iustæ vim Talio Legis,

Et quo quis peccat plectere more decet:

Artibus Hereticos vlcisci congruit illis,

Nos quibus insigni pro Ratione petunt.

Hic

EPIGRAMMATA.

11

*His Mytheris mus, strophæ, & ironia, cachinnus,
Sarcasmus, rhenchus, ledoriaeque vigent.
Iustius hæc nobis in eos sint arma, cadam quæ
In iaculatore[m] tela retorta suum.*

*U[bi] t[ame]n Palæstinum proprio necat ense gigantem
Hebræus supero fretus Amore puer:
Nos quoque Diuina freri Pietate superbum
Hosti abscindemus, quo furit, ense caput.*

*De Martini Lutheri falsa Missione, vel
arrogantissima Factione.*

x.

*Cy[r] Luthere, Dei verbum temerarius efflas,
Ni missus pura Simplicitate venis?*

Simpliciter missum ratio te nulla docebit:

Sed tibi compositis Missio multa modis.

Promissus fueras irato Numine pridem

Visus Iohanni noxius ille Draco.

*Tandem Antichristo prodis præmissus, ut illi
Seductis populis impia Regna pares.*

Ex alto demissus ades non æthere, verum

Ære, Spiritibus quæ scatet ora malis.

Aut demon in carne venis emissus ab imo

Gurgite, quo turbas fraude ligante trahis.

Vnus es ex priscis aut Hæresarchæ remissus:

Perfidia at cunctos qui præiere præis.

Vastandum Domini Furijs immissus in agrum

Es rabiosus aper; causa nec ipsa latet.

Ambibas Apicem: sed prætermisissus, in iras

Primò exardescens impia verba vomis.

Deinde intermissus paullum, Erroris quæ nefandi

Conscius, huc, illuc turgida corda rapis.
 Demum in deterius ferris dimissus ab ipso
 In reprobum sensum funditus ire Deo.
 Et reprimi freno superæ Bonitatis omissus,
 Planè obduratum cor Pharaonis habes.
 Amissus iam Catholicis omnino peristi
 Officijs orbis, subsidijque pijs.
 Ecce Libidinibus penitus submissus iniquis,
 Non Scelus esse putas, quod cupis, immo Decus.
 Commissus Satanae es captiuus, ut eius ad omnem
 Deinde voluntatem sic tenere miser.
 Illius imperio transmissus ad omnia præceptis
 Flagitia, in Leges & sacra Iura furis.
 Diuinum quoque blasphemias permissus, Honorem,
 Auctorem sceleris qui facis esse Deum.
 Compositè ergo modis varijs te colligo Missum:
 Simpliciter Missum dicere nemo potest.
 Nec mirum nam composito vitijque doliisque
 Missio non simplex conuenit ipsa tibi.
 Simpliciter Mitti sed habet tantummodo, quisquis
 Simpliciter dici iure Prophetæ potest.
 Compositè Missus tu, compositæque Prophetæ es,
 Et proprium est nomen Pseudopropheta tuum.
 De contentione Hæresiarcharum inter se. xj.
NOSTRA ætate licet multi capere proteruis
 Catholicam matrem calcibus impetere:
 Sic tamen Ambitio inter se commisit eodem,
 Ut reliquis palmam cedere nemo velit.
 Huius fuit à primis Satanae quem martyra factum
 Laudauit Luther, discipulusque fuit.

EPIGRAMMATA.

19

*Sed superare volens, omnemq; negare magistrum,
 Inceptum auxit adhuc Impietatis opus.
 Huic meritas retulere vices hinc Zuinglius, illine
 Bucerus, & quot quot Dogma tulere nouum.
 His Anabaptismi præfert se Balthasar auctor,
 Ac ita dissidijs rem gladijsque gerunt.
 Cumque negent vnum populo Caput esse Fidei;
 Quisque dari hoc sibi vult Hæresiarcha decus.
 Omnibus vna quidē mens est, furor omnibus vnus,
 Perdere Catholicum vique doloque gregem.
 Hinc spoliant multantiq; simul se mutuo rursum.
 Latrones inter quàm malè iuta Fides!*

De eadem contentione:

xij.

*I Am Libycas nobis nemo decantet arenas,
 Serpentum quotuplex pullulet inde genus.
 Serpentum species Germania germinat omnes,
 (Vt taceam noua quòd monstra subinde parit.)
 Scorpium hic, coluber, iaculus draco, vipera, dipsas:
 Hic prester, aspis, seps, salamandra frequens:
 Hic amphibiaena est, hæmorrhoids, atque cerastes:
 Mortiferum quidquid denique virus habet.
 Talia nec solos homines animantia ledunt:
 Conficit haud aliter mutuis illa Furor.
 Oppositis nam cum soleant turgere venenis,
 Pace frui Feritas Ambitioque vetant.
 Pugnate heus, validè spaciola victor arena
 Qui regnet, vestrum qui Basiliscus erit.
 In Oecolampadium, de eius nomine. xij.
 Forte tibi atq; tuis placeas de nomine pulchro,
 Diffus Athenæa voce Lucerna domus.*

Diffliceas potius: nam planè extincta Lucerna est,
Ac retro plenam liquit odore domum.

Si tenebræ sunt ergo, domo quod lumen in ipsa est:
Ab tenebræ quantæ (Christus vt inquit) erunt!

De Eodem

xliij.

SI cupias à Luce tuum deducere nomen.

Lucifer hoc vt habet iuris, habere potes.

In Zuinglium.

xv.

DAt tibi condignum vehemens Agitatio nomen:

Quæ magis est animo vis agitata tuo?

Sic fuit (vt narrant) Furijs agitatius Orestes,

Cæde recens vltius matris adulterium.

Te iugulum Sanctæ Matris, scelerose, petentem

Quot Furijs, quantò peius oportet agi!

Non adeò hyberne iactant freta vassa procellæ,

Non adeò præceps æthera turbo quatit:

Non montana adeò flabris luctantibus arbor

Concutitur, tonitru, pulsa vel aura graui:

Vibratur leuius misso catapulta molari,

Atque gigantea funda rotata manu.

Tu patriam Furijs agitas, agitat us ijsdem;

Marte sed infausto, dux miserrande, cadis.

Numquid apud Stygias agitari desinis vmbrae?

Pluto Ixioniam det tibi iure rotam.

In Bucerum.

xyj.

Cognomen rectè à bubolo fers, Bucere, cornu,

Rectè cornu petam te liquet esse bouem.

Castratum at Monachum cum te simulaueris olim,

Tertia nunc (aiunt) nupta iuuenca tibi est.

Eure-

EPIGRAMMATA.

15

Europam quondam Taurus violauit adulter,
 Europam Taurus sacrilegus violas.
 Pasiphaë Taurum commixtum fraude fuisse,
 Et Minotaurum sic genuisse ferunt.
 Pasiphaën subigens grauiori crimine ternam,
 Quid monstri horrendi non generare queas?
 Ergo ferox cum sis, & luxuriosus; abhinc te
 Buceron haud dicas, sed mage Tauroceron.

In Caluinum.

xvii.

Caluus es absque comis operum, Caluine, bonorū,
 Qui nudam Christi vis satis esse Fidem.
 Sed quia caluitium natura turpe videtur,
 Illud Hypocritico crine, Sophista, tegis.
 Caluitium, Caluine, tuum iam iamque patebit;
 Decutiet falsas aura superna comas.
 Vertice tunc nudo magis es, Caluine, futurus,
 Simia quam glabro podice ridiculus.
 Haud nudum, immo coma falsa labente patebit,
 Quod Scabies totum conegit atra caput.

In Melanchthonem.

xviii.

Teutonico nigræ pudefactus nomine terræ
 In Græcum mutas: triste sed omen idem est.
 Esse quidem terram mortales nouimus omnes,
 Sed terram vnde genus sumus, esse rubram.
 De terra siquidem fit rubra & dicitur Adam,
 Terrenique pari conditione sumus.
 Quid nigredo sibi tua vult? non (obsecro) solum
 Terrenum te vis esse, sed & Stygium.

Quem

Quemlibet exoptet potius tua terra colorem;

Ni cœnum dici prorsus & esse velis.

Alba vt honorificis terra est aptissima vasis,

Sic te Ignominie vas nigra terra facit.

In Erasmus.

xix.

CVr Monachus Fratres & Claustra relinquis Erasmus?

Non misera factum hoc Ambitione caret.

Namq; latens illic velui in scrobe, vilis eras mus;

In lucem, vt videas, & videre, salis.

Ridiculum at murem mons parturisse videtur,

Theologum dum te Rhetor inepte facis.

Quin etiam temere per scrinia sacra vagantem

Muscipulam Hæreseos te subiisse ferunt.

Dum strepis, & rodís sanctorum dogmata Patrum,

Tartarei seu Felis ab vngue caue.

In Munsterum.

xx.

Monstraris digito Munstere, & diceris, hic est:

Quare à monstrando non malè nomen habes.

Namque tibi Hæreticos ipse non vltima fama est:

Secta sed è multis sat tibi nullà placet.

Ipse nouam fingis mulat is pluribus vnã,

Vt Mahumetane legis habetur opus.

Schismaticis aptas Iudaica cornua membris.

Gentilis nec pars Impietatis abest.

Esse ita te Monstrum monstras, Munstere, coortum;

Rectius à Monstro sic puto nomen habes.

In Brentium.

xxj.

Brentius vnde potest dici bene? Brontius aptè

Dicitur, vt pateas id quod es, Attonitus.

In

EPIGRAMMATA.

17

In Capitonem.

xxij.

Sunt capitati homines omnes, sed diceris vnus
 Tu Capito. quare i tu capitosus homo es.
 Sit parum, esto, caput, vacuumq; (vt credo) cerebri,
 Tu capitosus adhuc et cerebrosus homo es.
 Nec non te, Capito, capitaleni dicere iustum est:
 Hostis enim Christi, ceu capitalis agis.
 Vnum tu caput es dira ex maioribus Hydra,
 Cumque alijs meritas experire faces.
 Tu caput inuisum, Capito, Superisque, pijsque:
 Tu charum Furis Daemonibusque caput.

In Pelicanum.

xxiij.

Nec te plausibili Pelicani nomine iactes;
 Huic volucris Pietas, Impietasque tibi est.
 Distio resque voluit te dici à pelle canina,
 Cum tibi sit pellis iure canina cani.

In Carolstadium.

xxiiij.

Non simplex, sed compositum decompositumque
 Nomen habes, qui nil Simpliciteris habes.
 Nempe Caro, ac Oleum, Stadiumque in nomine constat,
 Quæ triares Secta monstrat adesse tuæ.
 Est manifesta Caro nullo velata pudore,
 Vix Epicurei sunt Cynicique pares.
 Nuda Caro pro delicijs Oleo vngitur illo,
 Quo fieri haud Psalter vult sibi pingue caput.
 Lex siquidè indulgens ventri Venerique reperta est.
 Sic pulchre vobis est Oleata Caro.
 Athleticis igitur nudis quid restat et vultis,
 Ni Stadium, quod das, Hæresiaracha, nouum?

Huic

*Huius Agonothetes ludi est Satanas, Furieque
 Praecones Stygiae premia certa pyrae.
 Maſte, Carolſtadij dignum te nomine praefas,
 Sic Caro, ſic Oleum, ſic Stadiumque tibi eſt.*

In Bullingerum.

xxv°

Noſtra tibi fecit piſtoris Gallia nomen.

Piſtrino Piſtor quam bene dignus eras!

Apparet cuius ſis, Bullingere, farine:

Nemo tuos panes, perfide Piſtor, edat.

Fermento haud modico totum corrumpere maſſam,

Et Chriſti in panem mittere ligna ſtudes.

Piſtor in exemplum tibi ſit Pharaonius ille:

Nam Stygio Piſtor ſub Pharaone meres.

Quod ſi vera Deus praefignat, ut ille pependit,

Sic te ſurciferum ſurca tremenda feret.

Ad Muſculum.

xxv i

Audito, neſcio quis temere quod Muſculus errat,

Calcat & immundo limina ſancta pede.

Aeditus ſtrepitu placidam turbare quiete m.

Et quotcunque poteſt gaudet obſeſſe modis.

Sacrilego violat Divina chariſmata victu,

Sordibus ac fuſis Myſtica vaſa replet.

Sanctorum rodit mutilatque volumina Patrum,

Ridet & illatis muſculus iſte malis.

An tibi non cenſes hominemque Deumque timendum.

Muſcule? non ſelem muſcipulamque canes?

Ni fugis in latebras, ceſſasque nocere, futurum eſt

Indicio ut pereas, Muſcule ſulte, tuo.

In

EPIGRAMMATA.

19

In uxorem Bucer, de eius Morte. xxvij.

Horrificæ quisnam extiterit Necis istius auctor,
 Heretici litem Catholicique mouent.
 Daemonio hi factum tribuunt quasi celitus acto,
 Pœna sit ut fonti, sit reliquisque timor.
 Ast illi, ne nequitiam fateantur apertam,
 Criminis uxorem suspicione ligant.
 Maior & ut causæ sit coniectura probandæ:
 Hæc alios (aiunt) perdidit ante viros.
 Hanc siquidem postquam Capito duxisset, & Oeco-
 Lampadius, spatio vixit uterque breui.
 Tertius accessit nunc Hæresiarcha maritus,
 Isque repentinæ vi Necis ecce perit.
 Iudice me verum dicunt utrique sit auctor
 Fœmina, sed talis fœmina Demonium est.
 Heus Stygum, & Eumenidum, Lamiarumque opi-
 ma, deinceps
 Hæresiarcharum nubere cuique velis.
 Qua vi cumque potes cunctos quanto ocyus effer,
 Dein tibi pro meritis Pluto maritus erit.

In Hosiandrum. xxviij.

Sic tibi mens demēs, sic frons Hosiander & effrōs,
 Ut Sancti cupias nomen habere viri?
 Tam procul, imò magis distant a nomine mores,
 Quàm Nero dicatur si Numa, Galba Cato.
 Vis dicam quid sis Hosiander? Hypocrita planè es,
 Nomine dissimulans impia facta pio.
 Te sedam ob Venerem tua Nuremberga fugauit,
 Hereticos alios quæ studio sa fouet.

Mori-

Moribus ergo tuis condignum delige nomen,
 Nec sanctum te scis esse, nec esse virum.
 Vel tibi Grammatico notam dic esse figuram
 Antiphrasin, dicit sed tua Vna fatis.

In Valdenscm.

XXIX.

QUod Græcis fuit ante Lucianus,
 Quod lingua Latio recens Erasmus,
 Areticus & est quod ore Hetrusco,
 Et quod carmine Gallico Maronis,
 Hoc Valdensis idem stylo est Ibero.
 An nondum capis id quod aio, Lector?
 Est follers, & acutus, & disertus,
 Sed fallax temerarius, profanus.
 Hic est anguis atrox latens in herba,
 Est in summa trahens pericla Siren,
 Est blanda & meretrix ligans loquela.
 Hic vult te gladio citò necare,
 Mellitum tibi porrigit venenum.
 Ne sis (si sapi) ergo curiosus,
 Lector, crede alijs, nec experire,
 Ne serò sapiant Phryges, quod aiunt.

In Petrum Martyrem.

XXX.

EXstuit vi Iudæ nomen commune duobus,
 Tam quibus absimilis Vitaque Morsque fuit:
 Sic Petrus Martyr tu diceris, vi prior alter,
 Cetera sed longè dissona vterque tenet.
 Nam fuit ille probus, sapiens, pius atque fidelis;
 Tu reprobus, demens, impius, hæreticus.
 Ille & Apostolica claustrum integritate colebat;
 Nequitia claustrum linquis Apostolica.

Denique

Denique ab Hæreticis iniuste est ille peremptus ;

Iuste à Catholicis te perimi superest.

De Arii & Mart. Lutheri similitudine. xxxj.

Hæresis est bellum, quo non furiosius ullum est,

Inter ut Angelicos credo fuisse choros.

Belli sonumq; ab æp̄is bene sumpsit nomē Arcim,

Qui summus Græcis Hæresiarcha fuit.

Tu quoque cū summus sis Hæresiarcha Latinis,

Martine, à Martis nomine nomen habes.

Nomen idem est, & idē studiū, progressus & idem,

Idem su finis, quis crepat ille, crepes.

Sin tibi mors leuior contingat, flamma sequetur

Acrior, cui non est iustus, ut antè, Deus.

De merito bonorum operum, ad Lutherum

iam mortuum.

xxxij.

Quid, Luthere, negas bene nos operando mereri?

Qui Merita esse negat, Præmia & esse negat.

Hæc quoq; fortè negas, quibus es priuatus, ut illis:

Non, scelerum at pœnas esse, negare potes.

In Mortem Bucerī horribilem. xxxiij.

Cū sopitus adhuc claro iam manè iaceres,

Cumq; foret tuta ianua clausa domus:

Mortuus obitorio reperiris, Bucere, collo,

Et versa occipitis sincipitisq; vice.

Tum faciem (horrendum) totam picea nigredo

Inscit, ac extra os liuida lingua sumet.

Euge Deo soluit meritis Ecclesiæ rates,

Iustitiæ quod det nunc quoque signa suæ.

Hæreticam vulgus pestem non antè videbat,

Quæ sub Hypocriseos veste nitente latet.

Nunc

Nunc interna patent externis crimina signis;
 Vitaque quod texi, Mors patefecit opus.
 Mollicies etenim lecto, Vercordia somno,
 Et mala Vita mala Morte notanda venit.
 Quam bene sic torto signatur Apostata collo,
 Respiciens retro missa ad aratra manu!
 Per faciem Aethiopum deformis ore nigramem,
 Corruptæ Mentis proditur atra Lues.
 Liuida lingua tumens exsertaque nonne profusum
 Perfidie virus Nequitieque notat?
 Carnificem porro Caco demon egit, ut istis
 Perpetuum ostendat se fore Carnificem.
 Hoc Bonitas Diuina modo monet acriter omnes,
 Horribile ut fugiant Perditionis iter.
 Tu quoque dicebas interdum, Bucere, viuens,
 (Doctrinam haud poteris quando probare tuam)
 Si non quod volumus valeamus vincere, saltem
 Causa alicuius erit Fæctio nostra boni.
 Hoc de Morte etiam poteris prædicere verum:
 Nam tua Mors multis causa Salutis erit.
 At tibi nec merces ulla est, nec gratia, quippe
 Nulla tue aut nostræ cura Salutis erat.
 Iudicio pereas igitur, scelerate, tremendo:
 Salua sit exemplo territa Turba tuo.

In eandem.

xxxiiiij.

QV is strangulauit Bucerum? quisquis fuit,
 Homo, siue Daemon, grande confecit scelus.
 De Concilio suspenso. xxxv.
 Afflictum miserans Astræ reuiferat Orbem,
 Et pia Concilio Iura sedente dabat.

Nunc

Nunc ubi Concilium suspendi cernit & audit,
Ipsa quoq; ἐς κόρα καὶς vix reditura fugit.

Aliud.

xxxvj.

Tempestas desinit adhuc, & crescit in horas,
Nec iactura leuat, nec labor arsque iuvant.
Denique sacra (spei reliquum) nequit anchora figi:
Irrita sed pendet naufragijne fuga est?

Aliud.

xxxvij.

Concilium Pacem iam reddere coeperat Orbi,
Ecce repente nouus conculit arma Furor.
Improbæ (credo) suum persuasit adultera Martem,
Pro occulto Hæreticis numine grata Venus.
Sic viuunt Bellum, sic Hæresis, ac Scelus omne:
Sic Pax, Consilium, Conciliumque perit.

Aliud.

xxxviii.

Latrones hinc inde furunt, suspenditur ecce
Index: Numen ubi est? credo timere sibi.

Aliud.

xxxix.

Aduersis aduersa licet sint omnia Fatis,
Spes tamen in Synodo capta Salutis erat.
Nunc verò postquam infelix suspenditur illa,
Ad restim dici res rediisse potest.
Synodi Tridentinæ de suspensione sui ad ca-
lumniantes Apologeticus.

xl.

Suspensa quod sim, crimini ne vertite:
Me stare firmum debilis vigor vetat,
Sedere Bellum me quietam non sinit:
Iacere pronam vel supinam me pudet:
In alterutrum nec laus flecti decet,
Quis ergo restat congruus mihi situs?

Quæ

Quis restat etiam congruus mihi locus?
 Calcare terram sic diuini me piget,
 Latere prorsus me sepultam non lubet,
 Ad astra nondum penitus ingredi licet.
 Dum pensitaret hæc, & inter omnia
 Minus molestum quæreret situm ac locum;
 Postremò Suspendium anima elegit mea.

Aliud.

xli.

Suspendi malo, quàm vrgenti turbine labi.
 Rectior hic saltem est (ni queo stare) situs.

Aliud.

xlii.

Christi meique est multa Conformatio,
 Felicitatis argumentum ingens mea.
 Sepe impeditus suum opus ille distulit;
 Meum impediuit crebra prorogatio.
 Iudæa Galilæaque petenda illi fuit;
 Et me migrare compulit Translatio.
 Illi superbi restitère Principes;
 Mibi que Regum dira Protestatio:
 Quid plura? sicut ille suspensus fuit,
 Contingit ecce nunc mihi suspensio.
 At ille victis ut resurrexit malis,
 Utinam futura sit mihi Resurrectio.
 Discrimen etsi temporis magnum datur
 Biennij; at pro Triduo Triennium
 Minime recusò, dum sequatur postea
 Christi meique plena Conformatio.

De instanti Hæreticorum euerfione. xliij.

SI neque Scripturis, neque iam Rationibus ullis,
 Nec Patribus sanctis cedere Monstra volunt,

HERC-

HERCU

Qua

Non ta

Non

Immo

Pro

Nam v

Int

Vt que

Vul

Vt que

De

Vt La

Di

Vt que

Et

Vt sua

Di

Et (lib

Vt

Vt se

Pe

Sic fa

Ha

Diuis

Qu

Deni

Fl

Chri

CV

EPIGRAMMATA.

25

*Herculeæ nisi adest humana Potentia clauæ,
 Quæ domet hæc, iuncta qua flagret Hydra face:
 Non tamen euadent Diuine fulmina dextræ.*

Non impunè diu crimina tanta ferent.

Immo quidem (certis liceat si credere signis)

Pro Israël Deus pugnat, & ille sedet.

Nam velut insano miles Pharaonius ausu

Intrat Erythræas mox periturus aquas;

Vtque Philistæi, gladijs in mutua versis

Vulnera, cum Ionathas exserit ora, cadunt;

Vtque (tegit verum si Fabula) dentibus orti

De serpentinis se necuere viri;

Vt Lapis absque manu excisus de monte, superbæ

Difformes artus comminuit Statuæ;

Vtque suo tumidi frangunt se verberare fluctus,

Et tenebræ fuso lumine sponte ruunt;

Vt sua certantes sternit violentia ventos,

Disipat vt proprius nubila densa fragor;

Et (libet exemplis ad vilia vilibus vii)

Vt nimio fluitans bulla tumore crepat;

Vt se papilio flamma cremat vltro petita,

Perniciemque sibi turdus vt ipse creat:

Sic facili Christi nutu citò pulsa facesset

Hæresis, & proprio victa Furore cadet.

Diuisum Regnum nam desolabitur, inquit;

Quam Pater haud plantat plantaq; vulsa perit.

Deniq; (quid vobis rem pluribus explico claram?)

Flatu Antichristum destruet ille suo.

Christi Crucifixi ad peccatorē sermo. xliiij.

*C*ur age desperas peccatis territus vllis,

B

Nec

xli.

xliij.

xliij.

vllis,

olunt,

deret.

Nec Veniam facilem corde gemente rogas?
 Quam potes aut debes ab amante timere Repulsam,
 Cui tua (crede) magis, quam tibi, chara Salus?
 Te dubitas quod amem i veracibus edita Chartis
 Quae promissa tibi, quae benefacta legas.
 Si nondum credis, fixum me respice fixus:
 Cernitur in toto corpore sculptus Amor.
 Has mihi Tu plagas, hanc morti in insigis acerbam,
 Te tamen innumero crimine laesus amo.
 Nec te odisse queo, nisi te sic oderis ipse,
 Oblatam vi spernas prorsus amantis opem.
 Indignatur Amor peruerso pectore spreus:
 Parcit, & omne bonum praestat amatus Amor.
 Eiusdem ad Haereticum. xlv.
 NE, vesane, meum tibi pollicearis Amorem,
 Me nec amare putes, ni mea Iussa facis.
 Nec Veniā, nec Opem, nec vera Charismata speres,
 Ni Sponse adstiteris paruerisque meae.
 De bona hominis Volūate ad Christū xlvj.
 PARCE meis, o Christe precor mitissime, Culpis,
 Has fugiam posthac, Iustitiamque sequar.
 Quid promitto miser? numquā heu Promissare soluo.
 Quid toties fractam denuo netto Fidem?
 Parcenti me verò aliquid promittere par est:
 Factum si nequeo, spondeo Velle meum.
 Sed neque Velle meum possum promittere certò,
 Namque Voluntatem consequeretur opus.
 Quod volo non facio: facio quod nolo, valerem
 Dicere, si nullam Gratia ferret opem.
 At tua, Christe, mihi vires cum Gratia praestet,
 Quod

Quod nolo haud facio, quod facio quæ volo.
 Promitti non ergo potest tibi certa Voluntas,
 Actio promitti ni quoque certa potest.
 Libera namque mihi licet est, nec vana Voluntas,
 Et modò quid nolim sentio, quid quæ velim:
 Nosco tamen solum quod adest, ignero quod instat.
 Nunc scio velle bonum, nunc scio velle malum:
 Nescio sed qualis sit deinde futura Voluntas,
 Quam nimis experior (prò dolor!) esse leuem.
 Ergo quod incertum est, tibi nò promitto futurum;
 Præsens quod certum est, offero, Christe, tibi.
 Et quia non levis est tantum, sed & ægra Voluntas;
 (Nam cur, si valida est, irrita vota finit?)
 Velle bonum, seu nolle malum non assero planè;
 Certius offerri quod reor illud erit.
 Christe, malum volo nolle, bonum volo velle, simul quæ
 Velle malum nolo, nolo quæ nolle bonum.
 Quæso Voluntatis munuscula suscipe nostra,
 Et votum, quod das, effice, Christe, ratum.
 Atque tuis quamquam minimè respondeo Donis,
 Gratia perficiat quod tua cæpit opus.
 In Bernardinum Senensem Apostatâ xlvij.
 Quid seculo hic Monach⁹ sibi fact⁹ Apostata nostro,
 An Metamorphosim credimus esse nouam?
 Oculum immo diu monstrum monstratur æperum,
 Et quàm larua, min⁹s vera figura nocet.
 Naturam Ambitio declarat, Hypocrisis artem;
 Natura vitium permanet, artibus abis.
 Ambitio sociam tantisper Hypocrisis optat,
 Dum fore proclinem sperat ad alta gradum.

*Ast ubi speratum non praestat Hypocrisis vsum,
Pellitur à Furijs, Impietasque subit.*

*Vim facit Ambitio, spem fallit Hypocrisis, iram
Dant Furia, exitium parturit Impietas.*

*Criminor heu crimen, poenae sed abominor omen:
Omen vt hoc absit, crimen abesse precor.*

In eundem Pharmacopolam factum. xlviii.

*SI quam istic sumi cogebar Hypocrisis artem,
Quae mens, vt fieres Pharmacopola, fuit?*

*Sed nihil hic aliud quam Pharmacopola fuisti,
In simili similis nunc erit arte fides.*

*Pharmaca miscebas Stygijs Divina venenis,
Et populo Pestem melle tegente dabas.*

*Corporibus parces, Animis haud parcere suetus?
Pharmaca non vendes, Pharmacopola, mihi.*

In eiudem coniugium. xlix.

*TE duxisse ferunt uxorem nescio quorsum,
Coniugij ex causis cum tibi nulla quadret.*

*Visne voluptates solui nunc liber in omnes,
Dum nihil Ambitio iam vetat atque Pudor?*

*Improba sed fractos exhausti Hypocrisis artus,
Et statuae aut laruae te facit esse parem.*

*Ridet Hymen cernens thalamis filicernia iungi,
Et fugit insolito tincta rubore Venus.*

*Corpora (pro facinus!) vis iungi mortua vivis?
Contactus horret femina nonne tuos?*

*At desiderium Proles te forte subegit
Sacrilegum, ante diem mortis, adire torum.*

*O quam blanda tuis lallans dabis oscula natis!
Terribile his potius mormolyxetor eris.*

Elumbi

Elumbi effietoque seni rursus vlla facultas
 Non superest, votis vt potiare tuis.
 Siq̃ue patri natum similem in gignere possis,
 Te Genium credas gignere posse malum.
 Ergo quid uxorem ducis? solum nūc requiris
 Mulceat vt miserum blanda puella senem?
 Iure sed hæc alijs se, non tibi nubere censens.
 Zelotypo p̃nam perniciemq̃ue feret.
 Denique nil video caussæ, cur ducta sit vxor.
 Insanum prorsus te nisi vt esse probes.
 Ambitio pridem structa est, & Hypocrisis, exhibe
 Hæresis, & tumide crimen Apostasiæ.
 Dignus adest operi colophon vesana Libido:
 Quod tibi sit sensus reprobus, inde liquet.
 Tartarus hos celebrat thalamos, & sulphure fartas
 Eumenidum præfert dira chorea faces. 1
 In eundem. 1.

A Misisti oculos iam lumina vera tuentes,
 Auris iam nulla est obsequio sarti.
 Iudicij nares iam defecere, palato
 Iam quoque de sapidis insipidisq̃ue cares.
 Iam tibi præteritæ Granitæ barba reuulsa est,
 Canities etiam iam veneranda cadit.
 Nec dubium est, intus quin puteat omne cerebrum,
 Os cranij tantum, Duritiesq̃ue manet.
 Quid superest? totum vt reliquum velit vxor in ira
 Sandalio aut baculo comminuisse caput. 1j.
 De eodem. 1j.

Sic Bernardinum aiunt insanire Senensem,
 Fœmineo vt subdat colla superba iugo.

*Cur ita persuasum est vulgo quod Apostata magnus
Magno Antichristo debeat esse pater.*

Hunc sibi deberi reputans Lutherus honorem,

Miscuit infandos Hæresiarcha toros.

Hoc alij extincto spem suscipere relictam,

Vt Stygia in primis Bucerus arte potens.

Hoc quoque sublato, nunc ducta vxore Senensis

Ambit idem, tamquam maior viroque, decus.

Quid ni Antichristi genitor sit Apostata tantus,

A quo Antichristus discere multa potest?

Nam si Antichristus ficta Pietate dolosus,

Et Signis falsis agmina lusa trahet:

Hic falsis vera Pietatis Hypocrita Signis

Traxit in Errores agmina multa suos.

In eundem Senensem lusorem factū. lii.

Bernardine, nouum non est te ludere chartis;

Omnis enim dudum est alea iacta tibi.

Ludus Hypocrisis est, & Apostasis impia ludus,

Hæresis est ludus, sacrilega est que Venus.

Rem quoque non mirum est ludo te perdere, Famā

Perdideras ludo, perdiderasque Animam.

Immo Animas quicunq; suas tibi, Ludio, credunt,

Perdis eas. Animam non tibi credo meam.

In eundem. liij.

TE magis oblectat ludus, quàm cura Salutis?

Iam tibi nullus erit, Sors nisi cæca, Deus.

In eiusdem Metamorphôsim. liij.

EFFrontem quē nunc miraris, turba, Thrasonem,

Hic tetricis Monachus gestibus anie fuit.

Ante diu gesit vilem tritamque cucullam,

Victus

EPIGRAMMATA.

31

Vicius & austerus, vel simulatus erat.
 Dum fugit, ecce micant crispanti pilea penna,
 Et chlamydis medias vix tegit ora nates.
 Fertque latius ferrum, iam sola Licentia Lex est:
 Pro Pietate vigent Alea, Vina, Venus.
 Si Metamorphoseis nunc scribat Naso, priorem
 Vendicet Historia hac Fabula nulla locum.
 In eundem Bernardinum.

lv.

NE quid Nequitiae tuae deesset,
 Bernardine, pudor Senensium, atque
 Dirum Christigenum omnium Bidental,
 Factus diceris, antequam perires,
 Chartarum improbus aleaeque lusor.
 Quid nisi non poteras magis decenter
 Errorem indicio tuum notare.
 Nam quidquid potuit tibi Cuculla,
 Et vitæ Asperitas, Sacrumque munus,
 Longa etate, bonæ Spei parasse
 Ut consors fieres Chori beati;
 Id totum semel aleae quasi vno
 Iactu, dum Fidei ac Deo rebellas,
 O Lusor miserande, perdidisti:
 Nec de Lusu aliud lucrum reportas,
 Præter tartareæ pyram Gehennæ,
 In qua Demonibus, velut cato munus,
 Lusum perpetuò dabis cruentum.

In Hæreticorum Inconstantiam.

lvj.

O Christiani nobiles ac strenui,
 O Spirituales, immo Carnales viri.
 Qui (voce Pauli præmonente) Spiritu

Cœpistis; en nunc Carne consummamini.

In Modestiam ab Hæreticis inter disputan-
dum simulatam. lviij.

Hæreticum videas ita disceptare modestum,
Vt Christum cordi falsus inesse putes.

Solius studio Veri se deierat actum;

Vult placidas sumi restituique vices.

Dum loquor, admoto simulat se attendere vultu;

Applaudit, quoties Biblia sacra cito.

Dum puto persuasum, rogat an non sentio secum:

Immo mihi grates, sim quasi fautor, agit.

Rursus ubi Errorem Reasonibus arguo certis,

Ne violem Christi Dogmata clara monet.

Si clamo, artenuat vocem: si ex ardeo Zelo,

Suauiter arridens, cesset vt Ira, petit.

Denique disrumpar si iusto Angore, quietus,

Me quasi miretur, seu miseretur, erit.

Causa liquet nam si non esset Hypocrisis vna,

Hæresis auderet nulla venire palam.

Simplicibus sic ille potest imponere turbis.

Sed minime cautos mens scelerata latet. (dunt.

Quippe Odium ac Rabiem satis impia Scandala pro-

Blasphema cum vel Numina voce petat.

Perpicuum porro studiosa Modestia signum est

Hunc nihil ingenuè, cuncta sed arte loqui.

Namque pijs cùm res moueat tam seria Zelum,

Ludum ironijs hic facit atque strophis.

Hoc licet iudicio versutos nosse Sophistas,

Artis at auctorem Demona talis habent.

Blandus vt ille vasis seduxit vocibus Euam,

Simplicia

Simplicia hi prauo corda lepore ligant.
Serpentis caput ergo teri, linguamque secari
Est opus, aut saltem blanda Venena fugi
In quemdam de diuinæ Electionis Certitu-
dine temere gloriantem. lviij.

TV tibi securam ne polliceare Salutem,
Electum nec te finxeris osse temens.
Littera mutetur cognominis vna superbi,
Rectius Electum te vocitare potes.
Nanque fores superas pulsans quasi filius heres,
Ceum nobis ac effrons ejicere foras.
Ad eundem. lix.

VI s veram falsamque Dei dignoscere prolem?
Ante datas sortes hæc timet, illa timet.
Hæc impune patrem vult posse offendere vinctum:
Illa metus frenum tutius esse putat.
Hæc iuuenilis adhuc stolido se emancipat ausu:
Patris adhuc virga se cupit illa regi.
Hæc patris arbitrio ius vendicat omne peremptor:
Illa patris summa spem bonitate fouet.
Hæc alijs solum se vult regnare repulsis:
Ius commune libens omnibus illa facit.
Iudicet, vira Deo placeat, qui respicit æquus,
Quid teneant iuris filius atque pater.
In eundem. lx.

LAedere posse Deum te vis, lædique vicissim
Posse negas: maior scilicet ipse Deo es.
In eundem. lxj.

ASferis Hæredem æterno te Iudice scriptum.
Si codex visus non fuit, vnde probas?
B 5 Spiritus

*Spiritus hoc (inquis) Diuinus suggerit. at qui
Cur non humanum Tartareum ve putas?
Diuina haud Ratio, sed Diuinitas planè est:
Quoquò te vertas, huc, miserande, redis.*

In eundem.

Ixiij.

*Affectu ex nimio fingis te iam esse beatum,
Thesaurum ut pauper somniat esse sibi.
Verum experrectus stomacho latrante laborat,
Certus egestatis sollicitusque sue.
Tu fugiens iustos ob somnia vana labores,
Aeternam (ah) vereor ne patiare famem.*

In eundem.

Ixiij.

*VSque adeò certò Electum te dicis, ut villo
Non valeat casu læsa perire Salus.
Cur igitur vitæ trahis hîc, ô stultie, misellam?
En gladium pectus fige, Beatus eris,
En laqueum, tibi stringe gulam, vel sume cicuiam,
Si leuius manûs mortis obire genus.
Quid tardas? regnum fugis, ô Electe, paratum?
Offendet sed Mors accelerata Deum.
Nuge quidquid agas, compellitur ille probare,
Si nihil Electo prorsus obesse potest.
Aut igitur certam celerius pete morte Salutem,
Aut certam (si mens sanior) esse nega.*

In eundem.

Ixiij.

*QVam stultum est, hominem (nisi vox Diuina re-
uelet)*

*Nomen in Electis annumerare suum!
Sic Deus haud illum sed se prædestinat ipse.
Quod sibi promittit, reddat & ipse sibi.*

La.

EPIGRAMMATA.

35

In eiusdem arrogantiam.

lxv.

Iurisperitis arrogare dicitur,
 Alienum adoptat filium si quis sibi.
 Ut filius sis ergo adoptivus Dei,
 Non arrogare, at arrogari te decet,
 Nam iusta solum cum sit Arrogatio,
 Iniusta verò semper Arrogantia;
 Iniustus ipse es, qui patrem arrogans Deum,
 Hereditatem iam tibi omnem vendicas.
 Sic Iura ledens, iure ius perdis tuum.
 Iurisperitus non es: at qui neminem
 Excusat isthæc Iuris ignorantia.
 Rectum arrogandi Iura quem dixi modum
 Fecere: tu ne feceris præposterum.
 Adoptionem si quæ Divinam cupis,
 Ut arrogatum, haud arrogantem te geras.

In Ecclesiæ Catholicæ impium con-
 temptorem.

lxvj

Dira tibi, cum sis ut Cham, execratio certa est:
 Nam Matrem rides, risit ut ille Patrem.

Ad Christum.

lxvij.

Cur tibi mira Fides in Centurione videtur?
 En magis exstat in hoc mira Thrasone Fides.
 Te posse ille sibi credit prodesse precanti,
 Hic sibi peccanti posse nocere nihil.

Ad eundem.

lxviii.

A Te non poterant fieri Miracula pridem,
 Quando Incredulitas prodigiosa foret.
 Cur non multa facis iam nunc Miracula, Christe,
 Credulitas quando prodigiosa viget?

B 6

In

In malè viuente prætextu Electionis. lxi.

Disceptare piget, te electum dicere possum,

Si tamen electus reprobus esse potest.

Hoc te, dum peccas, tibi persuadere necesse est,

Electus quin sis ne dubitare queas.

Cælum, terra, Deus potius quam Electio uult:

Omnia nam credit, quæ cupit, ista Fides.

Providus esse Deus satis in re noscitur omni,

Vna in re magis es providus ipse Deo.

Ille tuam certa fieri vult lege Salutem:

At tua certa tibi sit sine lege Salus.

Sicque Deum, ô Electe, bonum vis esse decere,

Vt tibi te facias esse licere malum,

Non equidem inuideo, pulchre tua cōmoda queris,

Sed Deus hoc times nolit habere ratum.

De iisdem qui se Electos dicunt. lxx.

Extremo queritur Christus de tempore tamquam

Nulla sit in terris inuenienda Fides.

Atqui nunc hominis veniat si Filius; ecce,

Maiorem inueniet quàm velit esse Fidem.

In quemdam alium Opera bona

negligentem.

lxxj.

Electo cælum tibi speras absque Labore,

Electo sed non cælica palma datur,

Ocia nam Christus damnat, dum tollere lectum

Aegrotō, inque domum mandat abire suam.

Tu, quasi membra tibi stupeant resoluta, supinus

In lecto Carnis nocte dieque iaces.

Lectum tolle tuum Christo mandante leuatus,

Et grato in Superam tende Labore domum.

In

EPIGRAMMATA.

37

In Lutheranos spiritualia & carnalia iungere volentes. lxxij.

Spiritus atque Caro in vobis connubia iungunt,
Spiritus at Carnem sanctus amare nequit.
Spiritus immunde Carni est immundus adherens,
Gigni incarnatos Demones inde liquet.
De iisdem ad Iudæos. lxxiiij.

Aures arrigite Hebræi, cristasque leuate,
Plaudite, Messias iam propè vester adest.
Expectata diu possunt iam signa patere,
Ut simul agna, leo, pardus, & hœdus agant.
Nam quibus exstiterat pridem discordia maior,
En modo conveniunt Spiritus atque Caro.
De iisdem. lxxiiij.

Frigida si calidis concordant, humida siccis,
Alba nigris, duris mollia, blanda feris:
Numquam vsu veniet, consistere possit ut idem
Qui Carnalis homo est Spiritualis homo.
Illa quidem Natura negat miracula posse,
Sed Deus hoc unum se quoque posse negat.
Dedecus aut igitur ponam Carnale Sophistæ,
Aut sibi ne tribuant Spirituale decus.
De Lutherano, qui laqueo sibi mortem
consciuit. lxxv.

Ecce sibi vitam laqueo Lutheranus ademit.
Cur ita? spem misero senex ademit Amor.
O ingrata Venus, Lutheranam siccine Sectam
Perdis, amat numen quæ celebratque tuum?
De eodem ad Lutheranos. lxxvj.

Cvinunc è vobis Electio certa futura est?

Certus & hic, ut vos, sed Reprobatus erat.
 Dicitis, Electus quod erat fortasse, valensque
 In patriam felix acceleravit iter.
 Credo per exemplum nam Christo electus Iudas
 Dicitur, & simili clausit honore diem.
 Electi certi que omnes vos estis ut ille:
 Accelerate igitur tale Salutis iter.

De eodem

lxxvij.

Iste sibi certam persuaserat esse Salutem,
 Cum magnum huic Sectæ sit dubitare nefas.
 Suspendius moritur, suspendius viuere nolens:
 Viuere suspendium me volo, nolo mori.

De eodem.

lxxviii.

Omibus, hic calidos anceps dum spiritus artus
 Cingeret, interitu prodigiumque fuit:
 In terris viuens etiam calcabat Olympum;
 Nec moriens celos, ceu neque tangit humum.
 In Fidei solius Confidentiam. lxxix.

Iustus esse atque reos vos semper, & irre
 Suppositos, tamquam Dæmonas, asseritis.
 Anxietas vobis sit nulla, probetis ut istud;
 Anno sponte, nihil clarius esse videns.
 Sed Christum quod pestifera iactantia vitæ
 Compellat Iustos vos reputare, nego.
 Christus erit, nisi sic confisos seruet, iniquus?
 Sic nisi confisos perdat, iniquus erit.

De nomine Protestantium.

lxxx.

Nomen tenetis iure Protestantium,
 Servare Iura nolle protestamini.
 Ecquid sibi vult ista Protestatio,

Nisi

Nisi quod perire velle protestamini?

In Bernardini Ochini mortem. lxxxi.

Sedi adeo infensus Romanæ Ochinus abiit,

Vt nulla huic requiem terra propinqua daret.

Allobrogum sineis, Germanorumq; pererrat,

Nec requietus adhuc regna Britannia petit.

Orcadas atque Gothas, Arctonque petisset, & ipsos

Antipodas, nec dum fore futura quies.

Parca sed insanum miserans, breuiansq; laborem,

Ad Stygium potius compulsi ire lacum.

Credo equidem centrum Ditis penetrasse sub inum,

Plus vi ab inniso dissit in Hoste foret.

Sat iam, Ochine, tibi Sedes Romana remota est;

Ne dubita, magnum est inter utrumque chaos.

Respirare potes stomacho nunc ergo remisso,

Perpetua & quam dat Pluto, quiete frui.

Ad Lutheranos de suis Epigrammatis. lxxxij.

Putida sunt vobis mea carmina? rectè habet: at qui

Digna magis vobis putidiora forent.

Materia hæc adeo nam fætet, vt orta cloacam

Vix tactam cogat nausea iam fugere.

Vestire ac putridos mallet mea carmina scombros,

Sordibus in vestris quam pudescit legi.

Augia hoc stabulum est, cuius nec tollere feces,

Fætores Alcides nec tolerare queat.

Est stabulum istud, vbi iumenta in stercore (sicut

Verba Iohelis habent) computruere suo.

Ite, in stercore, iumenta, putrescite vestris,

Obstructis aliis naribus ipse ferat.

Si quod

*Si quod abhinc carmen libeat mihi scribere, quiddā
Suavius (ut spes est) viliusque canam.*

*De conductitijs Concionatoribus, ad
Lutheranos. lxxxiiij.*

E Ama est, apud vos, res & ipsa comprobata,
Ecclesiasticas esse conductitios,
Venale verbum qui Dei circumferunt.
Sed occinetis, quod sit & apud nos frequens.
Non diffitemur: interest vnum tamen,
Venire merces hic bonas, istic malas.

Aliud. lxxxiiij.

E Gregie numquam de Christo & Lege boatis,
Sit nisi stagnanti mens temulenta mero.
Verba Dei templo melius caupona propinat:
Hoc cauponari est (ut puro) verbo Dei.
Inponentes Animæ mortalitatem. lxxxv.
*M*ortalem esse Animā vultis? magis esse volentis,
Supplicium Mortis quando perenne dabit.

In Doletum. lxxxvj.

*N*il homini præter Famam superesse putasti,
Et studium, ut fieres clarior, omne fuit.
Quam bene successit! famosus namque Doletus,
Inter Christicolæ ethnica scita probans.
Si que parum vixit clarus; clarissimus ille est
Mortuus, ut magne flamma corusca pyra.

Ad eundem. lxxxvij.

*M*ortales Animas gaudebas dicere pridem;
Nunc immortales esse, Doletis, doles.

De spiritu Ochini mortui. lxxxviii.

*C*um temere eructas Animā simul efflat Ochinus
De-

EPIGRAMMATA.

41

Dæmona: res dictu est horrida, vera sed est.
Vxor enim cūm staret hians morientis ad ora,
Dæmone suscepto mox ruit acta foras.
Coniugis (exclamat) transfusus Spiritus in me est,
Spiritus at Dæmon proprius eius erat.
O Mulier felix nimis, & dilecta marito,
Cui moriens tantas ille reliquit opes!
Nam solido si non heredem ex asse reliquit,
Præcipua hæc certè portio facta tua est.

De eodem.

lxxxix.

Hæreticis viuis propria est possessio Dæmon,
Postea hic extinctos possidet Hæreticos.
Siquis in hoc pacto nimium censebit iniquas
Temporis exigui perpetuæque vices,
Immo vaser Dæmon viuos quoque possidet illos,
Quos rapit arbitrio crimen ad omne suo.
Misquæ satis veluti iumentis vilibus usus,
Præbet Auernalis pabula lata soli.

Καὶ τὸ Α' γείγ.

xc.

Καὶ σὺ λάκεις Χριστὸν προδότης ὦν μάλλον
 Ἰδὲ α.

Ἀνδρα προδὸς καὶ νος φαίνετο, καὶ σὺ
 Δεόν.

In Arium.

xcj.

Ure crepas, Christum prodis qui peius Iuda:
Ille hominem visus prodere, tuque Deum.
De concionatore Lutherano apud
Germanos.

xcij.

Conductus (vt fit) publico stipendio

Eccle-

*Ecclesiastes Lutherani dogmatis,
Totus vacabat Crapulae ac Libidini.
Quem cum monerent quod parum esset efficax
Obstante vitæ Fæditate concio:
Quid (inqui) ad me? qualis aut iniuria est,
Vt vulis ipsi si loquar, viam vi volo?
Vobis Loquelam, non meam Vitam loco.*

Adeumdem.

xclij.

*O Stulte, mores dum tuos quidam monent
Mutare, vel clām saltem ijs insistere,
Cur non petisti (quod merebaris magis)
Duplici vi duplex stipendium officio darent?
Id iure debent, quippe Doctrinam malam
Probare Vita non nisi mala conuenit.
Dignum patella sic suum est operculum.
Tu Celibatū voce, tu Ieiunia,
Tu Sanctitatem denique omnem reprobas,
(Sine error huc te, siue questus impulit)
An non aperte te ergo scortari decet,
Et crapulari, perdite hūc viuere?
Sic (teste Paulo) pro labore duplici,
Honore dignus duplici es, ac stipendio.
Ad Petrum à Cittadella decaſtichon. xciii.
TE nimis (ah) puto Phœbi Christi que carentem
Lumine detinuit, Petre, petrea domus.
Te sibi perpetuum Dæmon fore dixerat atrox
Mancipium, Stygie participemque pyræ.
Quin etiam Heretici sua dogmata praua solebant
Exitio leti constabilire tuo.
Sed miserans Christus superis te reddidit auris,
*Et cla-**

EPIGRAMMATA.

43

*Vt clarum accipias distribuasque iubar.
Confusis ergo Hæreticis, ac Dæmone luso,
Fac monitis fugiat quisque pericla tuis.
Ad Lutheranos, de eodem.*

xcv.

*Vos alium vobis errorum querite testem,
Pro vera hic potius vult Pietate mori.
Ad Petrum Ramum, de excusione Brutina-
rum quaestionum.*

xcvj.

*QVando hunc excudi voluisti, Rame, libellum,
Cur Stephani celebres non placuere typi?
Te puduit, nam in fronte cadens ex arbore ramus,
Ne sapias altum, Rame, cadaſque, monet.
In obtrectatores & maledicos.*

xcvij.

*Obtrectant aliqui nobis, ipsique tacemus:
Factis, non dictis, se Schola nostra probat.
His etiam ex animo felicia cuncta precamur,
Consiliumque bonum (si placet) ecce damus.
Vincere nos studeant: erit hoc certamen honestum,
Vtile, iucundum, candor & ipse iubet.
Ingenue gaudent sincera Pace Camæne,
Præcipue Christi si pius adsit Amor.*

*Sii semel hoc dictum: quod si maledicere pergant,
Damna sibi, nobis emolumenta parant.
In Lutheri nomen à Lyra deductum.*

xcviii.

*CVm nomen Lyra det tibi Luthere,
Cur, quaeso, Lyricus poëta non es?
Cur tandem Tragicus magis poëta es,
Scenam terribili replens tumultu?
Hei nobis! vnam Tragædus esses,
Et casus hominum graves priorum*

Per-

Personis simulantibus referres.
 Sed veram potius nimisque diram
 Ipsis materiam paras Tragædis.
 Quantum nec puto Fabule, nec ylle
 Præbent Historiæ omnibus theatris:
 Nam taleis veneres, iocosque taleis,
 Odas tam lepidas, sacrasque epodas,
 Et conuiuia tam faceta castas,
 Plectro percutiens Lyram proteruos:
 Turbatos animos ut audientum
 Reddas, & stolido Furore plenos.
 Hinc pugne horribiles, nefas & omne,
 Quantum nec Lapithæ ebrij tulerunt.
 O quàm digna fuit statim, priusquam
 Mundo incendia tanta suscicaret,
 Hæc flammis Lyra prouidis cremari!
 Nunc ardet Stygia (scio) in Gehennæ:
 Sed non (pro dolor) ille cessat ignis,
 Quem, Luthere, Lyra tua excitaisti.
 Quanquam non erit, ut tuus, perennis;
 Et quanto grauius perenniusque
 Flagrabit, grauius flagrabis vsque.

In eundem.

xcix.

Temporibus prisca fuit admirabilis Orphens:
 Temporibus nostris tu magis esse potes.
 Ille quidem syluas, & saxa, feraeque trahebat,
 Cui Lyra, sermo sagax, scitaque iura, Fides.
 Saxonas Alpestresque homines trahis atque ferinos;
 Cui Lyra blanda caro est, ille cebræque Fides.
 Quid dicis? omnigenos homines hac allicis arte.

Luthe-

Luthero vnde Lyre nomen habere quadrat.
 Hoc vnum sed grande tibi est discrimen & Orphei,
 Mens quia non eadem: tu malus, ille bonus.
 Ille dabat placidas tractis mortalibus aedes:
 Tu miseros tecum Tartara ad ima trahis.
 Laudandus merito est Orpheus, damnabilis ipse esse;
 Immo es damnatus, quodque mereris, habes.
 Orphea & illa sum cum Pluto remiseris orbi,
 Perpetua vinctum te ditione tenet.
 Carnales, ibi pulchre ageres, si Dæmones essent,
 Adque tuam fieret læta chorea Lyræ.
 Ad gemitum saltant, magis insultant que gementi,
 Ipsius agnoscunt sed benefacta Lyre.
 Innumerasque quia hæc animas ad Tartara ducit,
 Tartareis certant te cumulare bonis.

In eundem

c.

Carminibus Circes animantia bruta feruntur.
 Ex miseris olim facta fuisse viris.
 Porrigit insignis veracem fabula censum,
 Cuius & exemplum tempora nostra vident.
 Circæum quid carmen erat, nisi sæda voluptas?
 Que brutis homines assimilare solet.
 Hic lupus, ille asinus, canis vnus, bubalus alter,
 Sive sit, aut serpens, bellua cuique sua est.
 Memior, hoc nisi sit manifestum auctore Luthero,
 Carmina quæ Circes atque venena refert.
 Sed mutans alios Circe immutata manebat:
 Se philiris primum mutat at iste suis.
 Nec satis est, omnis fuerat quod bellua factus,
 Insuper in verum Dæmona versus erat.

Nec

*Nec Dem ipse valens iam Demona ferre superbū,
Precipitem, socium Luciferoque dedit.*

In Bernardinum Ochinum. cj.

Ochinus non illepidè appellaris ab Ocha,

Anser enim Patrie dicitur Ocha tua.

Est animal vecors Anser, cerebrique sinister

Putidus cerebro nil reor esse tuo.

Absonus argutos inter strepit Anser Olores:

Inter Doctores sic strepis ipse sacros.

Denique quid quid habet viij damnabilis Anser,

Hoc tibi cum simili nomine peius inest.

Ille suam curat vigilans de nocte salutem;

Stertis in errorum peste, iacensque peris.

Non te, Ochine, pudet, quod es Ocha viliori Ocham

Sed te affine sibi nomen habere pudet.

Romane assertor sedis pius exstitit ille:

Romane Sedis proditor impius es.

In ceteros. cij.

*H*AEresiarcharum quid nomina cetera pingam?

Sufficit in Stygijs scripta patere libris.

Sic miseris parco sed maior poena superbis,

Vel sic non Satrapas inter habere locum.

In Moriam Erasmi. ciii.

*N*E quisquam tibi plagiariorum

Fetus subripiat tuos, Erasme,

Scriptorum facis Indicem tuorum.

Et rectè facis: autamen videris

Frustra ponere Moriam inter illa,

Quamiris salibus facit ijque

Moriales, superos, profana, sacra

Irrides.

*Irrides sapit hæc Erasmiænum
Quam pulcre ingenium, stylum, atque nasum,
Perfecteque suum referi Erasmus!
Non est quod timeas, Erasme, non est,
Ne quis vendicet hanc sibi impudenter.
Nam quisquis bene iudicare norit,
Dicet quod tua moria est, Erasme.*

In eundem.

ciiij.

*VT Rhadamanthæū stetit ante tribunal Erasmus;
Anne ioco scribens, serio damnor? ait.
Cui Iudex: Libri dant seria damna iocosi.
Si tibi culpa iocus, sit tibi pœna iocus.
In Lutheri assertionem de necessitate
concubitus*

cv.

*Non secus atque cibo, potu, somnoque leuari,
Esse & concubitu cuique necesse putat.
Hanc Natura negat se legem humana iussisse,
Et falsam exemplis pluribus esse probat.
Ne vitium ergo tuum Naturæ impinge coactæ,
Te sibi mancipium sueta Libido facit.
Quin etiam Natura licet violentior adsit,
Vincere Naturam Gratia nonne potest?
Nam fieri Eunuchos regni cœlestis amore
Christus ait Christo credimus, anne tibi
An quiete Monachū nil claustra aut Vota iuuabāt,
Nequitie & cedit Gratia spreta iue:
Vis tibi, vis Monachis, vis cui libet esse necesse
Quod facis excussō turpe Pudore scelus?
Quid si (quæso) minax capiti, quando vrere, sustis
Immineat, nec tum contempsisse vales?*

Immo,

Immo, age, vis facio fieri mox liber ab isto?

(Nam senio ac studio non Venus apta tuo est)

Scandali, ut Origenes, causam præcide: videbis

Non fore, quod clamas esse necesse tibi,

In Lutheranos.

cvi.

A Strologi terris proprios tribuere Planetas,

Vnde suis populis mos Geniusque fuit.

Nescio qui regnent alia regione Planetæ,

Hoc scio, Germanis Mar'que Venusque vigent.

Barbara gens bellis ac seditionibus ardet:

Ardet & insans luxuriosa toris.

Nec nouares, Venerem pariter cum Marte morari.

Notus adulterij quos sociavit Amor.

Mulciber ignipotens dormis ident denuo pœnas

Retibus impliciti Marsque Venusque tuis.

Prisca nec, vnde queant euadere, vincla recudas:

Igneâ fac potius, Mulciber, vnde flagrent.

In Lutheri cum Diabolo familiaritatē. cvij.

TE, Luthere, salis modium cum Dæmone dicis

Edisse; ai dums quippe sodalis eras.

Non mirum quod lingua tibi sit acuta dicaxque,

Plenaque blasphemio sint tua Scripta sale.

Dæmonis ingenium, mores, animumque iulisti.

Denique tu Dæmon, non homo verus eras.

Non frustra ergo salis modius cōsumptus viriq: est:

Priscus Amicitie sed fuit iste gradus.

Notitia inter vos & consuetudo profectō

Magna fuit: quanto maior at illa modō est!

Hospitio dudum excepisti Dæmona grato:

Prodigit & mense fercula lauta sua.

Si que

EPIGRAMMATA.

49

*Siquē salis modicum conuiuans ederis olim,
Innumeros vt edas, & satiare, dabit.
Nouit enim quod salsa libens tuceta vorabas,
Suauis vt ebiberes pocula plura meri.
Nunc tibi propterea tam salas ingerit offas,
Tantaleam infelix vt patiare sitim.
Plena quidem largo tibi pocula porrigit haustu,
Potus at ignisue sunt Phlegethonis aquae.
Hospite nunc dulci veterique fruaris amico,
Communis modios enumerando salis.*

In eundem.

cvij,

*Daemonis antiqua dum consuetudine iactas
Te, Luthere, frui, res sine teste liquet.
Gignit amicitiam similis Mens atque Voluntas:
Vos similes animo, vos studioque pares.
Quippe laboratis Diuinam euertere Legem:
Et coniuratam mundi fertis opem.
Illius ex voto tu sancta Charismata tollis,
In quibus est hominum certa locanda Salus.
Illo tuo ex voto votiorum scandala constat,
Vt subeat massam plebs agitata tuam.
Hoc dum taxat obest, veri ne sitis amici,
Quod sibi diuersum fixit vterque scopum.
Tu presentis enim spectas solatia Vitae,
Vt post te innumeros ad tua vota trahas:
Ille sed eterne spectat solatia Mortis,
Vt tecum innumeros ad sua lecta trahat.
Sit tibi Amicitiae placet huius passio, per me,
Sed sine me, placita forte fruarere licet.
In eiusdem dogmata plane Diabolica.*

cix

Lu.

Siquē

ANDREAE FRVSI

Lithero temere est impacta calumnia, tamquam
 Auctori Hæreseos: Demonis at propria est.
 Nam bene, quæ scribit Lutherus dogmata, si quis
 Pensitet, hinc verus cognitus Auctor erit.
 Ferre sibi gratas fingamus Demonia leges,
 Non alias, quam fert Hæresis ista, feres.
 Vult homines Demon merito confidere Christi
 Vsq; adeo, vt credant deinde necesse nihil.
 Sic Pietas, sic Religio, sic omnia cessant
 Subsidia, vnde potest certior esse Salus.
 Sacramenta ruunt, frustra est labor atque voluntas
 Conficit Electis omnia sola Fides.
 Hæc vaser arte facit duo summa pericula Demon,
 In quorum alterutro quemque perire iubet.
 Nam si te electum credis, Præsumptio Scylla est,
 Quæ quasi securum sauce patente vorat,
 Sin minus, vt reprobum te Desperatio tamquam
 Horrificis sorbet senu Charybdæ aquis.
 Sic igitur Scyllam hinc, sic collocat inde Charybdim
 Vt nullam inuenias inter vtramque viam,
 Si quis at euiet, reliquas vix Hæresis vndas.
 Sirenium illecebras, tot scopulosque cauet.
 Denique tot Demon pandit discrimina, quot sunt
 Crimina Doctrinam signa secuta malam.
 Qualis Apostasia est, Blasphemia, Schisma, Libido,
 Impietas: quod non hinc scelus atque nefas?
 Ne quis & auxilio iam naufragus enaret aprio,
 Præripit huic tabulam, quam Metanæa dedit,
 Adde indignantem non Demonia posse fideles
 Post mortem soluiis illaqueare dolis.
 Qui purgatur adhuc, vetat à vinete iunari: Quos-

PIGRAMMATA.

51

Quosque Beatorum suscipit ordo, coli.
Denique quid Demon cupiat noli que recensens,
Ordine Lutheri singula Scripta tenes.
Vel Luthero igitur dictavit dogmata Demon,
Lutherus Demon forte vel ipse fuit.

Int. mere ad eius Doctrinā accedentes. cx.

Quid, o miselli, existis horridum in locum
Experiem cuncti (quale desertum) boni
Cupidi videret nempe vento arundinem
Agitam inanis Artis, & Superbie.
Sed quid videre existis hominem mollibus
Vestitum, & omni Carnis affectu oblitum:
Solent ut esse qui domos Regum terunt.
Sed quid videre existis? ut iam finiam,
Numquid Prophetam quempiam? immo verius
Pseudoprophetam hic est enim de quo potest
Ad Antichristum dicere Orcus: Ecce ego
Ante faciem tuam Angelum mitto meum,
Qui preparabit ante te viam tuam.
Dico ergo vobis, peior inter omnium
Natos mulierum nemo quod surrexerit
Hoc dogmatista qui sed in regno est minor
Cælorum, id est, in Orthodoxa Ecclesia,
Illo melior est, si qua comparatio.
Quare licet quis Christum adesse dixerit
In monte, deserto ve, seu quous loco;
Vos, o fideles Christiani, credere, aut
Exire iura ne velitis è domo.

In eiusdem Lutheri operationem. cxj.

Quid de tam celebri par est sentire Magistro?

*Numquid Apostolus est: dignior hui nimio.
Vix docuit totum bisseus Apostolus orbem,
Solut hic (vt monstrant cæpta) docere potest.
Sed ratio est dispar operis. nam tempore paruo
Destruitur longo structa labore domus.*

In eiusdem Arrogantiam. cxij.

*Vix soluendo tibi est Christus, tantum tibi debet,
Officijs iactas quem reparasse tuis.
Officiosus homo Christo, Martine, fuisti,
Omne tuum studium cui fuit officere.*

In eiusdem Missionem. cxiiij.

*Qvis te maiorem Patriarchis atque Prophetis,
Immo simul Sanctis omnibus esse neget?
Martyr enim nullus te, nullus Apostolus aequat.
An temere hoc iactas: credo probare potes.
Nam reliqui expectat mandata suprema Ministri:
Iussa Dei longe gnauior ipse præs.*

In eandem Missionem. cxliij.

*Qvi verbum cæleste serit, sit missus oportet.
Ne fere: te missum namque fuisse negant.
Publica in e (dicis) misit princeps sive Potestas:
Hoc, quacunque placent, prodere Iure licet.
Esto, Potestati liceat misisse profana,
At Christum nullo prodere Iure licet.*

In eandem. cxv.

*Non, Luthere, potest hæc Missio iusta probari,
Quæ pretio magni muneris emta tibi est.
Nam bona tu Dominus tribuisti sacra profanis.
Est Simoniacum, Missio talis, opus.
Iam scio, quid dices, pretium non esse vocandum.
Quando tuum nil das, Missio iusta fuit.*

EPIGRAMMATA.

53

In eandem.

cxvj.

Sacrilegis ditas Proceres, Martine, rapinis,

Vt tibi sacrilegos fas sit habere toros.

Tene iniustitie falso accusare quis audet?

Contractus libra iustus vtrimque pari est.

De rapina bonorum Ecclesiasticorum, in

eundem Lutherum.

cxvij.

Lutherus Clerum accusat de diuine censu,

Principibus quos vult Iudicibusque.

Lis agitur Clerus titulosque

Sed vincit Iudex, & bona cuncta rapit.

Omnia Cyclopi sic iuracitabat Vlysses;

At prædam ridens non minus ille vorat.

Sic obiecta sibi quamuis bene crimina purget

Chortis auis; vulpis non tamen ora fugit.

Quod tibi consuleres neque te, Luthere, sese lit:

Nam Status hac constat Proditione tuus.

Sic canis ante lupum pecudem accusabat inermem:

Damnatae hinc artus, vellus & ipse refert.

Fabula cum moueat Iustis audita dolorem:

Quis dignus, dum res cernitur ista, dolor?

Siquæ dolent Iusti externam spectare rapinam:

Ah! bona plus doleant interiora rapi.

Mundano pariter Clerus Stygioque tyranno

Venditur, & partem nouit vterque suam.

Nulla sit inter eos contentio: dicit hic illi,

Da mihi tantum Animas, cetera tolle tibi.

Nec tibi condignum pretium negat emtor vterque.

Flagitijs Vitæ seruisti ille tue:

Hic verò tibi nunc reddit post funera Regni

C 3

Prae

Præcipuas sedes deliciasque sui.

In eiusdem Missionem.

cxviii.

Lutherum à Christo compellor credere missum.

Eius ut Aduentum Iudiciumque paret.

Hic etenim, quia Christus ones distinguet ab hædīs,

Iam distinguendos curat virosque greges.

In eundem Apostatam.

cxix.

Non præter causam que vouerat iste reliquit:

Cesserunt Votis pristinis vota nouis.

Non enim eundem d. penitentia.

cxx.

Visque tibi ut liceat penitus boni?

De Continentia.

cxxi.

Nunc posse putas sibi imperare,

Ut linquat Veneris salacis vnum;

Persuasam vique sit Axioma, poscis.

Hoc nos credere possumus perinde

Ut tu, moribus ex tuis; modò, ut tu,

Vnumquemque putemus æstimandum.

Nam qui non Veneri repugnat vnam,

Sed semper, cupit, ambit, vrget illam,

Viuens molliter atque delicatè,

Plus, carnemque Deo & Salute curans,

Caste viuere nunquid ille possit?

Stat, Luthere, tibi tuum Axioma.

De eadem.

cxxij.

Haud vitare valet Venerem similis tibi: sicut

Non ardere nequit, si quis in igne manet.

In eiusdem Impuritatem

cxxiij.

Quomodo stomachans loqueris, merda est tibi semper

in ore:

Merda.

EPIGRAMMATA.

55

*Merda sit ac vinam semper in ore tuo.
Os ea si loquitur, quibus & cor abundat (ut auctor
Certe ait) cor erit quanta latrina tuum!*

In Matrimonium eiusdem. cxxiii.
Connubio, Martine, tuo quid sanctius vsquã est?

*Tu Monachus Monacham ducis: uterq; sacer,
Cum sit: uterq; sacer, duplici sacra copula iure est.*

*O thalamus felix! ô venerandus Hymen!
Sed queritur Christus tolli sibi sacra: quid inde?*

Ambo sacrilegi, copula sacrilega est.

In eiusdem Superbiam. cxxv.

Tē puduit Monachum breviori nomine dici:

Longius Hæretici nomen habere cupis.

Longius ut sit adhuc, vis Hæresiarcha vocari.

Non satis est: faciam sesquipedale tibi.

Nomine sat longo Archipseudopropheta voceris:

Hoc etiam ad Fastum sit breue, credo, tuum.

In eius iactantiam. cxxvj.

Te servum Domino vocas fidelem,

Qui Sponsam illius unicam columbam,

Vita ipsa quoque nempe cariorem,

Ausu contemnerare vis nefando?

Te servum Domino voca infidelem,

Aut hostem magis, atque proditorem,

Quo Iudas minus execrabilis sit.

Sed quo nomine vis fidelis esse?

An Christo quia gloriam parasse

Multa fraude videris ampliore,

Dammatis meritis, pijsque rebus!

Electi quasi pauculis Salutem

Inuitis etiam det, atque firmet
 Nulla ob crimina prorsus auferendam?
 Cunctis at reliquis Pyrae perennis
 Diram constituat Necessitatem.
 Ut monstret sibi quanta sit Potestas?
 His, Luhere, modis Deo atque Christo
 Laudem scilicet addis ampliore,
 Qualem nec sibi vendicauit vnquam,
 Vnquam nec sibi conuenire duxit.
 O seruum Domino nimis fidelem!

In eandem:

cxxvij.

T Eseruum Domino dicis, Martine, fidelem,
 Et verum dicis sed Satanas Dominus.

In Luheri Potestatem.

cxxviii.

Q Vem Deus hoc posuit campo, sum signifer ille
 Primus ego, tumida voce Luherus ait.

Caelitus ampla quidē est Luhero indulta Facultas,
 Nec talem Paulo credo fuisse datam.

Vt namque edificet Paulo datur ipsa Facultas:
 Luhero vt contrā destruat ecce datur.

In eiusdem Babylonem.

cxxix.

C Vite contulero veterum, Luhere, Gigantum,
 Qui caelum structis impetiere iugis?

Iapetum, Enceladum, Cœum, atq; Typhœa prestat:
 Nemrodum, mens est equiparare, praes.

Robustus venator erat: robustior illo es,

Qui plures praedas vique doloque capis.

Erigere in caelum priscam Babylona volebat.

Erigere in caelum vis Babylona nouam.

Exitus idem operis quamuis sit virique futurus,

Pria-

EPIGRAMMATA.

57

Principium certe fortius ipse facis.
Pro saxis lateres, pro calce bitumen habebat:
Saxa at viuat tibi, calx quoque viuat tibi est.
Saxonia instruxit saxis te barbara vinis:
Carnis amor calx est viua, tenaxque nimis.

In Astutiam eiusdem.

cxxx.

Ingenium, Martine, tuum laudare necesse est,
Imperium ex humili quo tibi sorte paras,
Non tamen exemplo celebri, Martine, carebas:
Conflauit tantas sic Mahumetus opes.
Illius illecebris Arabum gens barbara capta est,
Gens Germanorum barbara capta tuis.

In eius Sanctimoniam.

cxxxj.

TE tua Secta facit sanctum: Christusne vetarit
Hoc sanctum canibus, iusserit anne dari?
Iusserit immo dedit, nec praeda perennibus extis
Tartareos pascii gratior vlla canes.
In eundem volentem Deum esse etiam
Peccati auctorem.

cxxxij.

EST Deus (vt dicis) non rarus Criminis auctor:
Si Deus est auctor Criminis, ergo Reus.
Si Reus est, debet meritis exsoluere penas,
Tamquam homo, qui crimen vt subigente facit,
Vel penas igitur scelerum debere tuorum
Ferre vel iniustum dixeris esse Deum.
Vae Martine miser, blateresque crepesque licebit:
Est aeterna Deo Gloria, Pena tibi.

In eundem.

cxxxij.

DIC, Martine, precor, (sed vera fatere precanti,
Me stupidum vt pinguem Saxonia nolo putes)

Que nam primatui vel maxima causa furoris,
 Ut dirum Hæreseos aggredere scelus?
 Hæreticum morte fu infamque esse reclamationis
 Incipis a falso, cum manifesta neges.
 Quid nisi Tartareum spiras efflasque furorem?
 Quid, nisi Secta tua est, Hæresis esse potest?
 Quis homines dici Hæreticos audiuimus vnumquam,
 Catholicam nisi qui deseruere Fidem?
 Ergo tace: mendax verum nam Spiritus odit:
 Quod volo, te tacito res satis ipsa docet.
 Carnalis fueras semper, se nperque Superbus:
 Hæresin ac Vitium fecit verumque tuum.
 Arcta videbatur Claustrum ntm Regula carni,
 Nec poterat vilem Fastus amare domum.
 Sic in apostasiam præceps ruis, inde cubile
 Sacrilegum, & scelerum quodlibet addis opus:
 Vtique aliquod tua Nequities velamen haberet,
 Lex reprobata tibi pristina, facta noua est.
 Nempe Euangelica sub Libertatis amictu
 Plausibili sarcis ac tegis omne Nefas.
 Verum quid quid agas, facies tua Factio forte
 Ut lateat: facies non tamen ut liceat.
 Cum tua Lex immo & sit vera Licentia carnis,
 Iuribus inuitis hac ratione licet.
 In eiusdem Dogmata quædam. cxxxliij.
AN non Malitia est impudens nimis, Scelus
 Peculiare si quod est malum tibi,
 Commune cunctis ac necesse ponere?
 Ut esse Iustum neminem dum prædicas,
 Vel posse turpi Veneris absolui iugo,

Bonum-

EPIGRAMMATA.

19

Bonumque facere opus iuvante Gratia.
 Iniustus es tu, nec boni quidquam facis.
 Mali que multum: in libidinosus es,
 Toro & nefando filios similes patris
 Producis: esto, si fateri non pudet,
 Si gloriaris, te que iactas, & beas.
 Felicitatem nactus ut gratissimam;
 Cur ista cunctis prodigus communicas?
 Paterfamilias esse si frugi cupis,
 Fac parcior sis, quod tuum est servans tibi.
 Tui sive solum similijs impartiens,
 Hoc est, scelestis, impijs, apostatis,
 Qui Lege carnis cariorem non habent,
 Et dulce munus obuiarapiunt manu,
 Danti que grates cordibus totis agunt.
 An non perinde munus hoc cunctis placet?
 Nobisne mores tribuis inuiis tuos?
 Illiberalis Liberalitas tua est.
 In Diabolicam eiusdem Crudelitatem. cxxxv.
 Adieram gurgis vini quod maximus esses,
 Et tibi quod fuerit semper amata Venus.
 Nescieram sed te humanum situisse cruorem,
 Quodque feri tantus Martis amator eras.
 Nunc scio: de que tuis rabies patet eruta verbis.
 Mens licet euentum non sit adepta parem.
 Non satiabor (ais) tales quin merferit alie
 Christigenum exundans vasta per arua cruor.
 Spiritus (haud dubium) cuius tu filius, ille
 Implevit tali cor Pietate tuum:
 Ille, cupit cum Christicolis qui perdere Christum,
 C 6 Qui

Quique à principio mox homicida fuit.
 Ni sitis optato tua sit satiata cruore,
 Nunc Phlegæ hontæis est satianda vadis.
 Si que tuo nostros non tingis sanguine talos,
 Iustorum letas at lauat ille manus.

In eundem de Lege facienda. cxxxvj.

Quid Christianam perfidus Legem abrogas,
 Quam nec facis, nec facere ceteros sinis,
 Et Sanctitati veris impium nefas?
 Sub Lege non sum, dicis, at sub Gratia.
 Aenigma dicis, quod neque Oedipus, neque
 Sphinx talium auctor fraudulenta soluerit.
 Age, quæso, monstrum Sphingæ fraudulentum,
 Quis esse rectè dicitur sub Gratia?
 Si dicta Pauli, siue Christi pensites,
 Qui nempe Legem spemque Diuinam facit,
 Et non coactè, vulgus vti Iudaicum,
 Cui freni pene solus addebat Timor,
 Mercedis ac Spes ludicre calcæria,
 Vt Legis ægre semitis infisteret.
 Timore Speque fortior sed Gratia,
 Sed Charitas est deu ire non sinens.
 Prestat volamè perfici Legem gradu.
 Si Christianus igitur esse vis bonus,
 Non sub Timoris esse te, sed Gratie
 Sub Lege dicas Si quis at ceu Belial
 Sub Lege non est, is nec est sub Gratia.
 De eadem.

cxxxvij.

Sermonè misso longiore, te liber
 Breui, Sophista, Syllogismo stringere.

Sub

EPIGRAMMATA.

61

Sub Lege non es; ergo Legem non facis.
 Qui parò Legem non facit, dammandus est,
 Auctore Christo, testibusque Apostolis.
 Sub Lege non es, ergo tu dammandus es.
 Hunc syllogismum non vales euadere,
 Damnationem longè at euades minus.
 Quòd si cauillis, vt soles, Sophisticis
 Insles, quòd ista falsa sit conclusio:
 Conclusionem Pluto conficit tibi
 Sic euidentem, sic ineuitabilem,
 Vt non cauillis sit locus Sophisticis.
 Sed fortè si quis esse falsam dixerit,
 Tu teste sensu deieres veram nimis.

In eandem.

cxxxviii.

ME miserum stultumque nimis, qui disputo tecum,
 Et sub Lege Dei te temere esse probò.
 Viciisti, fateor: palmam tibi cedo; nec hisco,
 Luminibus fuerat lux hebetata meis.
 Non sub Lege Dei es, Lex sub te est, tu super illam.
 Qui facis vt placitis seruiat illa tuis.
 Nec temere inuium Legi te subdere conor.
 An prohibere volo, quod Deus ipse finit?
 Hoc prædico tamen certum, quòd si qua relictæ est
 Legislatori iusta potensve manus;
 Lex modo sub cuius Præceptis esse recusas,
 Sub Pénis deinceps te volet esse suis.

In eiusdem Scurrilitatem.

cxxxix.

IN Reges Papamque latrans, sanctosque Magistros,
 Effundis merdas, spurce Lulhere, meras.
 Anne tibi sapiens adeo fortasse videris,

Quod

Quod præter mercedem nil tua lingua sapit?

De eius Auctoritate.

cxl.

Pontificem, Luthere, præis equasve Supremum:

Diuiso imperio gaudet vterque tamen.

Namque illi est Regni cælorum tradita Clauis:

Regni infernorum Clauiger ipse venis.

Ille solet dignus Cæleste recludere limen:

Tu facis Infernas cuique patere fores.

Ille obduratis subeant ne Sidera claudir:

Claudis at ingressis Tartara ne redeant.

Magna quidem est, at sic differt vtriusque Potestas,

Imperium vt differt Demonis atque Dei.

In Lutherum & Oecolampadium de

Eucharistia

cxli.

Inter Lutherum & Oecolampadium grauis

Ac belluina seuit altercatio:

Hic esse corpus Christi in Eucharistia

Negat: latere pane corpus abditum

Affirmat ille, semper & panem putat.

Huius nefandum est crimen, illius leue,

Si comparentur ambo: nam tantummodo

Christum Lutherus arguit Mendacij,

Qui dixit esse, quod dabat, corpus suum.

In Oecolampadium iam mortuum.

cxlii.

Vt dogma falsum in Eucharistiam probes,

Interpretaris verba Christi callide.

Nam Christus ipse, Hoc (inqui) est corpus meum:

Tu verò, signat corpus, exponis, meum.

Quis Grammatista scholia te aut glossemata

Tam bella docuit? Euge commentum elegans,

Solers.

EPIGRAMMATA.

63

Solers, acutumque, ac tibi per commodum,
 Si possit alter hoc modo exponi locus:
 Cum nempe Christus de Infero dicat lacu,
 Quod fletus illic stridor est ac dentium:
 Dic esse tantum signa, non rem, si sapias,
 Persuasus vllum te dolorem non pari.
 Quod si dolorem hunc esse verum sentias,
 Et corpus illud esse verum fac putes:
 Est virobique sermo quam similimus.
 Vnum negare non potes? nec alterum:
 Debes profecto plurimum Inferno lari,
 Qui (quod nequibat turba Doctorum & Fides)
 Interpretari verba Christi congrue,
 Et veritatem scire te irrisum facit.
 Hoc tu Magistro frueri semper, & Vale.
 In Calvinum de die Dominico in diem Ve-
 neris transferendo cxliij.
 Vult transferre diem Calvinus ab ordine festum,
 Quem Dño adscribens hebdomas omnis habet:
 Vtque dies Veneris tali potiatur honore,
 Facta inter ciues seditione, iubet.
 Vtere Calvino Germania tota Magistro:
 Sit licet insanus, non ratione caret.
 Tu domina Veneri Dominum postponis IESVM,
 Iare huius festum vendicet illa sibi.
 Hoc verbis persuade igitur, Calvine, vel armis.
 Si Veneri faueas, Mars tibi fautor erit.
 In Lutheranos de Festorum abrogatione. cxliij.
 Cetera cum vestra sint Dogmata comoda carni,
 Cur festum nullum vultis habere diem?
 Nonne dies quæ præstabat ponere festos? Nam

Namque operum vobis est inimica Fides.
 Vah, timui frustra vestrae haec dispendia carni,
 Consultit hic etiam, constat & illa sibi.
 Vos opera oblectant dominæ servilia Carnis,
 Non quibus est festi sanctificanda dies.
 Hac ratione dies omnes decet esse profestos:
 Et festum nullum vultis habere diem.
 In Gebennensium & Bernensium conten-
 tionem de festo Natalis Domini. cxliij.
 Dissidium est ingens inter Lernam atq; Gehennā
 (Sic proprium est vrbis nomen virique suum)
 Hæc Natalitium Domini vult tollere festum,
 Hunc sed adhuc ritum mordicus illa tenet.
 Cur, ô Lerna, tuam potius non persicis Hydram?
 Non capitata sat est, hoc quoque iunge caput.
 Natalem Domini meritò violabis omnes
 Heretici: haud vobis nascitur ille Puer.
 Desijt & meritò celebrari Passio vobis,
 Quos piget ærumnam ferre, Crucisque pudet,
 Ore triumphantem pleno laudatis at illum,
 Absque Labore quibus Gloria certa placet.
 Nemo potest Christi sed participare triumphos;
 Ni comes à cunis fiat ad usque Crucem.
 Erro. etiam vobis fas participare triumphos,
 Hostis at vt victus participare solet.
 Hoc ergo vnanimes, vt cetera, tollite festum:
 Ite alacres vt vos vestra Gehenna trahit.
 De bello inter Anabaptistas & Lu-
 theranos gesto. cxlv.
 Mars Anabaptistas Lutheranosque cruentus.

EPIGRAMMATA.

65

Commisit dudum, longaque pugna fuit.
 Namque hærebat, viris ferret Victoria palmam,
 Cum neutris belli causa probata foret.
 His simplex, illisque duplex Baptisma; sed unum
 Tam iuvat hos, illos quam duo: nempe nihil.
 Par erat ut caderent omnes utrinque cohortes,
 Christus & ut Sponsæ bina trophæa daret.
 Unum sed placuit Christo superesse Flagellum,
 Nostra quod excutiat crimina, deinde flagret.
 Ad Catholicum curiosum. cxlvj.

Hæus tu, qui patulas novis Magistris
 Aures arrigis, audiensque Christum
 Hic emergere redditum, vel illic:
 Iam circumspicis huc eas, an illuc,
 Ut prædam canis emicare cernens:
 Ne tu præcípites flagrante cursu,
 Nec fide stationis ex Asylo
 Quaquam dimoveas pedem reflexum,
 Donec prospicis, an Migrationis
 Secura est via, terminusque felix.
 O quàm sepe suo columba nido
 Incanta euolat, & vagans per auras
 Saucios accipitrum experitur vngues?
 Vis dem consilium breue ac fidele,
 Ut falli nequeas? vides ut isti,
 Qui Christum sibi clamitant repertum,
 Inter se varijs opinionum
 Certam litigijs, nec ullus ijsdem
 Constans Dogmatibus suis inheret:
 Sed vel quæ docuit repente mutat,
 Commentis vel ea explicans dolosis.

Sic

Sic duram miser obligationem
 Euitare putat, subinde dictum
 Absurdis temerarium secutis.
 Prestolare igitur parumper, hoc est,
 Tantisper sua sensa dum coaptent
 Omnes vnanimis, sibi que consent,
 Vnde Ecclesia fiat vna demum,
 Quales Catholica est & Orthodoxa.
 Hoc si consilium scies tenere,
 Te numquam Hæreticum scias futurum.

In mores Lutheranorum. cxlvij.

Est Epicureæ Schola par Lutherica Sectæ:
 Sed non Luthero par Epicurus erat.
 Nam licet illecebris hominem velit esse beatum,
 Stoicus interea moribus ipse fuit.
 At bonus iste sibi verbo exemploque Magister,
 Consonus illecebris seque suosque beat.

In Lutheranorum Dogmata. cxlviii.

Quid prohibes, summi sacrosanctæ Vicarie Regiæ,
 Hæresiarcharum reprobæ scripta legi?
 Atqui ego nec lectis illis depromere possem
 Erroris quicquid flagitijque tenent.

Namque Epicuream stauentes degere vitam,
 Quod faciunt huc aiunt, oppositumque negant.

Lex igitur cum præcipue Diuina reclaimer,
 Dogmata perspicuum est impia cuncta sequi.
 In libellum eorundem, qui inscribitur Do-
 ctrina noua & vetus. cxlix.

Nostri noua est, et vestra vetus doctrina, fatemur
 Hæc hominis veteris, scilicet, illa noui.

In

EPIGRAMMATA.

67

In eisdem iactantes apud se esse Apostoli-
cam Ecclesiam. cl.

Haereticos quoscumq; rogem, sua Secta sit vnde,
Mox ad Apostolicos vsque remittor auos.

Insto sed improbior: Quae syncopa facta, quod annis

Mille & quingentis nullibi visa fuit?

Est inuisibilis (dicunt) Ecclesia: credo,

Quam nec homo, nec Sol, nec Deus ipse videt.

In eisdem

clj.

Propria Secta fuit Christo haec: se iactet & Orcus

Cognatum summo continuumque Polo.

De eadem ipsorum Ecclesia.

clij.

Essē hi penes se iactitant Ecclesiam,

Vbi impiorum congregatur Factio,

Ecclesiarum si sit appellatio

Communis omni congregato cœtui,

Sua est & ipsis Inferis Ecclesia.

De Fornicatione.

clij.

Non in simplice Fornicatione

Peccatum fieri putatis vllum?

Hoc mirum mihi ne utiquam videtur,

Cum nec sacrilege velitis esse

Peccatum Veneris magis nefandum.

Immo sat scio, vos & hoc, & illud,

Et quodcunque nefas, libenter ingens

Dicetis Meritum, nisi impediret

Vos praeiudicium illud vltro factum,

Quo prorsus Meritum negatis omne.

Sed quamuis Meritum negetis omne,

Hoc vnum tamen interim fatendum est,

Quod

Quoddam laus est ubi Fornicationi,
 Illic copia magna sit merendi,
 Illic & numerus frequens merentium.
 Hoc saltem meritorium profecto
 Vobis restat opus: nec est negare.

In Coniugium Sacerdotum.

cliii.

Nimis est apud nos vile Matrimonium,
 Cui Calibatum scilicet preponimus,
 Et cuius usum Clericis nullum damus.
 At Calibatum quando ei postponitis,
 Christi atque Pauli destruentes Dogmata,
 Nimis est apud vos vile Matrimonium.
 Dumque approbatis, ut Sacerdos perfidus
 Terna & quaterna ducat uxorem vice,
 Magis est apud vos vile Matrimonium.

Aliud.

clv.

Esse Sacerdotem te vis simul atque maritum:
 Non potes: officio parce, marito sacro.
 Appellatus enim sacra est à dote Sacerdos:
 Dote cares sacra, dosque profana tibi est.

In Ieiunia Lutheranorum.

clvj.

Respuis certis Ieiunia iussu diebus,
 Arbitrio vestro nullis & illa fini.
 Si liceat, penitus ieiunandum esse negetis:
 Nam ventri ac quidam lex gravis ista Gula est.
 Sed quia frugalis, laudat Ieiunia Christus,
 Presinit certos nec tamen ipse dies.
 Vos adeo incertis Ieiunia vestra diebus
 Traditis, ut nullus noverit illa dies.

In

EPIGRAMMATA.

69

In Precationes eorum dem.

clvij.

Quis vidit umquam (nemo vel cæcus puto)

Ex Lutheranis, qui precaretur pie,
Non dico Sanctos, quos abhorret; sed Deum?
Sic Multiloquium quando nobis exprobrant,
In Nulliloquium proprias vertunt preces.
Precamur (aiunt) clandestinè & intimè.
Verum est: nec audit vos Deus, nec aspicit.

De Meritis bonorum operum. clviij.

Hæretici damnant meritò Merita omnia.

Quare?

Nec Meritum, nec opus quo mereantur, habent.
At scelera extollunt: cur hoc? quia propria semper
Landari, vi sperni merx aliena solet.

Aliud.

clix.

Quid mirū est, Meritū quòd vos omnino negetis?

Nec meritum est vobis, iure nec esse potest.
Nam duo cū nequeant iungi contraria: vobis
Esse simul nequeunt Demeritum ac Meritum.

Quòd sola Fides non iustificet. clx.

Sola Fides vos iustificat, servatque, beatque:

Nullus ad ista labos, actio nulla iuvat.

Sola Fides adeo si conficit ardua vobis.

Commoda cur iidem non leuiora dabit?

Desinite ergo cibis vastos distendere ventres:

Nec grauet attonitum et apula sueta caput.

Multa nec absumat siluas hypocausta propinquas,

Verna det ut vobis tempora bruma tepens.

Nec labor augendis opibus, rebusque gerendis,

Nec gubernanda cura sit illa domus.

Sterti-

Sterite corporibus noctesq; diesque supinis:
 Sed nec opus somno, nec decet vlla quies.
 Omnia sola Fides hæc suppediet abunde.
 Quid foditis nares, quid scabitisque caput?
 Quid pallet facies? Fidei vis ecce labascit,
 Nec caro vult casum vestra probare leuem.
 Hoc tentare Deum fuerit, mihi dicitis. ohe!
 Cur tentare Deum non magis illud erit?
 Sola Fides nisi det breuioris commoda vita,
 Non dabit æternæ munera sola Fides.

De Electione & Reprobatione. clxj.

ELigit (asseritis) Deus hos, & reprobat illos,
 Arbitrio Cælum dans Erebumque suo.
 Nam facere ex massa figulus quoq; lordidus ma
 Vas Ignominie, vas & Honoris habet.
 Hoc ego sic Pauli nequaquam intelligo dictum;
 Sicq; exponendum Paulus & ipse neget.
 Prò scelus! insentes cruciat Deus igne perenni?
 Si Deus hoc faciat, se negat esse Deum.
 Nec mihi præscorum culpam recitate Parentum:
 Si Deus is parcit, non sobolique magis?
 Haud humana finit, nedum Diuina, paternas
 Iustitia vi penas pignora sola luant,
 Respondere Deo sed non licet in mo liceret.
 Non sentit penam vas, ideoq; tacet.
 Sed quid in obscura locum hic nos detinet vmbra,
 Dum radians Veri lux aliunde micat?
 Audio quippe Deum clementi voce monentem,
 Quòd patris haud negam filius ipse feret.

Scrit.

Script

In

Diuin

For

Si lib

argui

El

At (de

Qu

Vas

Ap

Secur

Na

ESse

Est p

P

Et ck

C

Tali

S

ESse

Inno

S

EPIGRAMMATA.

73

Scripturas torquete sacras, saxum omne mouere,
In propriam Culpam propria Pœna cadit.
Diuinam Impietas Pietatem vestra quid aufert?
Fortè potest, vt vos, impius esse Deus?

De iisdem expositio loci Pauli. clxij.

Si libet, Heretici genuinum discite sensum,
Esse Deum figulum quomodo dixeritis.
Arguit Hebræos Paulus, qui credere Christo,
Electos & se posse perire negant.
At (docet ille) Deum non sic electio stringit,
Quominus ingratos perdere iure queat.
Vasa sed antè diu licet Iræ obnoxia iustæ,
Aptaq; ad interitum sustinuisse solet.
Securos igitur ne vos Electio reddat:
Nam dubia electi conditione sumus.

De iisdem clxiiij.

Esse pium vobis electis dicitis, at sic,
Impius vt reliquis debeat esse Deus.
Est pius in natos Pater optimus ille, sed hosteis
Perdere natorum præ Pietate solet.
Et cum peruerso quoniam peruertitur, in vos,
Credo, vel in nullos impius esse potest.
Talis at Impietas Pietas est maxima, per quam
Subuenit illa pijs, impia turba perit.

De eodem errore. clxiiij.

Esse bonum iustumq; Deum non fortè negatis,
Sed malè diuini vultis vnumq; Deo.
Innocens facitis damnare, beare scelestos:
Sic foret iniustus, sic foret ille malus.

Vestra

*Vestra Deum pugnare iubet recordia secum,
Vt simul huic Probitas Improbitalique quadret,*

De eodem.

clxv.

*SI Deus immunes proprij verique reatus
Dat Stygijs flammis, Lucifer esto Deus.*

De eodem.

clxvj.

*CERTA sit vt vobis Electio vestra protuleris,
Millibus innocuis vultis Auerna dari.
Dic age, (communis superest si qua vncia sensui)
Hæretice, iniustum non facis esse Deum?
Tunc patri parces ledenti, & pignora cades?
Tu malus hand faceres; quid Deus, euge, bonus!*

De eodem.

clxvii.

*VIS satis esse patris damnanda ad pignora crimen
Hæretice; at nondum, quod cupis, inde tenes.
Protoplastus enim est solius corporis auctor:
Proprius est animæ sed Deus ipse pater.
Sola igitur pœnas infantum corpora pendunt,
Vel peccatorem feceris esse Deum:
Nec peccasse Deum tantum cogere fateri;
Sed Index etiam prorsus iniquus erit.
Cur sibi namque reus parcat, puniatur & insons?
Impius, Hæretice, es, nemo vel esse potest.
Quis satis exclamet blasphema inuictus in ora?
Noheris at Index quod Deus æquus erit.
Te manet ex proprio non crimine pœna paterno.
Si qua tamen navis culpa paterna nocet:
Iure tuos natos tuâ tecum ob crimina perdet,
Exemplo perdis quos prior ipse malo.*

De

*ELECTIO
Vos
Christi
Celeste
Electio
Quod v
Quibus
Fluxas
Quibus
Si vult
Hæred
Eia age
Penni
Refta
Aut ne
Discrim
Inter v
Vt ergo
Voletu*

*Aed
A
Sese ex
Em
Tales
off
Qui ve
Ni
Tales*

EPIGRAMMATA.

De eadem Electione.

73
clxviii.

Electione prorsus immutabili
 Vos vultis omnes esse filios Dei,
 Christiꝑ; fratres, & coheredes, quibus
 Celeste Regnum sit paratum ac proprium.
 Electionem nescio vestram, scio
 Quod vestra pennis Secta virtutum caret.
 Quibus volanti peruium Cæli est iter:
 Fluxas sed alas Icari Superbi habet,
 Quibus reuulsis in profundum corruit.
 Si vultis ergo præpete ac certo gradu
 Hereditatem Regni adire cælici:
 Eia age, relictis deuijs erroribus,
 Pennisq; partis ad volatum congruis,
 Rectâ Supernos in penates tendite:
 Aut ne velitis ampliùs quod non licet.
 Discrimen eisi voce paruum est, re tamen
 Inter volentes & volantes maximum.
 Vt ergo voci vox, rei res consonet:
 Voletis vt decet, voletisq; vt decet.

In Hæresim.

clxix.

Aedibus in Superis iam pridem cæna parata est.
 Atq; inuitatos turba ministra vocat.
 Sese excusari responso supplice poscit,
 Emit qui villam, vel iuga quinq; boum.
 Tales Catholici, viiis qui grandibus eisi
 Offendunt Numen, ne flagret ira, rogant.
 Qui verò vxorem duxit, quasi re bene gesta,
 Nil sese excusat, nil veniaq; petit.
 Tales Hæretici, carnis qui vota sequentes,

D

Non

De

Non culpam agnoscunt, se magis immo beant.
 Si Deus arcendos cœna iurauerit omnes,
 Sunq; Poli clausæ prorsus vtriusq; fores:
 Flagitij discrimen vt est hos inter & illos,
 Discrimen ius est sic fore supplicij.
 Sin aliqua ille minas sub condicione reliquit,
 Illos querit adhuc, hos Metanœa fugit.
 Cur igitur vitijs certa indulgere voluntas,
 Nullaq; tutanda cura salutis erat?
 Catholico, non Hæretico situs ordine peccet:
 Nōne Voluptates sunt vtriusq; pares?
 Immo Voluptatem Rabies adiuncta minorem,
 Et maius crimen suppliciumq; facit.
 In Impudentiam eorum. clxx.

TE Sanctum in quouis deprehensus crimine iactas
 Vel nullam frontem, vel meritricis habes.
 Immo meretricem veterem lenamq; puderet
 Dicere, virginem quod sibi constet honos.
 Tu te Virginibus, confers præfersq; sacratis:
 Quis tibi, ni qualis Dæmoni fortè, pudor?
 Sed vilis Dæmon fertur pudefactus abire:
 Tu conuictus adhuc probra minasq; iacis.
 Ofrons digna nimis ferri candente corona,
 Vt tegat hanc saltem susus ab igne rubor?
 In Hæresim. clxxj.

Quo pacto Hæretici vincendi? est Hæresis ignis:
 (Luxuria, Ina, Odium, Visq; nocina probant)
 Absorptus maiore perit minor ignis ab igne:
 Aut extincturis mergitur ignis aquis.
 Ab nimis antea minas omnes incendia temnant. Si

Si fugimus, ne nos concremet ille, sat est.
 Tandē Styx, Acherō, Phlegethō, Cocytus, Avernus,
 Tartarus huic finem vim per vitamq; dabunt.
 Hæresis ignis at est Stygiæ ex fornace Gehennæ,
 Perpetuam in Stygio viuere credo lacu.
 In bonorum Spiritualium contemtores. clxxij.
 Delicijs animas Ecclesia pascit opimis,
 Nam cadere huc micæ Cœlica mensa finit.
 Cur miser Hæreticus fastidit & improbat illas?
 Querere de multis hac ratione licet.
 Dulcia cur æger, temetumq; abstemius horret?
 Balnea cur asinus, sus, & amaracinum?
 Fercula gustarunt qui Spiritualia numquam,
 Rident videntes, quisquillasq; putant:
 Grata sed obscenæ laudant conuiuia carnis.
 Quæ sapit huic, illis esca ea sola sapit.
 Nos dapibus nostris, proprijs vescantur & illi:
 Cumq; libenter edant stercora, semper edant.
 De Impietate in Ecclesiam. clxxiij.
 Reddidit Impietas famosum horrēda Neronem,
 Quod matrem diro iusserit ense fodi.
 Innumeri, en, surgunt, maternaq; viscera nati
 Vt Nero confodiunt, Impietate pari.
 Maior at Impietas hæc impietate Neronis,
 Quo melior Mater matre Neronis adest.
 De primatu Romanæ Sedis. clxxiiij.
 Pontifici Hæretici quàm vellent tollere Summū;
 Secta citò victrix, palmaq; certa foret.
 Nam velut imparibus diffidens viribus hostis
 Torquet in aduersum plurima tela ducem:

Omnis ita istorum Romanam machina sedem
 Impetit, ut capta iam nihil arce tremant.
 Eia negant Petrum donatum hoc munere, vel post
 Hunc alios, Romam vel subiisse Petrum.
 Oaries valide nostratia menia pulsans!
 O testudo ferox! ô catapulta grauis!
 Non secus ac stipulas vibrans eneruis arundo
 Possit Arabueas vix terebrare domos.
 Dicite, iura Petro qui tradita summa negatis,
 Vnde Petri nomen, ni petra Petrus erat?
 Si petra Petrus erat, super hanc Ecclesia petram
 (Ni Christus mendax) edificata fuit.
 Si porro hac steterit solius tempore Petri,
 Illicet Inferni praeualuere fores.
 Numquam ut praeualeat fore sed promisit Iesus:
 Perpetuum superest, ceu Petrus, ergo caput.
 Iam nisi Roma Petrum vidit, (monumenta silebo)
 Quam dat ei Christus vos reperite Crucem.
 Sed reperire crucem vos hic magis aestimo vestram
 Qua non blasphemus tam lauro dignus erat.
 Vos igitur pugnare Deo ne pergite frustra:
 Namq; Deum, haud homines, Factio vestra petit.
 Perdidit Hereticos omnes Sacrosancta Potestas,
 Et ac quoque sub pedibus vos Satanamq; teret.
 De Sanctis Doctoribus, & Pastorum
 dignitate. clxxv.
 Haeretici Sacros taxant reprobantq; Magistros:
 Vis auidi ut laudent ora canina lupi!
 Pastorum ratione pari pia munia damnant,
 Ut laceant raptos absq; timore greges.

At num
 Lat
 Actan
 Mon
 In Eco
 Q^uan
 Q^u
 Ni lib
 Quo
 Impro
 D
 Zelus
 Qui
 Nulla
 Hi
 E
 Non
 Vo
 Deoq;
 Quidq;
 Vagat
 Vos e
 O d
 At ill
 Mand
 Est m
 Hec d
 Prae
 Et ve

At numquam deerunt Pastores, spero, nec apti

Latratu ac morsu damna vetare canes.

Ac tandem Inferno positos in gurgite, iungi

Mors depascet eos vulnere, sicut oues.

In Ecclesiæ Catholicæ contemtores. clxxvj.

Quando quidem vobis Ecclesia vera negata est.

Quæ prohibet verum causâ negare Deum?

Ni libeat Matrem, nec Patrem agnoscere par est.

Quo Matrem ergo negas iure, negato Patrem.

De Templis deuastatis. clxxvij.

Improba funiculis commercia, Christe, fugasti.

Diuina zelo te comedente Domus.

Zelus & hos comedit longè diuersus ab illo,

Qui spolians Sacras dilapidantq; Domos.

Nulla volunt monumenta tui, Diademaq; tuorum:

His campona magis prostibulumq; placet.

De Inuocatione Sanctorum. clxxviii.

Non inuocandos esse Sanctos dicitis,

Vos sanctiores quamlibet Sanctis rati,

Deoq; familiariores filios,

Quidquid libet ad interpretandum protulerunt.

Itaq; indicetis quanta differentia est,

Vos esse vânos vultis, illos adoramus.

O digna linguas impii sententia!

At ille qui se Patriarcharum Deum

Mandat vocari, (Veste Christo) non Deus

Est mortuorum, sed magis viuentium.

Hæc deinde Vita Mors vocanda est rectius,

Præsertim iniqua, criminosa, & impia;

Et vestra prorsus. Quid quod isti mortui

Post sunt breui vestri futuri Iudices;
 Bonijq; Vitæ sempiternæ præditi,
 Vos sempiternæ Mortis addicent malis?

De Imaginum veneratione. clxxix.

Quod Christus, oro, quod ve Sancti tam graue
 In Lutheranos perpetraverunt nefas,
 Ipsas eorum vi nec ferant Imagines?
 Sed crimen istis potius est causa impium
 Ingratitudo, qua beneficia ex eis
 Accepta tanta, tamq; multa, & lucida,
 Signis remotis illa subnotantibus,
 Oblivioni tradere indignæ student.
 Cultumq; nolint cum impium rependere,
 Hunc exigentes exigunt Imagines.

De Reliquijs Sanctorum. clxxx.

Invidus humane serpens vetus ille Salutis,
 Obstet ad extremum persequiurq; diem.
 Quid faciat Sanctis claustrum in cæleste receptis.
 Cui super aëriam non licet ire plagam?
 Ut Leo, qui fugit conscens arripe viator,
 In spolia infrendens fortè relicta furit:
 Sic animas Demon spectans super astra beatas,
 Corpora, vel cineres, ossaq; sacra terit.
 Hereticos ad crimen habet furiale ministros,
 Reliquias Diuûm qui laniare iubent.
 Pro tali officio quæ Demon præmia soluet,
 Perpetuò lacerans hos nisi dente voret?
 In Regem Angliæ, & de iisdem. clxxxj.
 Præsulis egregij cineres disperdis & ossa,
 Afferui dira qui sacra iura nece.

Non

Non p

Qu

Non

An pe

Su

Siq; d

Vi

Nil

Inu

Qu

Christi

Sed g

Varij

Que

Cæle

Rest

Et ne

No

Vosp

P

Prod

L

Vos

EPIGRAMMATA.

79

Non poteris signo maiore probare, Tyrannus
Quod proauo peior Schismaticusq; fores.

De Peregrinationibus. clxxxij.

Non loca Sancta petunt isti, ridentq; petentes:
Nec Sanctos faciunt, nec loca Sancta, pili.

An peregrinandi pro Religione laborem
Suscipient, quibus est illa molesta domi?
Siq; domi Sanctis etiam visantur ab ipsis,
Visentes spernem, eiicientq; foras.

De iisdem. clxxxiiij.

Nil opus externas vobis errare per oras,
Plus satis errorum Patria sola dabit.

De iisdem. clxxxiiij.

Inuisa vobis est Peregrinatio,
Qua Christiani Tempia Diuorumq;
Christiq; visunt & columbarum vestigia;
Sed grata vobis est Peregrinatio
Varijs peregrinisq; Doctrinis data,
Quae vos profundum ad usq; Tartarum trahit,
Caelestis vnde Patrie iam nulla spes
Restat videndae Vestra vobis, si libet,
Et nostra nobis sit Peregrinatio.

De iisdem. clxxxv.

Nos peregrinantes Sanctas ridetis in oras,
Gaudet vbi Christus Diuaq; turba coli.
Vos peregrinantes prauas miseramus in oras,
Prodigus omnis vbi luxuriosus agit.
Prodigus at porcos glandesq; perosus, amantem
Longinqua repetit de regione patrem.
Vos regio longinqua tenet, vos pascere porcos,

30 ANDREAE FRVSI

Vos si quis pastos Patre carere iuvat.
Opere gvinantes miseri, qui tenditis illuc,
Spretus vbi eterno vos cremet igne Pater!
In eisdem iactantes apud se esse Apostolicam Ecclesiam. clxxxvi.

Quod vera vobis ad su Christi Ecclesia,
Hoc argumento fortiter probabitur:
Aduersus illam quippe res certissima est
Non praeualere posse portus Inferi.
Si namq; Regnum stare vult Satanas suum,
Pugnare secum, vincat vbi par, non finit.
Sed porta magna est Inferi haec Ecclesia;
Non ergo pugnant, sed fauent huic cetera:
Peccata nam sunt Haeresi iuncta omnia.

In Anabaptistas de vxorum
communitate. clxxxvii.

Communes vobis vxores esse feruntur,
Impingi falso censeo tale nefas.
Coniugium est, dum carne duo fecerantur in una.
Et soboles certum nonit adulta patrem.
Vxores vobis non sunt, dicantur amicae,
Quia in communibus animalibus esse licet.
Sed cum in uno debent alij conuersari amicum,
Ergo in minoribus communibus vana feruntur.
Gravis quae (obijciat) praestant, nulla moretur.
Nominis ne careant, scorta vocare decet.
Haud noua res igitur communia scorta teneri,
Commune est vobis hoc alijsq; nefas.

In eisdem clxxxviii.

Omnia sunt vobis communia, sicut amicis:

Laudo.

EPIGRAMMATA.

II

Laudo quod expositæ participentur opes.
 Vxorēs verò diem prostituuntur & ipsæ,
 Hoc cūne Amicitia est: non puto: Luxuria est.

Aliud.

clxxx.

Baptismus pueris non abs re iteratur adultis,
 Quot baptizatos nesciat esse pater.

Aliud.

cxc.

Vos duo confertis soboli Baptismata vestra,
 Vt purgent crimen bina lauacra vetus.
 Sed Christum esse Deum, castaq; ex matre negatis:
 Non purgent crimen mille lauacra nouum.

In eodē.

cxcj.

Denuo progeniem dum baptizatis adultam,
 (Impietas micam si Pietatis habes)
 Mergere ne libeat solum, submergite prorsus:
 Illinc Pernicies, hinc mage certa Salus.

In eodē.

cxciij.

Quæstio mota fuit, repetitis anne lauacris
 Fit Baptismus aquæ tantum, an & ignis adest.
 Sentio virumq; dari (sua sit sententia cuiq;)
 Dat lympham Hæreticus, Daemoniumq; pyram.

Aliud.

cxciij.

Vim gerit ingentem Baptismi lymphæ secundi.
 Quomodo? lymphatos quos rigat illa facit.

In eodē.

cxciij.

Esse Potestatem Procerum Regumq; negastis:
 Hanc Anabaptismus porrigit ipse fidem.
 Agnita sed falsum conuicit dogma Potestas,
 Qua vestri centum millia caesa gregis.

Hæc oculos, Proceres, Regesq; recludite clausos:

D 5

Hæc

Hec confutandi Dogmata praua, vid est.

In Turcos & Hæreticos.

cxci.

*Q*uid Turcæ Hæreticiq; fastuosas
Cristas arrigitis? quid intumetis?
Ac illuditis anxium popellum,
Quem Rex astrigeri supremus orbis
Castigare volens sibi rebellem,
Vobis viuitur, ut pater flagellis.
Nati crimina puniens amari.
Vobis si sapitis, magis timete,
Inuisis magis, atq; reprobatis;
Nam qui vos tenet, erigit, mouetq;
Et corroborat hastenus furentes;
Iam iam dextra potens superbientes
Spernet, proijciet, teretq; & vret:
Nulli quandoquidem vsui futuri,
Est finis proprius flagrare flagris.

De Lege Hæreticorum.

cxcvj.

*S*ub nulla Hæretici dicunt se viuere Lege:
Lex nulla est, vbi Lex cuique Libido sua est.
Legibus arcetur Vitium, Viri usq; inuatur,
Displicet his Virius, his Vitiumq; placet.
More suo viuunt stimulis frenisq; remotis:
Si queat, indomitus sic quoque viuat equus.

De eadem.

cxcvij.

*S*ub Gratia, & non Lege, te esse prædicas;
Virumque verum dicis, hoc sensu tamen:
Sub Lege non es, cuius excutis iugum:
Infernus utq; est Cælica sub gloria,
Cui non propinquat, ipse es & sub Gratia.

In.

EPIGRAMMATA.

In Sacramentarium.

83
cxcviii.

Vel Christus ipsa Veritas mentitus est,
Vel ut supremo est ipse Iudicii die
Præsens futurus, est in hac quoque Hostia.
Nos educantis ergo qui Christi negas,
Te iudicantis fac neges præsentiam.

De Sacramento Confirmationis. cxcix.

Quod Sacramentum sit Confirmatio, nolunt
Monstra hominū, Virtus unde superna datur.
Nam confirmari Diuino Pneumate nolunt,
Carnis opus possint quo minū omne sequi.

De causa Hæreseos. cc.

Cur adeo, tamquam sit res monstrosa, mouentur,
Catholici, Hæretici quī manifesta negem?
Non moueor, si vel terram Cælumq; negetis:
Ac ipsum, nisi vos laudet & ipse, Deum.
Cur non displiceant placitis contraria vestris?
Nam placitum par est cuique placere suum.

De Missa. ccj.

Cur missam facitis Missam, vanamque putatis,
Cuius Apostolicus ritus origo fuit?
Quo vos iudicio reprobos maiore probetis,
Quam quod nil vultis sacrificare Deo?
Hostia (Paulus ait) nam nulla relinquitur illis,
Qui peccant vltro, notaque v' era negant.

De eadem. ccij.

Missa (volunt multi) quia mittitur Hostia, dicta
Sic Missam vobis iure negare licet. (est
Nam neque missa fuit vobis Diuinitus illa,
Nec rursum per vos mittitur illa Deo.

In

In scopum Hæreticorum

cc

Hoc multi Paradoxon arbitrantur,
 Monstrisq; omnibus ampliùs stupendum,
 Sacris dogmata quæ notata scriptis,
 A Christo vel Apostolis reclusa,
 Passim mirificis probata signis,
 Tot defensaq; Martyrum cruore,
 Tot sancita pijs Patrum statuis,
 Doctorumq; libris tot explicata,
 Vsu deniq; roborata longo;
 Nunc demum à sciolis nouis magistris,
 A scurris, nebulonibus, proteruis,
 Spuris, sacrilegis, apostatisq;
 Et (dicam vt semel) halitu cadente
 Omni flagitio impio refertis,
 Tamquam ludicra vel nociua sperni.
 Sed nil est paradoxon aut stupendum,
 Si mentem Hæretici scopumq; nôris:
 Nam quanto magis impium quid audet,
 Horrendum procul ac abominandum;
 Tanto se magis iude gloriosum
 Illustremq; putat fore, ac beatum.

In Hæreticos apostatas.

cciiij

Anxia Doctores exercet questio nostros,
 Quis fuit Angelice cætus apostasie:
 Crimen vtrū à multis factū sit, an Ordine ab vno.
 A varijs factum credo fuisse magis.
 Namq; sui similem nobis cūm Demones optent
 Perniciem, simili Schisma cohorte mouent
 Iam sed ab Ordinibus Monachorum pluribus ecce

Hæret.

EPIGRAMMATA.

83

*Hereseos primi profluere duces:
Vtpote Lutherus, Lambertus, Erasmus, Ochinus,
Oeco & lampadius, Bucerus, atq; pares.
Hos turba innumera furia mente sequuntur:
Angelica specimen sic fit Apostasie:
Exitiumq; sequi nimis (heu) conforme videmus,
Corruat in Stygios ut reaturlacus.
In Malitiam perdentium Animas. ccv.*

*Est hominis pro Carne suam spreuisse Salutem,
Velle alios secum perdere, Demonis est.*

In Erasmus. ccvj.

*Cur non quem subiit Monachatu laudat Erasmus?
Deseruit, nec se vituperare potest.*

*In eiusdem Erasmi pro libero Arbitrio cō-
tra Lutherum disceptationem. ccvii.*

*Arbitrium nobis seruum intrudente Luthero,
Arbitrij seruo crimen ad amne sui.*

*Profiluit pro Catholicis pugil acer Erasmus,
Acqua accepturus mole giganta gigas.*

*En Bacchus Bitho commissus, fama canebat:
Spectatorq; frequens vndiq; pronus erat.*

*At citò pallidulus nobis athleta refrixit,
Proq; graui pugna fit pugil ecce leuis.*

*Ludere tyronis tantum se more profatur:
Atque Problema loco Dogmatis esse facit.*

*Mille sed opprobrijs multatur ab hoste feroci,
Qualis ab Entello fertur abisse Dares.*

*Mox Hyperaspisten pro vindice mittis Erasmus:
Patronum reperit sed bona caussa malum.*

Sic manet ambiguum, parti plus faueris viri,

D 7

Pro

*Proposium attingis nescius immo scopum:
Non satis Arbitrij est pro libertate probanda,
Quod latus Arbitrium vertis in omne tuum.
De Lutheri & Erasmi differentia. ccviii.*

PARUM Lutherus ac Erasmus differunt.

*Serpens vterque est, plenus atro toxico:
Sed ille mordet ut Cerastes in via:
Hic fraudulentius mordet in silentio.*

De Iustitia imputata.

ccix.

*PONIS Iustitiam tibi imputatam,
Non que ponitur Orthodoxe inherens.*

*Cur hoc? es male conscius tibi ipse,
Ut cui Iustitiae nihil, sed ingens
Contra Iniustitia lues inheret.
Hinc Spes omnis abest iue Salutis.*

Ne quis Iustitiam det imputatam.

Esse, Iustitia imputetur absens:

Ut respondeat ergo condecenter

Ius causae, meritoque retributum;

Sic ut Iustitia est tibi imputata,

Sic mercede fruere imputata:

Proque Iniustitia tibi quae inheret,

Est & Poena tibi futura inherens.

De Fide.

ccx.

*VEstra beat vos sola Fides, conamen opusque
Et Legem excludens: ô male fida Fides!*

De eadem.

ccxi.

*Non est magna Fides bisse nos credere tantum
Articulos, Sancti quos docuere Patres.*

Reprobis electus quod sit, Dei & hostis amicus,

Perdis.

EPIGRAMMATA.

87

Perditus & saluus, credere, magna Fides.

De eadem.

ccxij.

Dicis habere Fidem, quæ suppleat omnia: quisquis
Dogmata sacra negat, non habet ille fidem.

De Missa.

ccxlii.

Credendam Impietas quod impudendum

Erronum nocuisse sat putaret

Devoto spolians honore Sanctos,

Defunctisque pium negans honorem,

Et Viuis merita eximens laborum:

Nunc, ut perspicio, Deum nec ipsum

Immunem esse sinui suæ rapinæ:

Hunc priuare volunt peculiari,

Ac summè placito, immo singulari

Cultu, ipsi proprium offerente Natum,

In quo complacuit sibi, sibi in quo

Semper complacet atque complacebit:

Solo nomine cuius ob figuram

Omnis Victimæ Legis obsoletæ

Ac Oblatio multiplex placebat.

Hunc semper sibi poscit offerendum,

Offerri quoque se Patri ipse Natus

Mandat perpetuò suæ salubri

Facta commemoratione Mortis.

Isto quid magis impium reatu?

(Horresco referens) Deo quid æquè

Possū credere contumeliosum?

O iniuræ Patri quæ Filio quæ,

Et dignas laniura Sectæ penas,

Si penas habeat Gehenna dignas!

De

Non esse Missam sacrificium dicitis,
 Sed iuge quoddam vult Deus sacrificium.
 Cùm nullus ergo possit alterum dare,
 Aut vos necesse est, aut Deum falsum loqui.
 Vtrum putatis, si fueritis Iudices?
 Non vos opinor, sed Deum damnabitis.

De iudicio Hæreticorum & Dei. ccxv.

Dogmata damnatis sicut Divina, Deumq; :
 Vestra ita damnabit Dogmata vosq; Deus.
 Vtraque litterula tantùm Damnatio differt,
 Quandoquidem Iocus est illa, sed ista Focus.

De Canone Missæ. ccxvj.

Cur sacer ille Canon sic displicet (obsecro) vobis,
 Ut moueat stomachum res pia nulla magis?
 Omnia sacra semel, canonasq; horreniibus omnes.
 Duplice iure sacer displicet ille Canon.

De Missa, quam Abusum vocant. ccxvij.

Ritum illum celebrem Missæ vocitatis Abusum?
 Ferre quidem dictum possumus, hæud animi.
 Quod Missa ah nimio (fateor) celebramus abusu,
 Culpa grauis nobis Impietatis adest.
 Sed quod Catholico Missam remouetis ab usu,
 Culpa grauis vobis Impietatis adest.

De Calumnijs eorum. ccxviii.

Magnos Rhetoras esse Lutheranos
 Ex tua satis ac nimis Figura

Est cognoscere, Fittione dicta,
 Quam præter reliquas magis frequentant,
 Ut vota ad sua maximè innuantem.

EPIGRAMMATA.

89

Nam cū Nequitie & Rebellionis
 Tante sint sibi conscij, nihilque
 Contra Catholicas valere partes
 Se norint, populo vidente Verum:
 Ne verum populus videre possit,
 Ad vim confugiunt Calumniarum,
 Et nugas odia ad mouenda fingunt:
 Vt quòd iustificare nos velimus.
 Nostrorum ex operum labore, sicut
 Hebrei absque fide sibi placentes:
 Quòd freti Arbitrij vigore, cūlum
 Iactemus sine Gratia mereri,
 In quo tu, & Pelagi, ac tui peristis.
 Submersi Pelago, horror vnde nobis.
 Et nostri quòd Imagines adorent,
 Idolum velut Ethnici colentes:
 Quòd mysteria Rituum sacrorum,
 A Christo licet exq; Apostolorum
 Ceteris Traditionibus recepta,
 Sint mandata hominum recens reperta
 Quòd Christi Meritumq; Gloriamque,
 Sanctorum veneratione & omni
 Possremū pietate destruantur.
 Sic si fregere, sic calumniantur.
 Mentiriq; licet, nec vlla veri
 Aut falsi ratio est habenda cuiusq;
 Sed qui turgidiū proteruiusq;
 Doctrinam insinua: licentiosum,
 Is palmam quasi præeminens reportat:
 Christus simplice Veritate gaudens.

PRÆ-

Prorsus de Meritoq: Gloriaque
Istis temporibus periclitatur,
Ni se Rhetorica tueretur arte.

De iisdem.

ccxix.

Errones nobis errorem appingere tentant:
Errare alterutros quippe necesse vident.
Est error vobis, nobis erroris at horror.

Hoc non prospicit is maximus error hic est.

In Avaritiam eorum.

ccxx.

Vxorem iuuenis Lutheri alumnus
Duxit decrepitam quidem, sed amplis
Pulchram diuitijs, quid hoc, Luther?
An non progenies necessitasque
Quam tu concubitus facis, tuorum.
Causa est vnica Matrimoniorum?
Vxorem sed ego intuo frequenter
Vos non ducere: duxit iste dotem,
Alter molliorem, genus, fauorem:
Et quid non vitij inde consecutum?
Hac an Lex tua precipit, Luther?
Horum credo velis datam esse cunctis,
Sicut concubitus, necessitatem.

De eorum Charitate.

ccxxi.

Certant Grammatici anxie Latini,
Virum littera prima Charitatis,
Et Chari, aspera spiritu, anne lenis
Sit scribenda magis, vel efferenda.
Romani titulo frequentis vsus
Aspirant, & originis Pelasgae:
Graecis Gratia nam χάρις vocatur.

Germa-

EPIGRAMMATA.

91

Germani at, qui bus est Scientiarum
Præter Grammaticam nihil parum ve,
Et qui notitiam vocabulorum
Doctrinæ faciunt sacræ esse summam,
Quamuis omnia verba ferme ab usu
Aspirent patrio; tamen vetabunt
Aspirare duo illa controuersa:
Tamquam vocis origo sit Latina.
Nam Carum haud aliud, nisi Caro, his est:
Et sola his Caro Caritas vocatur.

De eadem.

ccxxij.

CHara Caro est vobis, vobis nec Cara videtur,
Qua citra precium nunc licet omne frui.
Sed precium æterni dum creditor exiget Ignis,
Cara nimis, nec iam Chara futura Caro.
Quod dicant licere cum Excommuni-
catis versari.

ccxxiii.

QVos contumaces Pastor excommunicat,
Fas est apud vos colloqui, conuiuere,
Negotari libere cum ceteris,
Quamuis prohibeat Paulus hæc, ut promittis
Resipiscat ille: facite sed vos ut lubet:
Hunc duco vobis eximendum scrupulum.
Positis omnes ut simul consuescere,
Cum suis Excommunicati omnes simul.

De Confessionis Sacramento. ccxxiiii.

CVr temere à vobis Confessio sacra vetatur,
Quam liquet à Christo primitus esse datam?
Numinis instinctus non est, sed Dæmonis, iste,
Consilium cuius nouimus, idque palam.

Qui

ANDREAE FRUSII

Qui scelerum vobis virus letale propinat,
Ille saluiferum surripit antidotum.

In tollentes Confessionem. ccxxv.

Cv nec crimina vestra confiteri
Ritu Christigenarum omnium vetusto,

Nec cuique sua confitenda multis?
Non longè ratio petenda nobis,
Verbis pluribus est vel explicandaz
In promptu nimis hæc, nimis se aperit

Prodit, si ratio tamen vocanda est.
Tædet crimina flere delicatos,
Et proferre palàm pudet superbos;
Purgari à vitijs piget scelestos,
Perdi quemque simul iuvat malignos.

De Religione eorum. ccxxvj.

Cv Sella ista sacros Ritus & Dogmata damnat?

His sine perfecta Religione viget.
Religio est illi Divinam attendere Legem;
Et mali immunes, participesque boni.

In eandem. ccxxvij.

Religio f, quod religet, sic dicta putatur,
Hæreticos quæ gens Religiosa magis?
Sunt etiam scelerum religati mille catenæ,
Ipsæque religio sub Syge major erit.

Contra Aequalitatem dicarum quam
ponunt ccxxviii.

Esse dies cunctos æquales unde putari?
Cosmographi hoc vobis Astronomique negant;
Solut enim medijs sic habet ambitum orbis,
Cuius Horizontem tangit yterque Polus.

Siccine.

EPIGRAMMATA.

91

*Scceine fit vobis Boreæ confinibus? At qui
 Fortè nec absurdum, nec Paradoxon id est.
 Nam cùm Naturæ viuatis more solutæ,
 De Naturali dicitis ista die;
 Vel quia caligant oculi sine lumine vestri,
 Nesci. is quid nox differat atque dies.
 Vtra libet moueat ratio: mage dicite nocte eis
 Aequales vobis, est vbi nulla dies.
 Aequales si verò dies hoc dicitis esse,
 Tempore quòd vestro non varietur opus:
 Sic habet: vsque adeò vitam complectis iniquam,
 Vt fieri haud melior deteriorve queat.*

*In eorundem Excommunicatio-
 nem.*

ccxxix.

*TAm contumace, tam procace spiritum
 Ab Orthodoxis Lutherani disident,
 Vt nil sacrorum Rituum, nil Dogmatum,
 Quod non aperius Bibliorum vrget locus,
 Sibi relinquunt prorsus, at contrarijs
 Tollunt statuti: si quid autem clarius
 Probatiusque est, quam Calumniam vi ferat,
 Fingunt, resingunt, amputant, mutant ita,
 Conforme iam non vsui vt sit pristino,
 (Baptisma quale, qualis Eucharistia:)
 Postremò votis se videntur maximis
 Strinxisse, totis ac studere viribus,
 Commune planè habere nobiscum nihil.
 Cur hos, Supreme Pastor, excommunicat?
 Ipsimet an se non sat excommunicant!*

Cor-

Hic, huc ab omni parte lati currite,
Quoscumque crimen obligat nefarium:

Seni latrones, atque pirata feri,
Truces tyranni proditores impij,
Fures rapaces, sacrilegi, sedifragi,
Crimenicida, venditores subdoli,
Incendiarijque & usurarij,
Proceres iniqui, quæstuoſi indices,
Præuæque litiſ advocati conſcij,
Faliſque teſtes, debitores perfidi,
Calumniator, peierator, & reus
Simoniarum, quique conſultor malus,
Seductor audax, proxeneta noxiuſ,
Discordiarum præliorumque artiſex,
Bellator atrox, atque plagiarium,
Monopoliorum ſuſcitor peſtilens,
Impoſtor effrons, aleator improbus,
Quicumque tandem fraude ſeu vi ceteros
Inuadit, angit, opprimit, circumuenit,
Adeſte promi, iubilare, plaudite:
En Legis ipſe Lutheranae Præcoſum
Vobis Salutem nuncians facillimam.
Quam denegabant compedes Papiſticae:
Confessionem quippe criminum hætenus
Exhorruistiſ, nec proſecto iniuria:
Ne tot lucrorum facinorumque enormium
Præſcriberetur dura Reſtitutio:
Nec non adeſte, quotquot execrabilis
Premiſſi reatuſ, dura conſcientia,

Quam

Quàm confiteri vos Sacerdoti pudet;
 Vt parricidæ, matricidæ, adulteri,
 Scurra, cinadi, lycophantæ perditii,
 Lasciuiffque pessimis obnoxij,
 Superbi, auari, liuidi, ficiarij,
 Tum lurco, leno, ganeo, veneficus,
 Et, verbo vt vno finiam, quoduis scelus:
 Potestis omni liberi molestia
 Peccata vestra ponere, ac resumere,
 Quoties libebit, vel die vno millies:
 Nam lege nostra sufficit soli Deo,
 Hominiue cuius confiteri paucula,
 Et illa, quæ sint omnibus iam cognita:
 Vel in genere dumtaxat effari sat est
 Vos esse culpis proprijs damnabileis.
 Sic absque fletu vel satisfacto statim
 Remissionem sumitis plenariam
 Culpa atque Pœnæ sic Dei esse filios,
 Et certa cœli regna iam præsumite.
 Placétne vobis Sanctio: vah. quàm citò
 Cuncti annuistis, quàm benignè applauditis,
 Mihi offerentes aurum hic, ille poculum,
 Aliusque quidquid obuium fit ad manum!
 O Lex hominibus gratiosa perditis!
 O liberalis Lex, sed alicui boni!
 O Lex supernæ Gratiæ tam prodiga,
 Vt nullus esse possit Inferni metus!
 Ipsos vel immo Demones nequissimos
 Lex ista possit cum Beatis ponere.
 Nam si ad Salutem sola sufficit Fides,

Quam Lutherani vendicant Fidem sibi,
 Sibi perinde vendicant & Demones:
 Vtrisque cum sit absque operibus par Fides,
 Beatitudo par virisque competit.

De eadem Confessione. ccxxxj.

Commoda magna duo Confessio vestra propinat:
 Lumina nec fletus, nec rubor ora tenet.

Nam conficta Fides veniam praesumit ineptam:

Criminibus tacitis frons quasi iusta nitet.

Vos etiam reddit Confessio vestra beatos,

Sicut apud vulgus Pagina Sacra probat.

Nam quorum sunt testia (refert) peccata, beati:

Hoc voluit David scilicet, hoc cecinit.

Estis enim, dum testia manent Peccata, beati.

Vos Paene at, fuerint dum patefacta, manent.

In eorumdem Legis commodita-
 tem. ccxxxij.

Quidam secutus Lutheranas Hereseis,

Ob illecebras carnis & licentiam,

Quae corda, ferrum sicuti Magnes, trahit:

Cum iam propinque tela persentisceres

Acerba Mortis, cepit expauescere,

Acerbiora cogitans quanto forent

Tormenta seui perferenda Tartari:

Quare (quod hora remedium brevis dabat)

Ad se vocari mox Sacerdotem iubet,

Cui fletu rite confitetur crimina:

Carpentibusque factum amicis ut malum,

Satis sit, inquit, vos quod audiri hactenus:

Lex ista Vinis commoda est, non Mortuis.

De

EPIGRAMMATA.

97

De inquieta eorum Conscientia ccxxxiiij.

Cur ita, ceu dubius nemora inter densa viator,
Vertitis huc illuc triste subinde caput?

Pergite: mentitur, qui vos errare susurrat,

Ista petituris Tartara recta via est.

De ancipite Lutheri nomine. ccxxxiiij.

Nomine Lutheri fortasse videbor abusus,

Protraho quod voto contraho quodque meo.

Anceps iure mihi est, sibi nam Lutherus & anceps;

Protrahitur voto contrahiturque suo.

Dogmata producit sua nunc, mox corripit illa:

Nomina producam corripiamque licet.

In Hæretici calumnias. ccxxxv.

Catholicum vario accusat damnatque canillo

Hæreticus fraudis nequitieque rem.

Accusatoris partes iam & Iudicis egit:

Carnificis partes, si modò possit, ager.

Sed Divina licet nos puniat ultio iuste,

Hæreticus numquam desinet esse Reus.

De Lege eorum. ccxxxvj.

Quomodo vos nullo positos sub Lege putatis,

Cùm Legem teneant terra polusque suam?

Divinam Legem ac humanam spernitis? esto:

Et natura data quam ratione facit?

Quam carnis natura dedit, non spernitis: immo

Ipsamet est vobis Lex sacrosancta Caro.

Dixeritis forsàn, non lex est illa, sed illex:

Compellunt leges, illecebræque trahunt.

Lex ita non vobis est vlla, sed Mæresis exlex:

Non sine iudicio supplicioque tamen.

¶

Qui

De

Qui sine Lege etenim peccant: sine Lege peribunt:
 Sit Lex, seu non sit, cum pereatis, idem est.
 Quin potius grauior vobis Damnatio longe est,
 Lex quibus antè Dei cognita spreta fuit.

In Confessionem eorum. ccxxxvii.

Solum crimina nota confiteri
 Nos, Luthere, iubes: at hoc perinde est.
 Sicut crimina nulla confiteri.

De Sacramento extremæ Vnctio-
 nis. ccxxxviii.

Sacro cur Oleo (fidelis vt mos)
 Vngi vos piget imminente leto,
 Vt sic fortiter hostium supremum
 Muniri superetis hunc agonal
 An cum Damone forte foedus illud,
 Et tranquilla diu necessitudo
 Securos ita reddit & superbos,
 Vt spernatis opem sacri Liquoris?
 Sed nil hoc opus est, sat estis vultis
 Illo pingui oleo atque faculento
 Peccatoris, vt acriore flamma
 Fornacis Stygiæ perardeatis.

De eodem. ccxxxix.

Diuina ex Oleo manat Misericordia sacro:
 Spernitur hoc si cui, spernitur illa simul.

De ciborum delectu. ccxl.

Relligione cibos nullos distinguere vultis:
 Relligio ad vestram non facit ista Gulam.
 Cur etenim fatuas lautis postponitis escas?
 Cur temeto vappam: pocula mista meris?

Corpe-

EPIGRAMMATA.

99

Corporis in victu ratio (dicetur) habenda est:
 Cur animæ ratio non sit habenda magis?
 At neque diligitis carnale iuuantia corpus,
 Sed sale quæ multo crassius que nocent.
 Trapula & Ingluuias animam cū corpore perdunt:
 Delectus melior noster utrique foret.
 Delectum aut igitur victus admittite nullum,
 Aut cui sit Ratio cum Pietate canon.
 De ipsorum Catechismo. ccxli.

Qui Lutheranis initiari vult sacris,
 Abiuret hic omnem penitus cultum pium,
 Et Orthodoxæ Ecclesiæ Charismata,
 Sedisque Petri priscam Obedientiam:
 Mox se tenaci iureiurando obliget
 Ad Veritatis monita, sicuti solet
 Aspis salubre ad carmen obsurgere.
 Quid peius istis (prò dolor) phreneticis,
 Omnem Salutis qui sibi obstruunt viam,
 Nullamque morbo spem superstitem sinunt?
 Verùm Phrenesi peior hæc Insania est,
 Neceßitate peior ut Malignitas.

In Fallaciam. ccxlii.

Qua trahit arte rogas homines hæc Secta? rogatus
 Hamatus pisces qua trahit arte cibum.
 Illecebra carnis nulla illecebrofior esca:
 Nullus, ut Hæreseos, hamus aduncus ita est.
 Non igitur mirum est illuc concurrere multos,
 Et cautum paucos inde referre pedem.
 Multa fuit seclis Idololatria vetustis,
 Sed vestra nusquam nequior vlla fuit.

E 2

Nam

Nam præter Venerem, Bromium, Comū, Geniumque
Nullum suscipitis suspicitisque Deum.
De rapina bonorum Ecclesiasticorum,
&c. ccxliij.

EN redit antiquis proscriptio sueta Tyranni,
Ciuibus eiectis quæ rapiebat opes.
Nam modo Teutonici Luthero auctore Tyranni,
Qua mage ditescant, hanc iniere viam.
Pulsis Præsulibus, Monachis, aliisque piorum
Ordinibus, census diripere sacros.
Lutherum esse tamen peiorem dico Tyrannum:
Illi vi latrones, hic velut hostis agit.

De doctrina Christi, & ipsorum
Repugnantia. ccxliij.

Est & non negat in Christo Præco inclitus esse,
Doctrinam verax nam dedit ille bonam.
Est & non putat in Christo Præco impius esse,
Doctrinam mendax des quasi, Christe, malam.

De eadem. ccxlv.

DOGmata sana dedit pridem sua Christus, at isti
Noxia sub Christi nomine testa docent:
Sic populo imponunt, sic Legem denique Christum
Ignorare suam, seque negare debent.

De eadem. ccxlvj.

VELATA Christum facie illudere latrones,
Tamquam ignoraret qua gena cæsa manu:
Sic faciunt isti, qui veram abscondere lucem,
Quemque petunt rigido calce latere volunt.

De eadem. ccxlvij.

CHRISTUS falsa docet, doceat si vera Lutherus,
Cura

Cum genus oppositum Legis vterque ferat,
 Sit Deus at verax, homo mendax omnis, & omnis
 Demon; nam dubium est sine Lutherus homo.

De principiis Doctrinae istius. ccxlviii.

Errorum quare ingentem cumulatis aceruum,
 Si breuior cunctos stringere summa potest?

Nolumus (asseritis) Ritus ac Dogmata Patrum:

Sed volumus tantum quod Scheda Sacra tenes,
 Nolumus expositam à sanctis Doctoribus illam,

Sed volumus nostra non nisi mente capi.
 Principiis quaecumque liber concluditis istis.

Christus & inuitus Dogmata vestra probat.

De Concordia Sectarum. ccxlix.

Discipulos vario turbatis Dogmate vestros:
 Constat & inter vos plebe querente nihil.

At tunica Christi semel ex quo Sectio facta est,

Vos mille in partes Schismata nata fecant:

Sed quid ego adiuto, curamque leuasse molestant?

Ecquid erit precij? gratis at istud agam

Dogmata particulis ne multiplicare minuis.

Disidium vobis nascitur vnde frequens:

Sed commune quod est cunctis, id promite solum.

Sic credet vulgus quod sapiatis idem.

Vnum dogma satis breue perspicuumq; futurum est.

Quod? Volumus sola (dicite) Carne regi.

In Religionem eorum.

ccli.

Cur trahis innumeris sessas ambagibus aures,
 Commentis aptans Biblia torta tuist?

Impius esse cupis, pius & maliris haberi:

Religio Pietas impia nempe tua est.

NE sequentes paginæ vacarent;
hose eiusdem Auctoris versus ab
Amico acceptos adjicere libuit.

Ad D. Hieronymum.

VT Pietate domas, Hieronymus sancte, Leonem,
Sic Animum cures, quæso, domare meum.
Si que serum dicas Animum magis esse Leone;
Qui multum hic poteras, plus super astra potes.
De eiusdem Imagine.

Qui poteras viuis, quid non potes ipse Beatus,
Qui pictus tacito numine corda moues?
Quos picta ergo tibi deuotos reddit Imago,
Fac Pietas reddat nos tua vina pios.

Ad eundem.

Qui sacra tam magno explanasti Scripta labore,
Fac tuus incessus ne sit ut illi labor.
Membris at nostris fac lumen adesse supernum,
Ut dare possim Biblia sacra capi.
Postulatio Sapientiæ à Deo.

DA, Pater, ut mihi Mens tua per mysteria curat:
Fac simul affertum gressibus ire parem.
Sin præit: alterutrum potius Dilectio monstret
Præuia securum Cognitionis iter.
Quatuor Religiosis maximè necessaria.
PROpositum primum fac serues: Proface semper:
Nil temere taxa: Fer patienter omni.

EPIGRAMMATA.

103

Sis memor incepti: Studeas accendere fratrem:
 Nil temere culpes: Fortis acerba feras.
 De multiplici D. Thomæ Aquinatis
 doctrina.

Quis Sophiã rectè totam scit tradere? Thomas:
 Thomas nam reliquos eminet ante Sophos.

Quis Logices reddet fastigia peruia? Thomas:
 Thomas nam Logices omne recludet iter.

Quis facile exponet mihi Naturalia? Thomas:
 Thomas Naturæ grande reuelat opus.

Quis præcepta palàm faciet Moralia? Thomas:
 Thomas, quid Virtus, quid Vitiumq; docet.

Quis Divina mihi pandet Mystéria? Thomas:
 Thomas veram aperit cum Ratione Fidem.

Quis Vitam ad superã monstrabit pergere? Thomas:
 Thomas Exemplo ducit ad astra suo.

Ad Nouitium quemlibet Religiosum coqui
 ministerio fungentem carmen Gra-
 tulatorium.

Qui venit huc Christi vt famulis famuletur, &
 escas

Preparet; is famulus Christi erit atq; coquus.
 Sed prius expendat prudenti examine secum,

Quid Mundi obsequium differat atq; Dei.

Aestimēt hanc Aulis Regum præstare Culinam,

Qualibet ac longè parte nitere magis.

Vilis & arcta præit cuncta aurea vasa suppellex,

Gemmatum exsuperant pinguis saxa solum.

Pulchrior est Phrygijs fuligo tapetibus: illi

Suauius & quàm thus vel rosa pædor olet.

Sordida splendidior Tyrio fit murice vestis:

Quin & aprica, grauis fumus, vt aura placer.

Iugis ab aestiuo feruor resfrigerat ignis,

Denique delicias cuncta molesta putat.

Ergo alacri semper vultu gratoque labore

Obsequij praestat munia prompta sui.

Nec solum interea solerter edulia quaeque,

Sed varijs etiam se parat ipse modis.

Se coquit in primis, ne sit iam crudus & asper:

Decoquit interiùs ne Caro viuat adhuc.

Percoquit, vt maneat durum nihil intus & extrinsecus:

Et recoquit crebrò pars vbi cruda redit.

Concoquit omnē hoēm veterē, nouus vnde valet.

Excoquit ac proprij quidquid Amoris habet.

Cooktum ita, decoctum, percoctum, hinc inde recoctum,

Concoctum, excoctum sese vbi reddiderit:

Nouerit (Imperijs quod praeminet omnibus) aptum

Iam Christo & famulis se famulum atque coquum.

Ad tres Magos.

Horum & quanta patet Sapientia magna Magorum,

Qui puerum norunt & coluere Deum?

Dona humana Deo dantes, Diuina reportant.

Fac tribus his similes nos, Deus, esse Magis.

Ad Christum Crucifixum

Stipsum appensumque: Cruci me quisquis Amicus

Respicis, & mecum rite dolore cupis:

Versa animo, quis ego, pro quo, quas susero penas,

Meque graui lapsus Morte piare tuos.

Et quoties peccas, humeris crede addere pondus,

Vulnera quod spasmo tendat acerba nouo.

EPIGRAMMATA.

103

In Epiphaniam Domini.

Heu! vbi nā apparet nascens hoc tempore Christus?

Aut vbi iam nati signa relictā patent?

Haud modo vera Magos reddit Sapientia Reges.

Vnde nec ad Christum prauia stella trahit.

Sed mihi tarda Magos retinens pigredo quid obstat

Inueniam Christum quo minus atq; colam?

Nascitur in Bethleem Puer. hęc Ecclesia sancta est:

Vt pote cœlesti pane referta Domus.

Paupertas humilis stabulum est; presepe salubris

Sobrietas; fœnum supeditata Caro.

O vinam Christo supplex vbi nascitur ad sim?

Ast homines quosuis non capit iste locus.

Cum Matre in stabulo Puerum comitatur Ioseph:

His similem esse decet, qui cepit esse comes.

Pura facit similes nos Contemplatio Matri,

Sollicito similes Actio sancta Viro.

Alterutrum quisquis Meditans Operansq; sequetur.

Infanti nato iure propinquus erit.

Sed neutri similis cū sim, me pellet vterque:

Non ego Deuotus, non Operosus ego.

Quid superest? satis est vt sim ex Pastoribus vnus.

Vel socius possim Regibus ire Magis.

At mihi nec simplex Pastorum est vita, vagantem

Mentis & Affectus non bene seruo gregem.

Doctorum ipse hominum sapio non more Magorum,

Nec regno (heu!) vitijs subditus vsq; meis.

Angelici non ergo canent mihi gaudia cœtus,

Stella nec optatum mystica pandet iter.

Quis modus esse Asinus vel Bos desidero saltem:

Nam Christo in stabulo iunctus uterq; fuit.
 Vile quidem fieri iumentum obiector apud te,
 Christe, ut sic tecum iugiter esse queam.
 Vtilis à Domino Bos est Asinusq; fidelis:
 Nouit enim Dominum gratus uterq; suum.
 Vtilis (ah!) minime tibi sum, minimeq; fidelis,
 Et Dominum ingratus nosse recuso meum.
 Quocirca hunc aditum si solum Mater, Ioseph,
 Pastor, Rexq; Magus, Bos, Asinusq; subit;
 Excludor. quid agam? misero spes vnica restat,
 Proximus ut sacram nitar adire Domum.
 Edita per patulas cernam mysteria rimas,
 Nam Domui nullas huic reor esse fores.
 Ut mendicus ibi clamans, propriasq; recensens
 Aerumnas, aliquam forte merebor opem.
 Pronus adorabo Puerum, genibusq; volutis
 Matrem obsecrabo, suppositumq; Patrem.
 Intrantes quoq; Pastores Regesq; precabor,
 Me miserum ut precibus subsidijq; iuuent.
 Deniq; non illinc prius importunus abibo,
 Opportuna, Puer quam mihi dona dabit.

F I N I S.

DE CAEREA ILLA ET
SACRA IMAGINE QVAE
AGNVS DEI NOMI-
natur.

D.

ANDREAE FRVSI CARMEN.

Quid sibi vult agni quæ circumfertur imago
Cærea, mirificis nobilitata modis? (est.
Haud temere, neq; enim blaterare, aut credere fas
Catholicis quicquam fraudis inesse sacris.
Verum quæ species cultus? quæ causæ? quis auctor?
Quæ ratio talem dat vel origo locum?
Res quia cæra, parum, nimis aut obscura videtur,
Pleriq; hanc animo frigidior colunt.
Diuinæ propè dant alij virtutis honorem,
Hisq; Superstitio sorte suborta nocet.
Idolum vocat hæreticus, ridetq; fidelem,
Hic tacet ignarus, fronsq; plicata rubet.
Non bene tanta latent fidei munimina sanctæ,
Iam celebrisq; rei iura sepulta silent.
Iustè ego cum tales versarem pectore curas,
Catholica his dictis visa monere fides:
Non noua sed nostris sepe auribus acta querela est,
Nec de hoc duntaxat munere turba fremit,
Ecquis enim meritum retinet iam ritus honorem?
Quis nitet intacta religionè locus?
Christi etiam sanctum blasphema calumnia corpus
Vellicat, & nugæ omnia sacra facit.

Sunt rursus innumeri voce haud virtute fideles
Vixq; umbram fidei vel pietatis habent.
Nec mirum est omnem cultum frigescere, quando
Ipse Dei diuo corde refrixit amor.
Irrita sic fieri caelestia dona necesse est,
Seu dubios ritus inualidosq; putent,
Sive Superstitio externis ita rebus inherens
Fascinet, ut spernant nobile mentis opus.
Quid peccent viriq; tibi per singula possem
Exprimere, ac vsus constabilire pios.
Verum argumento fiet satis omnibus vno,
Si satis excussus caereus agnus erit.
Abdita nonnullos primum quod turbat origo,
Propterea & magnum pondus habere negant.
Ponderis indicium maioris maius idipsum est,
Sanctorum ad trutinam si reuocare velis.
Quicquid enim seruat ritus Ecclesia constans,
Principium cuius nemo referre queat,
Id magis antiquum, certum, ac laudabile censent,
Tanquam à primæua religione satum.
Hæc siquidem haud scripto sed factò vsuq; vigebat,
Sæcula quod statuant, posteriora notant.
Sic consueta volunt doctores multa vetusti,
Ex Christi, ac comitum traditione vehi.
Agni huius refert auctorem nemo recentem,
Priscus enim priscis patribus vsus erat.
Vnde velut de re clara nimis atq; probata,
Rara per historiam mentio facta patet.
Eiusdem nec parca minus largitio facta est,
Nobilis ut merito semper honore foret.

CARMEN.

109

Ante octingentos ferme, Leo tertius, annos;
 Optimus exhibito munere testis adest.
 Carolus hoc Magnus magna pietate recepit.
 Thesaurum ut reputans cœlitus esse datum.
 Urbanus quintus similem post consecrat agnum,
 Quem Byzantinus ferre Monarcha cupit
 Excipitur populi occursum cum supplice pompa,
 Atq; triumphantis mœnia more subit.
 Rarius ergo fuit donum ut preciosius esset,
 Diuinum plusquam pontificale quod est.
 Ab nimia id deinceps vilescere copia fecit,
 Vulgare ac leue fit, quod leue vulgus habet.
 Omnibus hoc sacris, ipsi hoc commune synaxi est,
 Sic fuit Hebræis nausæa, manna frequens.
 Membris at rectis rerum conspecta bonarum
 Copia, fit pluris quo magis ampla venit.
 Prima quidem ratio sacrandi antiquitus agni
 Exstitit, ut signum grande potensq; foret,
 Quippe ut in Hebraicis omnis quondã hostia sacris,
 Christi aduentantis schema salubre fuit,
 Utq; redemptoris mores, mortemq; notabat.
 Agnus præcipui creber honore typi:
 Non secus, (vmbrosum signum componere clauo
 Si licet) hic nobis debitus agnus erat.
 Si decuit signo speratum attendere munus,
 Acceptum quanto plus memorare deceit.
 Ignaris obscura leuem ignorantia culpam,
 Notitia ingratis reddit aperta grauem,
 Subsidijs nec se externis negat ullus egere
 Christigena, aut hominem se simul esse neget.

E 7

Plus

110 ANDREAE FRVSI

Plus sensu quam mente viget natura biformis,
 Nec sine corporeo Spirituale videt.
 Sopitusq; velut paulatim extinguitur ignis,
 Impigra materiam det nisi saepe manus:
 Sic nisi sensilium virtute subinde iuuetur,
 Emoriur vacua mente, sepulta fides.
 Præterea haud signis virtus erat vlla vetustis,
 V im tribuit magnam gratia iuncta novis.
 Egregia huic igitur, quo fortius excitet illam,
 Materie efficiens, sanctio, visq; datur.
 Est agni effigies, quam para & candida, ceræ
 Materies, nec non orbicularis habet.
 Additur huic etiam mundissima lympa rigandæ
 Chrysmatis, ac oleum, balsamiusq; liquor
 Sacræ idcirco rei reuerentia maior habenda est,
 Nec, nisi sacrata, fas tetigisse manu.
 Cera refert hominem int acta de virgine cretum,
 Et quo purius est candidiusq; nihil.
 Sed purum ne forte hominem tantummodo credas,
 Aeterni integritas numinis orbe patet.
 Doctrina eius item sincera, salubris, abundans,
 Apposito viuo fonte, refertur aquæ.
 Chrysmatis est oleum qua totum immensa perunxit
 Gratia, & hinc alijs participata fluit.
 Balsama significant sanctæ bene olentia vitæ
 Munia, & effusam vulneris omnis opem
 Vitæ assertricem mitis notat hostia mortem,
 Immaculatus (ait quod Petrus) agnus hic est.
 Agnus hic est prima iam mundi ab origine cæsus,
 Mortis enim virtus tempus ad omne salit.

AGNUS

CARMEN.

iii

*Agnus hic est iustus, quem primitus obiulit Abel,
Quem longo innuerat tempore pascha vetus.
Agnus hic est sacri celebratus nomine iugis,
Huius & asperso tota cruore domus.
Agnus hic est mundi tollens peccata redempti,
Quem digito assignas prodrome sancte tuo.
Agnus hic est septem signacula soluere dignus,
Virgineo superum cinctus ubiq; choro,
Agnus hic est cui cælii num infinita propago
Elogium prono pectore grande canit.
Talia mille oculis mysteria subdit imago,
Ac te pefacta nouo corda calore replet.
Nec solum hæc agni dotes & facta recenset
Singula, quod vobis sint imitanda, monet
Fiat ut agnus homo purus, mansuetus, & insons,
Seq; dicet totum, sacrificetq; Deo.
Nec conspecta monet solummodo quid sit agendū,
Huc etiam quodam numine plena mouet.
Quid mihi numen (ais) memoras? mihi cerea vinit?
Vimq; aspectanti spirat imago suam?
Non ita, sed virtus dono diuina subheret
Fidentesq; animos insinuata inuauat.
Cur potius (dices) virtus hic illa? quid obstat
Quo minus insinuent cætera signa parem?
Maior ab insigni fiducia munere surgit
Quam fundat ritus propria forma sacri.
Namq; Sacerdotem magnum res magnæ requirit,
Legitimas Christi cui dedit ordo vices.
Nec quoties vel quando velit rem condere tanti
Mos veteri acceptus religione finit.*

Fæ

*Fas duntaxat ei est quo sedens ascenderit annos
Annorum & quoties hebdomas inde redit.
Sabbatha quae pascha vicina vocantur in albis,
Dant proprium, ut sacret, distribuaturque, diem.
Annorum hic obiter quam multiplicatio causam
Nacta sit, oblata sit ratione palam.
Tempus id est quod Christigenas à fonte recentes
Matris, ad arcanas excipiebat opes.
Quo magis ergo suae nossent compendia sortis
Moribus & quales exigit illa, forent,
Iure representant agni pura agmina plures
Res quod ibi gesta, notaque verba docent.
Baptizantur enim solenni haec signa lauacro,
Inclutus & magna voce minister ait:
Ad fontes isti veniunt agni ecce nouelli,
Quos lux clara replet, gratia lausque Deo.
Communis sis letitiae ratio obuia sanctum
Cum populo sancto multiplicauit opus.
Nunc etiam agnorum numerus dispergitur ingens,
Christigenam ditio, quo piacunque patet.
Numinis hoc pacto datur omnibus ansa rogandi.
Augeat ut fetus semper ouile nouo.
Nonne Petro dominus quos credit nominat agnos?
Inter & immanes quos iubet ire lupos?
Sed formam his obiter factis subdamus apertam,
Vnde fidele sacrosidere pectus habet
Ampla ministrorum stipat procerumque corone
Pontificem indutum pontificale decus.
Rem gerit hic domini fretus bonitate monentis
Et placitque certam more ferentis opem.*

CARMEN.

118

Sat foret auxilij promissio certa perennis
Dum te Christe tuis semper adesse mones
Dumq; tuo binis vel ternis nomine iunctis
Te medium affirmas vota petita dare.
Inde Sacerdoti summo fiducia summa est
Officijs nunquam numen abesse suis.
Quodq; petit supplex Ecclesia tota videtur
Poscere, quid Sponsæ Christe negare potes?
Hic sed Energiam propriam diuinitus addi,
Propria conditio traditioq; probat.
Longa quoq; omnigeni docet experientia fractus
Expresse aut tacite sic pepegisse Deum
Maximus ergo sacra cum maiestate Sacerdos
Pectore, voce, manu, singula pronus agit.
Expositus celebri pompa benedicitur agnus
Magnificiq; modis vinctio sancta datur.
Ille preces recitat mira pietate referas
Quas veteris ritus formula certa tenet
Postulat in primis sacrati aspectus ut agni
Agnum ad cælestem concita corda leuet,
Utq; salutifera memores vitæq; necisq;
Criminis & vitij noxia vinclaterant:
Hostis ut insidias stygij, ac certamina vincat,
Decipulas mundi, carnis & illecebras.
Aeternæ ut fugiant discrimina cuncta salutis,
Et supera nunquam destituantur ope.
Obsecrat ut donis, quæ gratia fundit, abundant,
Omnibus omne decus Spirituale ferant,
Omnis ut & virtus & consolatio ingis
Affluat, omne pium semper agatur opus.

corpo

Corporeos nobis morbos casusq; repelli
 Praesertim horribiles mortiferosq; petit.
 Nam licet accidere haec sanctis aliquando sinuntur
 Tela magis laesi numinis esse solent.
 Talia sunt virus, pestis, morbusq; caducus,
 Impetus hostilis parturientis onus.
 Nec minus & terrae motus, incendia, fluctus
 Fulmina, tempestas, morsq; repente vorans.
 Haec procul arceri grauiora pericla precatur.
 Prospera sed vitae, lataq; fata dari.
 Postremo aethereum saluos ascendere regnum
 Atq; agni placido cominus ore frui.
 Innumeris liquet exemplis quae nemo refellet
 Eximias digno cuiq; valere preces
 Dignus at est qui dignum agno quem gestat honore
 Tum fidei officio, tum pietatis habet.
 Sed quia virtutum studium iam rarius harum est
 Quid mirum multis irrita signa gerit
 Iudaicis neq; enim sunt utiliora figuris,
 Imo etiam penas ludificata petunt
 Gestari ipsa volunt simul extra pectus & intra,
 Sic demum (ut retuli) commoda magna dabunt.
 Catholica hic fidei verbis mihi protinus omnis
 Scrupulus ex animo mæror & omnis abijt.
 Pectore iam toto venerandum exosculor agnum,
 Hortor, & hoc ut idem quisq; fidelis agat.
 Non pudet effigies hominum statuasq; prophanas
 Mirari, quorum vita fauorque perijt.
 Nec miseris amuleta piget suspendere collis
 Quae vulgus demens aut maga finxit anus,

CARMEN.

115.

Et pudeat pigeatve aliquem sacrosancta colentem
Stemmata, diuinis se cumulare bonis?
Reiciat Spurco Sus gemmam perfidus ore
Exerat & sannas ad data sancta canis.
Qui varijs sordent vitijs, gaudentq; ferinis
Moribus, his potius symbola digna ferant.
Qualia sunt vulpes, tygres, pardi, atq; Leones
Congruus aut serpens omnibus ater erit.
Demonis hæc propria est, quæ spõre sequitur imago.
Insigne hoc domini iure feruntio sui
Iudicij vel si ratio spectanda futura est.
Hædorum effigies hisce ferenda venit.
Nos vero ad dextram sessuros iudicis agni
Ferre agnum, similes cui inuat esse, decet.
Ille (vt Apostolicus vates ait) eius ab ira
Montibus orabunt se cauei q; tegi.
Rex Regū ac Dominus Dominantiū vicerit agnus
Culmina qui montis stat super alta Sion.
Vinarum ipse suos ad fontes ducet aquarum
Abstergens lachrymas & nocumenta fugans.
Ergo Agnus superi qui templi est vnica lampas,
Sit nostra interea fida lucerna vie.

LE

LEGIMVS VRBANVM

QVINTVM PONTIFICEM MA-
ximū n misisse ad Imperatorem Græ-
corum tres Agnos Dei cum ver-
sibus infra scriptis, aut
similibus.

Balsamus in cera munda, cū Chrismatis vnda,
Conficiunt agnū quem do tibi munere magnū,
Fonte velut natum per mystica sanctificatum.
Fulgura de sursum fugiant, ac omne malignum:
Prægnans seruetur, proles sine vi generatur:
Portantem tumidæ de fluctibus eruit vnda:
Peccatum frangit, crudeles Dæmonas angit:
Munera fert dignis, virtutem destruit ignis:
Morte repentina seruat, Satanae q; ruina:
Si quis honorabit, certa hosti damna parabit.
Ad virtutis habet pars parua, quod integer Agnus

M

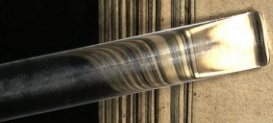
MA-

x-

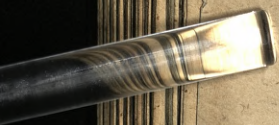
ada,

nnā,

↓ 1000, -

7877/15

17632 5/10

